

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, ОКТОБАР 2005. ГОДИНЕ
ГОДИНА XVI, БРОЈ 2163

**ДОБРО ЈУТРО
ГОСПОДИНЕ ШЕШЕЉ**

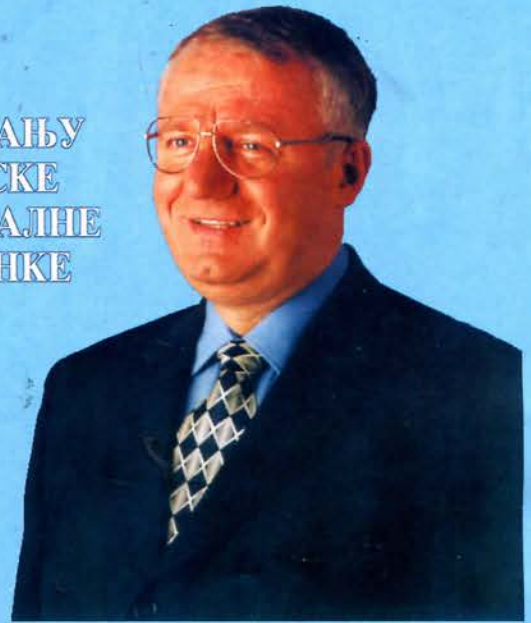
**ДОБРО ЈУТРО
ГОСПОДИНЕ МИЛОШЕВИЋУ**

Др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

ИДЕОЛОГИЈА
СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

БЕЛКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

У ИЗДАЊУ
СРПСКЕ
РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ

ТВРДИ ПОВЕЗ
ЗЛАТОТИСАК

У својој најновијој књизи проф. др Војислав Шешељ, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма. Шешељево дело одликује критички приступ и бриљантна анализа, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политиколошких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан склад.

Др Шешељ је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно и публицистичко дело проф. др Лазе Костића“. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова. Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

ЦЕНА ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА ЈЕ 1300 ДИНАРА. ПРАВО ПОПУСТА ОД 50% ИМАЈУ СВИ ЧЛАНОВИ И СИМПАТИЗЕРИ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

КЊИГА "ИДЕОЛОГИЈА СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА" МОЖЕ СЕ КУПИТИ У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ, ТРГ ПОБЕДЕ 3, 11080 ЗЕМУН КАО И У СВИМ ОПШТИНСКИМ ОДБОРИМА СТРАНКЕ

СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НА ТЕЛЕФОН: 011/316-46-21

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач
Проф. др Војислав Шешелъ
Главни и одговорни уредник
Елена Божић-Талијан
Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Томан
Помоћник главног
и одговорног уредника
Момир Марковић
Редакција

Огњен Михајловић, Амцад Мигати,
Будимир Ничић, Момир Васиљевић,
проф. др Сретен Сокић, Вјерица Радета,
др Бранислав Блажић,
Љубомир Краговић,
Владимир Ђукановић

Техничко уређење и компјутерски прелом
Северин Поповић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић и Драгица Томић

Лектори

Ивана Борац и Зорица Илић

Председник Издавачког савета

Др Борђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надозеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешелъ,
Томислав Николић, Маја Гојковић,
Гордана Поп-Лазич, Александар Вучић,
Драган Тодоровић,

Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Огњен Тадић, Александар Василијевић,
Зоран Красић, Мирољуб Вељковић,
Наташа Јовановић, Горан Цветковић

Штампа

СЗР штампарија „Драгић“

Борђа Јовановића 20, 23000,

Зрењанин, тел.:023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија“, Трг победе 3,

11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

ЦЕНЕ ОГЛАСА

Цене огласа за издање у сто хи-
љада примерака: последња колор-
на страна корица 100.000 динара;
унутрашња колорна страна корица
80.000 динара; унутрашња новин-
ска страна 60.000 динара; 1/2 унутра-
шње новинске стране 30.000 динара;
1/4 унутрашње новинске стране
15.000 динара; плус порез на про-
мет.

Хар

• Сведочење проф. др Шешелъ
на суђењу Слободану Милошевићу

2

Прича Би Би Си Њуза

• Дел Понтеова оптужује Ватикан

4

Косовскометохијска драма

• Отворена нова сезона лова на Србе

5

Хуманост на делу

• Још једна кућа за поплављене

15

Актуелно

• Морамо сачувати
Републику Српску

21

Сведочанство

• Исповест преживелих

25

Да се не заборави...

• Покољ на Никољдан

32

Аргументи

• Како је Хрватска протерала Србе из Крајине

34

Животна прича Сулејмана Спахе

• Пре свега радикал

45

Власт у Србији

• Фабрика за производњу афера

47

Лоповска хроника

• НИС на лоповској трпези

50

Руанда и Хашки трибунал

• Хуманост из интереса

53

Крстоноше и крстоломци

• Кома смета српска светиња

55

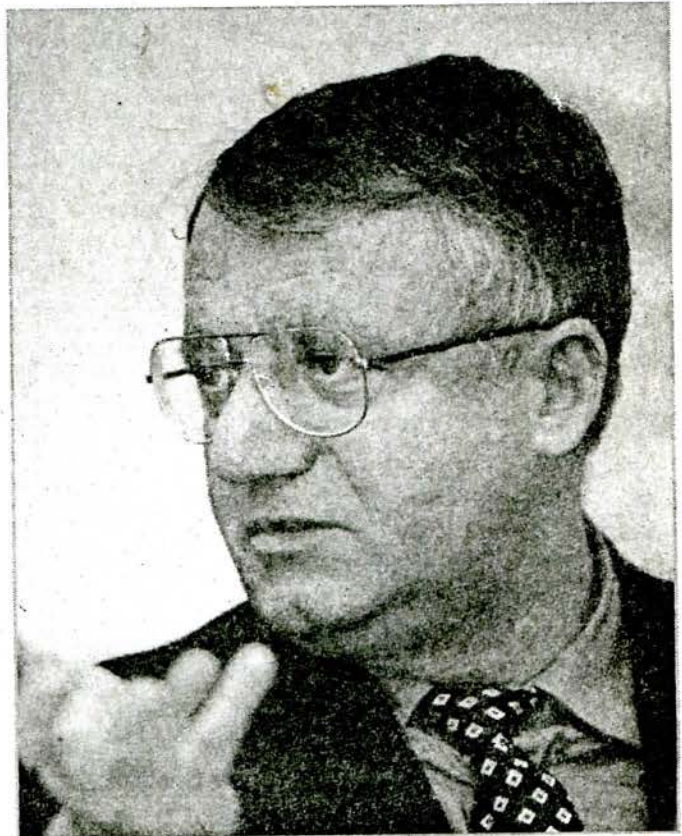
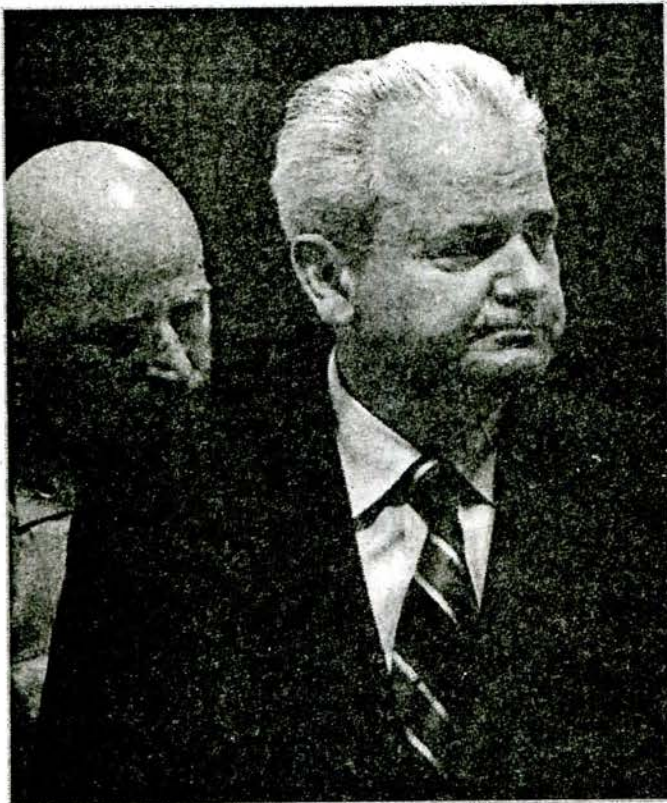
Проф. др Шешел сведок на суђењу Слободану Милошевићу

Сведочанство нашег времена

Пише: Владимир Ђукановић

Сведочење проф. др Војислава Шешела на суђењу Слободану Милошевићу пред Хашким трибуналом представља најаутентичније сведочење о догађајима који су се одигравали у претходном периоду на просторима бивше Југославије. Светски моћници желели су пред домаћим и светским јавним мњењем да затру чињенице и околности које су карактерисале то време, не би ли омогућили Тужилаштву да пише нову историју по њиховом сценарију. Међутим, у њиховим намерама својом храброшћу и убедљивошћу зауставио их је др Војислав Шешел.

Карла дел Понте више пута је недвосмислено изјавила да Хашки трибунал пише на неки свој начин нову историју. Војислав Шешел је потврдио светском јавном мњењу да тај покушај није ништа више од обичног фалсификата историје. Председник Српске радикалне странке схватио је своју улогу сведока пред Хашким трибуналом као историјски чин у коме се истина бори против лажи и фалсификата. Верујући у тежину истине и исправност борбе српског народа за очување националног интереса, својим сведочењем запечатлио је историју, коју нико више неће моћи да преправља и модификује према свом сопственом интересу.

Проф. др Шешел успео је својим сведочењем не само да сруши кључне стубове оптужнице против Слободана Милошевића, већ и да победи оптужбе на рачун Србије и српског народа. Не дозвољавајући да се концепт Велике Србије припише било коме осим Српској радикалној странци и истовремено разбијајући у парампарчад тезу о удруженом злочиначком подухвату, др Шешел је потпуно оспорио тезу на којој се темељи оптужница против Слободана Милошевића.

Војислав Шешел, као председник Српске радикалне странке и највећи српски националиста, који је и сам у хашком притвору, потврдио је по ко зна који пут своју принципијелност и борбу за правду и истину. Са тиме су морали да се сложе чак и његови политички противници. Преносимо коментаре неких личности из јавног, културног и политичког живота о сведочењу проф. др Војислава Шешела на суђењу Слободану Милошевићу.

Др Оливер Антић (професор на Правном факултету у Београду): Шешел је чудо од човека. Све време се смејао у лице оним необразованим судијама и тужиоцима и својим образовањем довео их је до лудила. Разбио је оптужницу против Милошевића у парампарчад и убеђен сам да ће Трибунал имати великих проблема када почне суђење са-

мом Шешељу. Нека им је Бог у помоћи, јер против себе имају једног од најеминентнијих правника на свету.

Др Бранко Ракић (професор на Правном факултету у Београду и правни саветник Слободана Милошевића): Шешељ је био фантастичан и у многоме је допринео да се оптужница против Слободана Милошевића сруши као кула од карата. Ако тужилац после три године процеса дође до закључка да пројекта Велике Србије није ни било, а то је суштина оптужнице против Милошевића, онда вам је све јасно. Човек чак није умео да објасни ни да ли је то исто са пројектом „сви Срби у једној држави“, а генерално, потврдио је да ниједног од тих пројеката заправо никада није ни било и да је то плод маште тужилаца. Штавише, тужилац Најс је и саме судије довео у невиђену конфузију, а Шешељ му је у томе заиста пуно помогао.

Др Славенко Терзић (историчар): Шешељ је показао широку ерудицију. Он је на најбољи могући начин показао кроз историју генезу сукоба на овим просторима и показао је да је велики познавалац историјских и правних наука. Мислим да је у потпуности разбио оптужницу против Милошевића и верујем да ће његово сведочење бити уписано у анале за све оне који буду желели да се баве историјом и правним наукама са научног аспекта.

Момир Лазич (књижевник): Одавно говорим да ће се судбина Србије одлучивати у

Хагу и да ће се оданде креирати домаћа политика. Свака част Војиславу Шешељу, јер то је човек посебног кова. Разбио је оптужницу против Милошевића и у много чему скинуо неправедно наметнуте оптужбе на рачун српског народа. Велики је то човек.

Брана Црнчевић (књижевник): И Шешељ, и Милошевић су далеко слободнији од нас који живимо у окупираној Србији. Зато могу да износе слободно све оно што износе у Хагу. Шешељ је кроз ту слободу изнео довољно тога да заувек остане упамћен као неко ко је на најбољи могући начин одбранио српски народ.

Мирослав Тохол (књижевник): Било је лепо и поносно слушати Шешељево сведочење. Одавно Срби нису имали могућност да се тако поносно осећају, јер се као народ налазимо у окупацији. Шешељ је у

Хагу далеко слободнији него ми овде. Хвала му, јер нам је у тих неколико дана сведочења показао да уз мало храбрости можемо да се боримо за нашу слободу и истину.

Данило Лазовић (глумац): Немам много тога да кажем осим – честитам! Свака част Воји Шешељу.

Милорад Вучелић (потпредседник СПС): Шешељево сведочење је велики прилог истини. Оптужница против Милошевића је пала на свим пољима, а видим да и судија размишља да поједине ставке из оптужнице повуче. Заиста

је било одлично и маестрално.

Драгољуб Којчић (народни посланик ДСС): Мислим да је Војислав Шешељ изабрао врло добар начин сведочења, јер је Хашки трибунал политичка институција и сама оптужница против Милошевића је политичка, а не правна. Зато је Шешељев начин политичке одбране српског народа и српских националних интереса у Трибуналу

био на врхунцу. Све оно што је српском народу оспоравано кроз период протеклих ратова од стране појединих међународних кругова, Шешељ је успео да покаже у Трибуналу и да одбрани српске националне интересе.

Душан Петровић (потпредседник ДС): Његово сведочење је у маниру политике коју је овде водио и уопште ме не изненађује. Таква политика нас је довела до где смо сада. Ипак, изнео је неколико неоспорних чињеница, а то је да се Српска радикална странка залаже за Велику Србију, па би било добро да функционери Српске радикалне странке објасне бирачима у наредној кампањи на који начин, осим ратом, желе да то остваре. Хоћемо ли опет ратовати зарад сулудих циљева који су у програму те странке? Такође, Шешељ је изнео током сведочења да је манипулација била основни његов политички манир, а то је и манир целе Српске радикалне странке. Према томе, суштина деловања Српске радикалне странке је манипулисање грађанима, што је веома лоше.

Милољуб Албијанић (Г17 плус): Два ратна друга, Шешељ и Милошевић, апсолутно су ван мојих интересовања. Шта су тамо изјављивали уопште ме не интересује.

Дел Понтеова оптужује Ватикан

Ватикан помаже да највираженији Хрваји осумњичен за рајне злочине избегне хапшење, иврди главни ишжилац

Карла дел Понте, главни ишжилац за рајне злочине на иросиору бивше Југославије, рекла је да верује да се генерал Анџе Готвина скрива у самосиану у Хрвајској

Портпарол Карле дел Понте, рекла је за веб-страницу Би-Би-Си Њуза да Ватикан одбија да помогне у потрази за генералом Готвином, иако је у позицији да то учини. Портпарол Хрватске Католичке цркве одбио је оптужбе. Ватикан је најавио да припрема изјаву.

Генерал Готвина је оптужен за смрт 150 цивила српске националности који

страницу Би-Би-Си Њуза њен портпарол Флоренс Артман. Папа тек треба да одговори на захтев тужиоца да се састану, додала је Артманова.

Карла дел Понте је изјавила раније за британски „Дејли телеграф“ да верује да се генерал Готвина „скрива у фрањевачком самостану и да га Католичка црква штити“. „Ја сам се пријатељски обратила Ватикану, а Ватикан је потпуно одбио да сарађује са нама“, рекла је она. Дел Понтеова је цитирала ватиканског министра за спољне послове, надбискупа Ђованија Лајолу, који јој је рекао да не зна где борави генерал Готвина и да није у обавези да јој помаже.

Вебсајт Би-Би-Си Њуза контактирао је приватног секретара надбискупа Лајоле, који је одбио да било шта коментарише.

Флоренс Артман је рекла за веб-страницу Би-Би-Си Њуза да се „закон односи на све, укључујући и Ватикан“. Она је изјавила да су се тужиоци Трибунала суочили са сличним потешкоћама гонећи босанског Србина Радована Караџића осумњиченог за ратне злочине, када су мислили да траже бегунца међу православним монасима у Црној Гори.

„Ми смо у потпуности екуменски“, рекла је Артманова.

су убијени 1995. године. Раније ове године, Европска унија је неуспех Загреба у хапшењу генерала навела као разлог за одлагање разговора за улазак Хрватске у Унију.

Снаге под командом генерала Готвине оптужене су за убијање и протеривање до 200.000 Срба из Крајине. Многи у Хрватској генерала сматрају националним херојем.

Хрватске власти су нагласиле да чине све што је у њиховој моћи да испоруче генерала Готвину Хашком трибуналу.

Хрватска бискупска заједница, која предводи хрватску римокатоличку цркву, одбацила је тврдње Дел Понтеове. Њихов портпарол, Антун Шуљић рекао је да заједница нема сазнања или индикације о боравишту генерала Готвине.

Ватиканско „одбијање“

Карла дел Понте је писала папи Бенедикту XVI у јулу ове године покушавајући да обезбеди сарадњу Ватикана, рекла је за веб-

Отворена нова сезона лова на Србе

Претходно смо иша би се дешавало да су пре 1999. године којим случајем сирадала деца албанске националности! Огласили би се Савез безбедности, НАТО, Хашки трибунал, ОЕБС, разне Најаше, Соње, Биљане, жене у црном, белом и свим могућим бојама... Овако, злочин остаје прикривен, животи иде даље, а Србима на Косову и Метохији остаје да слободу кретања користе унутар своје куће, јер је најбољу, због сивајуса кво, прекинуто спровођење „демокрајских стандарда“

Пише: Будимир Ничић

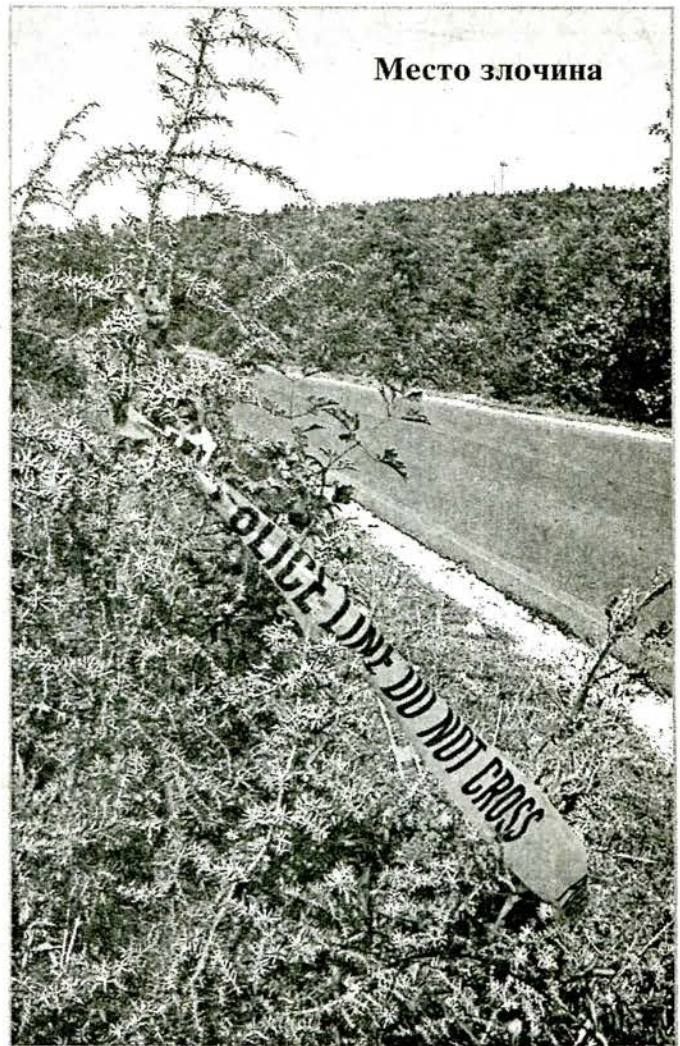
„Статус кво који влада у покрајини је неодржив. Спровођење стандарда неће се прекинути решењем статуса Косова, стандарди ће остати приоритети и после разговора о статусу” – после ове изјаве Сорена Јесена Петерсена, на Косову и Метохији је пресечена врпца нове сезоне лова на преостале Србе и остале неалбанце у покрајини. Само дан после ове изјаве, албански терористи постигли су и прве резултате. На путу Урошевац-Штрпце, убили су Ивана Дејановића (23), и Александра Станковића (27), а тешко ранили Николу Дукића (21) и Александра Јанићијевића (20). Младићи су, у жељи да изађу из логора у коме живе последњих шест година, кренули пут Штрпца да, како нам је рекао један од преживелих Александар Јанићијевић, прошетају до неког кафећа. Једина кривица ових младића била је, како на сахрани Ивана Дејановића рече владика Артемије, што су били Срби вере православне.

Тим најновијим злочиним послата је јасна порука Србима на Косову и Метохији. Географски гледано, убиство се десило у селу Бањица, које се налази на граници српске средине на Шар-планини, што значи да се Срби не смеју кретати тамо где се налазе Албанци. Аутомобил у којем су младићи убијени, са старим српским регистарским таблицама, непобитан је доказ да су нападачи знали да пуцају у Србе. Овај злочин због тога има терористички карактер или бар, у најмању руку, представља злочин заснован на етничкој основи. Међутим, представници УНМИК-а игноришу ове очигледне чињенице како би прикрили своју причу о успешном спровођењу стандарда на Косову. Терористи су као зелено светло схватили изјаву Петерсена да је статус кво неодржив, а самим тим пада у воду и она флоскула „стандарди па статус”, што значи да однос према српској заједници више није услов да се разговара о статусу.

Само седам дана после убиства двојице српских младића, терористи су у селу Глобочица на Гори пуцали на Горанца Шефкета Пајка. Пајко је био радник на бензинској пумпи у Глобочици, јединој у власништву Горанаца. Ово рањавање нико жив није споменуо, иако је добро познато да су већина Горанаца и после многих убистава, рањавања и претњи, остали лојални држави Србији.

Следећи викенд донео је нове нападе, али овог пута на полицију, што у западном свету представља неприкосновени злочин. И у овом нападу мета су опет били, наравно, Ср-

би. На путу Урошевац-Штрпце, само неколико километара од места где су убијени младићи из Сувог Дола, терористи су пуцали на патролу Косовске полицијске службе, ранивши притом полицајца Сашу Дурлевића. Он је те ноћи био у патроли са колегама Силваном Пекочевићем и Новицом Јовановићем. Остаје нејасно како је могуће да патрола није била мултиетничког састава, што је, по правилима Косов-

Место злочина

Само неки од „остварених стандарда” у 2005.

13. јануар – У експлозији бомбе у службеном возилу УНМИК-а у Призрену погинуо је Омар Али, полицајац УН из Нигерије;

26. јануар – У Обилићу су непознати нападачи ранили двојицу припадника Косовске полицијске службе;

1. фебруар – Од последица рањавања претходног дана у Пећи, преминуо је Садик Мусај (36) из Горњег Стреоца код Дечана;

21. мај – У једној кући у Урошевцу пронађена су тела две убијене старије особе;

23. мај – Три особе су повређене у експлозији аутомобила која се догодила недалеко од Липљана;

2. јун – У селу Ајвалија код Приштине пронађено тело мушкарца, старог око 40 година;

4. јун – Новинар дневника на албанском језику „Бота Сот” Бардил Ајети, тешко је рањен у близини Гњилана;

11. јул – У Метохији, код села Раушић, у општини Пећ, убијени су Џељадин Мусај из села Стреоц, у општини Дечане, и његов унук, када је на њих отворена ватра из аутомобила у покрету;

13. јул – Мухамед Џемаиљи, звани Робелји, бивши командант такозване „Чарске зоне” Ослободилачке војске Прешева, Бујановца и Медвеђе убијен је у Гњилану;

1. август – У реци Ибар, у области између села Бањска и Слатина, на северу Косова, полиција је пронашла људско тело, чији идентитет није саопштен;

3. август – У експлозији бомбе у близини болнице у Косовској Митровици повређена је једна жена;

16. август – У селу Злокућане код Клине убијен је припадник етничке заједнице Ашкалија са Косова, а претходно је опљачкан.

ске полиције обавезно када су у питању мултиетничке полицијске станице.

Када је истрага или откривање починилаца у питању, све је јасно. Нејасно је само да ли Петерсен још увек преврће камење по Косову тражећи убице двојице младића, како је на-

јавио после убиства. Подсећања ради, превртање камења обећао је и тадашњи комесар УНМИК полиције Штефан Фелер када су убијена деца у Гораждевцу, а исту реченицу поновио је и шиптарски зет Михаел Штајнер после убиства породице Столић у Обилићу. Према тим изјавама, Косово

је најкаменитије подручје у свету, јер превртање камења још увек траје. О убиству двојице младића дато је много изјава по разноразним белосветским институцијама, а најциничнија је изјава Сорена Јесена Петерсена. Господин Петерсен је и у овој ситуацији искористио прилику да упозори Београд да не „шпекулише о мотиву убиства два српска младића код Штрпца и да оставе полицији да ради свој посао“. Како је полиција радила свој посао, најбоље показује телевизијски снимак који су направили српски новинари, где је, неколико сати након злочина и обављеног увиђаја, камера забележила заборављену чауру, која је за све истраге на свету неприкосновени материјални доказ. Предмет шпекулације би могао бити само узрок овакве изјаве Петерсена. Да ли то из њега проговара страх од мутних косовско-метохијских ноћи или је тај мрак комбинован са нечим дру-

гим, што је најчешћи случај. Да ли је спекулација чињеница да је, од доласка окупатора у јужну српску покрајину, од многобројних убиства решено тек неколико? Полиција с поносом истиче да је решен случај убиства Димитрија Поповића у Грачаници, али намерно изоставља да су те ноћи у потрагу за убицама кренули српски припадници Косовске полицијске службе из Грачанице. Тамо где су се у потеру дали њихове колеге Албанци, нападачи су остали неоткривени. Да је само један случај решен када су убице гањали албански полицајци, вероватно би било довољно поверовати да се ствари одвијају у повољном смеру. Колико још Срба треба да буде убијено да би неко схватио да на Косову и Метохији влада терор над свима који нису Албанци и да не постоје никакви, а поготово не европски или, како воле да кажу, демократски стандарди.

Сама чињеница да на сахрани погинулих младића није био нико од представника власти Србије довољно говори о солидарности међу нама Србима. Уместо да власт – Скупштина, влада, хитно закажу седнице са којих би свим релевантним чиниоцима директно послали веома оштру поруку, наша влада, са премијером на челу је вероватно вршила припреме за свечано обележавање двестоте годишњице Владе. Послали су јасну поруку Србима у покрајини: не можемо и не знамо да вам помогнемо док сте живи, а ако вас убију, даћемо вам неки динар.

Претпоставимо шта би се дешавало да су пре 1999. године којим случајем страдала деца албанске националности! Огласили би се Савет безбедности, НАТО, Хашки трибунал, ОЕБС, разне Наташе, Соње, Биљане, жене у црном, белом и свим могућим бојама. ...Овако, злочин остаје прикривен, живот иде даље, а Србима на Косову и Метохији остаје да слободу кретања користе унутар своје куће, јер је напољу, због статуса кво, прекинуто спровођење „демократских стандарда“.

Привели неког... за сваки случај

Дан после убиства двојице младића код Штрпца полиција је у селу Кошгањево, у општини Штрпце ухапсила три особе, под сумњом да су пуцали на четворицу српских младића. Полиција је код осумњичених пронашла ловачко наоружање и запленила бели „мерцедес“. После два дана пу-

После Петерсенове изјаве да разговори морају почети без обзира на испуњеност стандарда

27. август 2005 – Младићи Иван Дејановић и Александар Станковић из Сувог Дола код Лишљана су убијени, а Александар Јанићијевић и Никола Дукић рањени, у оружаном нападу код места Бањица, на путу Урошевац-Штрпце. Младићи су се налазили у возилу марке „голф“, приштинских регистарских ознака. Приметили су да их на путу прати возило марке „мерцедес“. Код села Бањица, четворица Срба су чула пуцањ и осетили да им је гума на једном точку пробушена. Када су се зауставили да точак замене, из „мерцедеса“ који није престао да их прати, још једном је отворена ватра.

3. септембар 2005 – На бензинској пумпи у селу Глобочица на Гори рањен је Горанац Шефкет Пајко. На Пајка је из аутомобила у покрету отворена рафална паљба. Бензинска пумпа на којој је радио Пајко, једина је у власништву Горанаца у овом крају.

10. септембар 2005 – Припадник Косовске полицијске службе Саша Дурлевић рањен на путу Урошевац-Штрпце. Дурлевић је са још двоје својих колега српске националности био у ноћној патроли када је на њихово полицијско возило отворена рафална паљба.

17. септембар 2005 – У Урошеву дигнуто у ваздух возило УН-а.

штени су из притвора, јер је, како кажу у полицији, утврђено да они немају везе са убиством српских младића.

Од терористичког акта и убиства двојице Срба покрајином су почеле да круже непроверене информације које подижу тензију. На основу извештаја УНМИК полиције, последњих дана повећани су инциденти унутар албанске заједнице, али они се гласинама покушавају искористити за прављење атмосфере сличне оној од 17. марта прошле године.

Брука београдских властодржаца

Обема сахранама присуствовало је преко хиљаду људи. Међу окупљенима није било српских државника, што је код овдашњих Срба окарактерисано као издаја српског народа на Косову и Метохији и њихово коначно остављање на цеду. Премијер Војислав Коштуница био је заузет редовним обавезама у Београду, Предраг Марковић послом у Скупштини, а председник Борис Тадић и шеф дипломатије Вук Драшковић отишли су на прославу годишњице пољског покрета „Солидарност”. Сахрани убијених Срба нису присуствовали ни представници окупатора, Сорен Јесен Петерсен био је на сахрани Албанаца у Ђаковици.

Александар Јанићијевић, који је рањен у руку након санирања повреде, пуштен је кући, а двадесетогодишњем Николи Дукићу, који је после напада пребачен у приштинску болницу, извађена је слезина и део танког и дебелог црева. Неколико дана касније Никола је пребачен на лечење на Војномедицинску академију у Београду, где се и даље налази.

Убијени Иван Дејановић за собом је оставио супругу Драгану у петом месецу трудноће и две девојчице, двоипогодишњу Кристину и четрнаестомесечну Марину. Александар Станковић имао је 27 година. За њим су остале да тугују мајка Иванка, сестре Снежана, Јелена и Срмка. Пре 15 година у саобраћајној несрећи изгубио је оца и брата.

Шиптарска преговарачка платформа:

Независност или крвопролиће

Пише: Будимир Ничић

Шиптари на све могуће начине покушавају да ситуацију на Косову и Метохији представе у најбољем могућем светлу очекујући да ће се остварити оно што њихови лобисти већ дуже време заговарају, а то је да ће разговори о будућем статусу јужне српске покрајине почети на јесен 2005. године. Колико су Шиптари сигурни да ће разговори о будућем статусу Косова и Метохије почети ове године, говори чињеница да су већ одредили састав делегације која ће представљати њихову страну на тим преговорима. Добро је познато да су албански политичари донедавно говорили како је за њих Београд неприхватљив у тим преговорима и да ће о коначном статусу, иако је он решен Резолуцијом 1244, разговарати са Србима из покрајине и међународном заједницом. Међутим, преговарачка листа коју је недавно представио Ибрахим Ругова, где се на списку налазе само Албанци, а међу њима и озлоглашени терориста Хашим Тачи, говори да су се, изгледа, коначно отрезнили и схватили да је Косово и Метохија део Србије и Црне Горе и Републике Србије.

Из белосветских институција моћи све чешће стижу поруке да су стрпљење и компромис кључне ствари за решавање косовског проблема. Став свих албанских политичара је јединствен, а то је независност Косова и Метохије. Један од преговарача са Руговине листе, Хашим Тачи, нудећи компромис каже да за њих постоји само један избор – „ништа мање од независности и никад више аутономија”. Када је стрпљење у питању, временски терориста Адем Демаћи га све чешће губи. Он каже да је за Албанце прихватљива само независност и, по ко зна који пут, поново је недавно запретио да би примена формуле „више од аутономије, мање од независности”, коју прокламује Београд, довела до новог крвопролића. Очигледно је да Албанци заборављају, или се праве луди, да по логици ствари искључивост и компромис не иду заједно и да се компромис добија договором две стране. Ако се узме у обзир чињеница да у овом случају постоје две кључне стране, где једна тврди да се ни по цену проливања крви неће померити са своје позиције и наглашава да је та позиција компромисна, онда је сасвим сигурно да Албанцима остаје да компромис праве сами са собом. Сви су свесни чињенице да је на Косову и Метохији дошло до неке нове реалности, али добро је познато да, према свим принципима међународног права, отцепљење од међународно признате суверене државе није дозвољено и да је принцип непромењивости граница један од камена темељаца међународног поретка.

Са српске стране још увек не постоји никаква листа преговарача. Узимајући у обзир парола „стандарди па статус”, сада већ преформулисану у „статус па стандарди”, није ни потребно да Београд у скорије време излази са било каквом листом: нема безбедности за Србе и остале неалбанце, које

готово свакодневно и некажњено убијају; привремене косовске институције нису истински мултиетничке; пљачка (приватизација) друштвене имовине не престаје; нема обнове српске културне баштине, за шта се окривљује српска црква; нема повратка расељених и прогнаних; влада организовани криминал у свим облицима; Косовски заштитни корпус служи за обуку албанских екстремистичких група спремних за евентуално ново насиље...

За разлику од Албанаца, који су први изашли са листом преговарача, Београд је, многи сматрају, први изашао са компромисним решењем „више од аутономије, мање од независности”, шта год то значило. Једно је сигурно, територија јужне српске покрајине се може изгубити једино уз пристанак и потпис представника Државне заједнице и Републике Србије.

Привремени председник Косова и Метохије Ибрахим Ругова одредио је половином септембра делегацију која ће учествовати у будућим преговорима о будућем статусу Косова и Метохије. Поред Ругове, на списку преговарача налазе се и терориста, сада „демократски” политичар Хашим Тачи, затим Неџат Даџи председник Привремене скупштине Косова и Метохије, Бајрам Косуми, привремени премијер јужне српске покрајине, иначе заменик осведоченог терористе Рамуша Харадинаја и Ветон Сурои, председник опозиционе албанске партије ОРА.

Биографија будућег преговарача о јужној српској покрајини Хашима Тачија, објављена у Белој књизи Владе Републике Србије о албанском тероризму и криминалу на Косову и Метохији, говори због чега Томислав Николић неће за преговарачки сто са Тачијем.

Хашим Тачи, звани „Змија”

Рођен 24. априла 1969. године у селу Броћна, општина Србица.

Након демилитаризације ОВК, формирао је политичку партију ДПК, чији је председник. У јулу 1997. године, осуђен

Хашим Тачи са Фатмиром Лимајем и Сулејманом Селимијем званом Султан

је у одсуству, пресудом Окружног суда у Приштини, и кажњен затворском казном у трајању од 10 година, због кривичног дела тероризам, а фебруара 1998. године за њим је расписана Централна потерница.

Као члан организационог језгра ОВК, учествовао је у обезбеђивању финансијских средстава за потребе ОВК, убацивању у земљу терористичких група, њиховој диверзантско-терористичкој обуци и наоружавању. Завршио је вишемесечну војну обуку у Албанији, након чега се директно ангажовао у више терористичких акција на Косову и Метохији. Учесник је терористичког напада на пружном прелазу у Глоговцу, када су убијена 4 полицајца, а тројица теже рањена. Такође, више пута је посећивао село Клечка, општина Лишљан, у време када је тамо била притворена, злостављана, а потом и ликвидирана група српских цивила. Иако је обезбедио партиципацију у привременим органима на Косову и Метохији, задржао је јак утицај на најекстремније структуре бивше ОВК, које користи у циљу застрашивања политичких противника и вршења притисака на неалбанско становништво да се исели са Косова и Метохије.

Крајем 2001. године, на иницијативу Хашима Тачија, организовано је више терористичких група сачињених од бивших припадника ОВК, углавном са подручја Дренице, чије активности контролише преко Кадрија Веселија, шефа СИК-а, Самија Љуштакуа из Србице, и др. Под његовом контролом налази се и тајна наоружана групација одговорна за бројне злочине, убиства, киднаповања и застрашивања на подручју северне Србице, у селима Рудник, Радиљево, Суво Грло, Бање, Которе и Кучића. Овом тајном организацијом непосредно руководи Реџеп Селими, из села Овчарево, општина Србица, иначе начелник Академије КЗК, а њени припадници су Муса Дервишај, Зенун Кадрију и др. Тачи је

у контакту са Алијем Ахметијем, командантом ОНА у Македонији, са којим сарађује на пребацивању терориста из Македоније на територију општина Прешево и Бујановац, у циљу предузимања терористичких акција на пунктима мултиетничке полиције у појединим селима, у делу административне линије са Косовом и Метохијом. Такође, организатор је криминалне организације, познате као „Дреничка група“, у чије активности су укључени и бројни чланови његове породице. Поменута група држи под контролом око 10 до 15 одсто од укупног броја криминалних послова на Косову и Метохији, који се односе на шверц оружја, крадених аутомобила, горива, а делимично и цигарета, као и на проституцију, остварујући финансијску везу са члановима албанске, чешке и македонске мафије. Иначе, Тачијева сестра је удата за Сејдију Бајрука, једног од вођа албанске мафије.

Тачи контролише већи део организованог криминала у региону Исток-Клина-Србица-Приштина. Најближи сарадник у шверцу украдених аутомобила му је Фадић Тачи, а на том послу сарађује са криминалним кланом Китај. На подручју општине Клина, организовањем проституције се бави Хамди Тачи, док се пословима шверца дроге и трговице проституткама Хашим Тачи бави заједно са својим рођаком Мендухом Тачијем, те Бетуом Зихуголијем и Енгелом Абанајем, званим „Анђео“. Преко Мендуха Тачија, укључен је и у илегалну трговину оружјем и горивом. Уз Екрема Луку, Фатмира Лимаја, Фхорија Маћокуа и Исмета Османија, Тачи је један од вођа у илегалној трговини цигаретама на Косову и Метохији. Тачијев близак сарадник у пословима организовања проституције, шверца наркотика и оружја је Дзавит Хаћити, који се, између осталог, бави и пословима застрашивања, уцењивања и елиминације Тачијевих политичких противника.

Знатан део овако стечених финансијских средстава, клан Тачијевих користи и усмерава у политичку кампању Хашима Тачија, а други део новца се доставља као подршка албанским терористичким групама.

Интелектуалци на Термопилима Косова

Вапај против неправде

Зајед се оџлушио о ујозорење да су Косово и Метохија ѓоросијасан центар евројске културe

Пише: Слободан Јарчевић

Расправа о статусу Косова и Метохије последњих година проткана је огрешењима о културно наслеђе хришћанске Европе, савремену демократију и међународно право. Ова српска покрајина не заслужује да се о њој доносе одлуке само ослонцем на политичку вољу њеног већинског шиптарског становништва и на обезбеђење појединачних и групних интереса европских и прекоморских привредника.

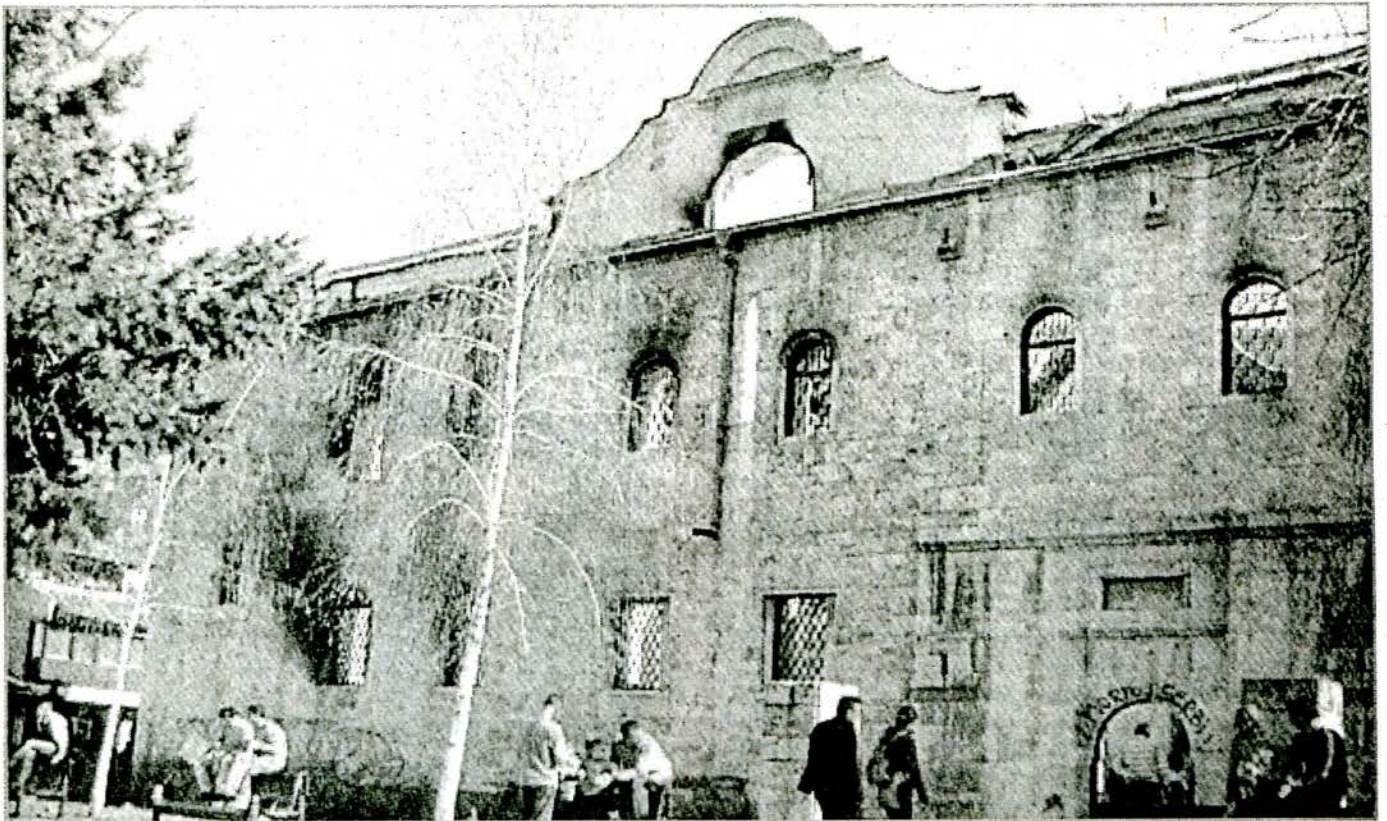
Нажалост, ове две побуде су биле препознатљиве у досадашњем деловању представника Европске уније, ОУН и НАТО-а. Очигледно је да ће то довести, пре или касније, до губитка суверености Србије и Црне Горе на делу сопствене територије. Резолуција Савета безбедности 1244 (1999), која ту сувереност гарантује, постаће непримењива, а стратеги политике великих сила на Балкану ће мудро закључити и изложити да је то последица промењених прилика на Косову и Метохији.

Овако суморна (а могућа) судбина Косова и Метохије погодила би и Европу. Европска унија би се, евентуалним одвајањем Косова и Метохије од Србије, суочила с угроженошћу свог (не само српског) средњовековног културног наслеђа. Могла је да се увери у такав исход (17. и 18. марта 2004), кад су шиптарски сепаратисти попалили и по-

рушили старе споменике културе, каквих нема у другим крајевима Европе. Овим су Шиптари нанели већу штету Европи, него Србији и Црној Гори, јер су и Европску унију увели у врзино коло уништавања европских културних трагова. Европа је, пре ове варварске експлозије на Косову и Метохији, помагала шиптарске сепаратистичке организације и сепаратистичке оружане снаге. Тиме се она, као сарадница непријатеља хришћанске цивилизације, нашла на оптуженичкој клупи историје, учинивши себи велику штету.

Како су тешко шиптарски терористи поткопали темеље цивилизације Европе, показује чињеница о рушењу више од 120 хришћанских цркава и манастира, од 1999. до 2004. године. Средином марта ове године, порушили су још тридесетак, а за све то време, на Косову и Метохији су извршну власт имали представници Европске уније, САД и Уједињених нација! Вршиоце власти нико не може ослободити одговорности за уништавање ових средњовековних здања – стецишта најраније европске књижевности. Искренијим научним закључцима, сазнали бисмо да је тадашња српска књижевност претходила Ренесанси у Италији и постали бисмо свесни како су се Европљани према њој неодговорно понели.

За сада се с резервом прихватају назнаке о уметничкој раскоши и узлету књижевности у средњовековној Србији,

али је неспорно да ће у блиској будућности сваки траг сумње о српском културном месијанству у Европи ишчезнути. Да ово није само неоснована претпоставка, уверићемо се на основу прикупљених података о српској средњовековној поезији књижевника Предрага Р. Драгића Кијука. Он је приредио и штампao *Антологију српског средњовековног ђесништва* на енглеском језику. Нажалост, о овом раном европском узлету српске књижевности, упознати су само поједини европски интелектуалци.

Лепа примерке српске и европске књижевности је Предраг Драгић Кијук објавио је у: „Medieval and renaissance Serbian poetry”, Belgrade, 1987 – *Serbian Literary Quarterly*. Да су изабране песме с изузетним уметничким одликама и да им није било равна у Европи, сведочи Француз Схарл Сењобос у свом научном делу „Упоредна историја европских народа”, Београд, „Дерета”, 1991. године. Он ће на 163. страни написати:

„У књижевности, пуних осам векова (после Римске Империје), Европа није створила никакво оригинално дело (осим англосаксонске поеме Беовулфа). Калуђери су писали једино на латинском језику и то само подражавајући латинске писце”.

Сењобос наводи да су француски песници почели да пишу на свом језику тек крајем 12. века, кад је у Србији и њеном централном културном делу – Косову и Метохији, књижевност на српском језику увелико цветала. Сењобос је дошао до истоветног закључка и у вези с градњом хришћанских цркава и манастира, упозоравајући да су се у Италији, а потом и у другим европским државама, ове грађевине подизале тек у позном средњем веку, и то по угледу на византијске (православне).

Како видимо, уметност и књижевност на Косову и Метохији су претходили таквим дометима у осталим земљама Европе и за то не треба да тражимо потврде само у изјавама европских научника. Истоветно мишљење изразио је и британски амбасадор у Београду, његова екселенција Ајвор Робертс, непосредно пре НАТО бомбардовања Југославије. Ево његовог закључка, за који можемо бити сигурни да га већина српских културних радника не би смела изговорити, а о српским политичарима да и не говоримо:

Слажем се с књижевницом Ребеком Вест кад је реч о лепоти манастира Грачанице. Јуче сам видео неке од најлепших српских фресака у Сопотанима, које, по мени, представљају претходницу италијанских раноренесансних фрески.¹⁾

Ове споменике културе у Србији, посебно на Косову и Метохији, најдрагоценије из Средњег века, европски државници и културни посленици морају да заштите – обнављањем порушених манастира и цркава и потпуном заштитом преосталих. Тренутне политичке неприлике и текуће разарање европских културних споменика и писаних трагова на Косову и Метохији су таквих размера да заштита свега тога превазилази могућности Србије и Црне Горе.

Благовремени вапај европских интелектуалаца

Апел за заштиту и обнову порушених српских (европских) споменика културе упућивали су (благовремено), државницима САД и Европе, честити интелектуалци из свих европских држава. Нажалост, њихов болни крик нису чули државници у Вашингтону и европским престоницама.

Најсажетији вапај послао је у свет белоруски књижевник, професор, народни посланик и члан Међународне словенске академије Сергеј И. Костјан. Био је то само вапај, јер његова намера да пробуди савест западноевроп-

ских и америчких државника, да не би чинили ништа што ће изазвати уништавање културних добара српског народа и што ће проузроковати људске патње и страдања, није успела. Кад су шиптарски терористи, уз НАТО бомбардовање 1999, увелико зарили ножеве у ткиво Србије и с пољетом рушили и палили косовскометохијске споменике културе, Сергеј Костјан је болно уздахнуо. С неверицом је посматрао самоубилаштво Европе на Косову и Метохији и своје чуђење преточио у књигу, давши јој, како смо рекли, обележје беспомоћног вапаја: **Бол моја – Југославија.**²⁾

Нема историје на Западу

Да је разарање српских држава и уништавање српских споменика културе морало да изазове бол и у грудима сваког Европљанина, можемо видети и по изјави француског универзитетског професора Жан Пјер Арињона. Боравши ратних година у Београду, говорио је новинарима о државотворности и култури српског народа у средњем веку, истичући да су те тековине истинско европско наслеђе. Погледајмо:

Србија, онаква каква се стварала у средњем веку, представљала је Запад за оквире Византије и Исток за папску теократију. И управо тај средишњи положај између два велика света, византијског и римског, допринео је стварању једне сасвим особене културе, врло значајне, као моста између светова, као, рецимо, Богородице из Терна, између небеса и земље... Стефан Немања и Свети Сава – један и други, створили су основе те синтезе, надахњујући се Западом, кад су у питању власт и круна, добијена од папе, а испунивши се духом источног хришћанства, кад су у питању вера и њена огњишта, као што су Хиландар, Студеница и толика друга.³⁾

Маурицио Кабона је један од најугледнијих италијанских новинара и публициста. Окупио је многе италијанске интелектуалце и њихове текстове о Србима објавио у зборнику „Поручите Спарти – Србија и Европа”.⁴⁾ Наслов је више него ласкав за Србе, јер овај умни Италијан је њиме истакао значај српског доприноса одбрани хришћанске Европе од агресивне исламске Турске. Објашњавајући ту горостасну улогу Срба у прошлости Европе, дотакао се и судбине Косова и Метохије и неразумног насртаја на ову српску покрајину најразвијенијих земаља света, уз услуге Шиптара, најчешће оних који су дошли из Албаније:

„На Термопилима Косова, постојаност малобројних успорила је најезду многобројних. Иако Спартанци ниу поразили Персијанце, зауставили су поход персијског цара на Европу. НАТО се у Југославији показао као једна банда ратноушкачких пацифиста, свирепих хуманитарца, антипарламентарних демократа, који су својим пилотима наређивали да убијају, а својој пешадији забрањивали да гине. Пола милијарде индустријализованог света придружило им се да би сломило отпор десет милиона Срба, кривих само зато што су сигурни у то да је Косово српско, и што одбијају да га предају Албанцима, који су се тамо населили скоро. Српски отпор показује да национални суверенитет још увек има смисла, ако смо спремни да га бранимо”.

Ове речи француског и италијанског интелектуалца су се односиле на српску средњовековну културу и српску термопилску улогу у одбрани Европе, али таква мишљења нису реткост. Имали смо прилике да их чујемо од многих странаца. Међутим, мало ко је уочио на који начин је француски писац и академик, у Француској један од најважнијих, Жан Дитур, прокоментарисао збивања везана за разбијање Југославије и значај српског отпора сепаратистима и НАТО агресији. Једноставно, закључио је да ће Европа баштинити од историје овог времена само оно што тој историји допринесе Срби. Тврди да су остали народи Европе, данас, неисторични. Овај, и за нас, невероватан закључак о данашњој Европи, Жан Дитур је овако изложио пред новинарима:

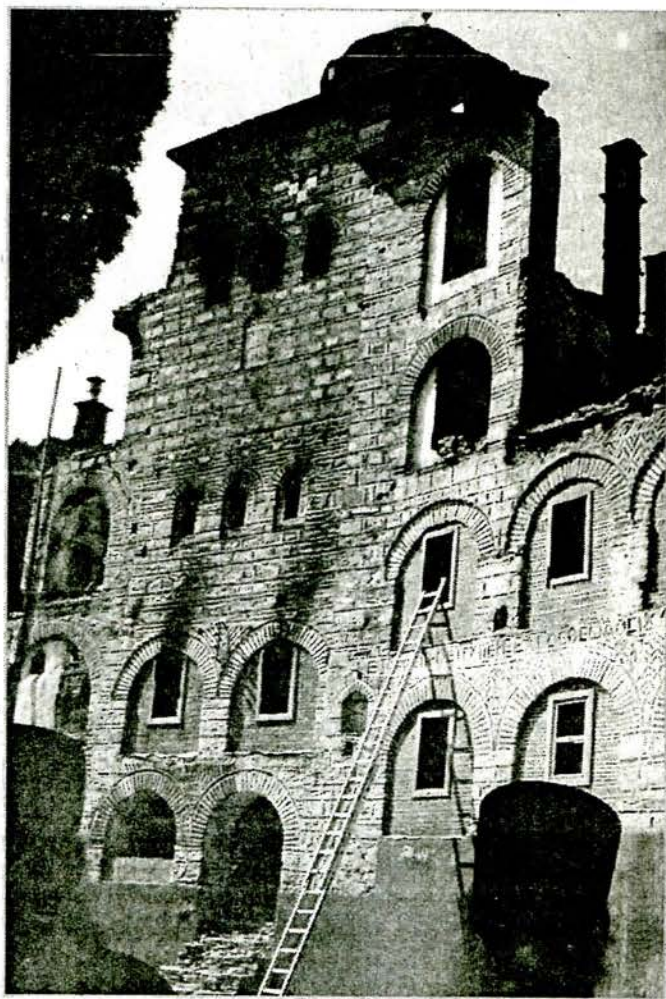
„Постоје времена кад нема историје. Има земаља и области у свету у којима се историја зауставља, за неко време. Али, у исто време, историја се догађа у другим земљама. У овом тренутку, историја се ствара са Србима. Срби стварају историју, зато што је то народ који се бори за своју слободу, свој идентитет, свој опстанак, такође. Нема историје на Западу. За сада је тако.”⁵⁾

Француска књижевница српског порекла Милена Нковић ће пребацити Европи што не схвата да је и њен део (као и српски) Косово и Метохија, а пророчки је најавила могућа зла ако се Косово буде делило по етничким шавовима. Истовремено је схватила, као и највећи француски интелектуалац Андре Малро, да Србија данас представља сјај византијског света и да је српски народ духовно (са значењем: нераскидиво) везан за своју јужну покрајину:

„Запад још увек не зна шта је за Србе Косово, али би Французи то разумели тек када би им неко тражио Ницу, или Бретању. И мада се у западним медијима с Косовом доста манипулише, ја сам против етничког цепања тог простора. Уколико би неко то покушао, страхујем да не бисмо били далеко од апокалипсе. Косово је за српски народ једна метафизика, а Малро је говорио да ће се свет угасити кад остане без трансценденталног, без метафизике. Говорио је да меморија света треба да се чува, да је модерна Србија Византија, која се пробудила.”⁶⁾

Срби нису криви за рат

Некако је однегован став да су Срби (њихови државници) криви за разбијање СФР Југославије и међуверски рат од 1991. до 1995, па и за НАТО бомбардовање Републике Српске 1994-1995, као и за бомбардовање Србије и Црне Горе 1999. Уз ову тврдњу се нуди и образложење да је та кривица последица чињенице да су Срби најдуже задржали комунистичку управу – били су, наводно, жестоки противници демократизације. За поборника и градитеља српске комунистичке политике оптужује се председник Србије, касније председник Југославије, Слободан Милошевић.

Веома занимљиво. Зна се да је, крајем прошлог столећа, широко прихваћена идеја о комунизму као леглу сваког зла, па је било лако придобити светско јавно мњење против поборника омраженог друштвеног система. Зато су стратегији разбијања СФР Југославије одлучили да руководиоце српских држава, који су због природе распрострањености свога становништва у свим републикама, били за очување заједничке државе, прогласе противницима демократизације. На челу тог списка се нашао Слободан Милошевић. И медијска хајка је у свету против њега кренула и достигла страховите размере. Временом су се све погрде упућене њему, приписале српском народу.

Без обзира што је Слободан Милошевић својом политиком највећу штету нанео српском народу, дужни смо бити праведни у мерењу кривице и осталих учесника за немиле догађаје у југословенском рату. Многи европски интелектуалци ослобађају Слободана Милошевића одговорности да је био против увођења вишепартијског система и демократизације друштва. Они тиме, истовремено, сведоче да су сва прегнућа светских државника у вези с разбијањем Југославије, била антидемократска и антиевропска; као и она на културном пољу – заснована на слепису европских политичара, јер су помогли шиптарским сепаратистима на уништавању споменика културе на Косову и Метохији, који су, како су умни Европљани установили, били претече Ренесансе у Италији.

Француски писац Жерар Бодсон ће најуспешније проићи у лавиринте антисрпске пропаганде. – под плаштом критике Слободана Милошевића. Видеће да је замајац у

сатанизовању Срба пред светским мњењем било сакривање истине о увођењу демократије у Југославији. Стратези ће то учинити на најједноставнији начин. Слободан Милошевић ће бити проглашен диктатором а вође у сепаратистичким републикама демократама. Жерар Бодсон пише да је стварност у Југославији била потпуно друкчија:

„Друга фаза српског национализма, од 1980, обележена је одбацивањем комунизма, сматраног фактором репресије српских мањина које живе ван територије Републике Србије, без обзира да ли је реч о Србима у Хрватској, Босни и Херцеговини, а нарочито онима на Косову. Протест Срба Косова против судбине која им је намењена, посебно од ступања Тита на власт, што се изразило након његове смрти, почетак је савременог српског националистичког покрета. Овај национализам је, пре свега, антикомунистички; Срби проглашавају Савез комуниста Југославије одговорним за принудно прогонство Срба са Косова, због албанских притисака. То што је овај националистички покрет – који називам „српски препород“ – обновљен и проширен од стране самих комуниста, специјално од стране Слободана Милошевића, не треба да утиче да заборавимо да је Србија та која је прва започела процес декомунизације Југославије”.⁷⁾

Као ретко ко, Ж. Бодсон је, већ почетком најаве разбијања Југославије, био добро обавештен о природи албанског насељавања Шиптара из Албаније на Косово и Метохију – у време Турске, у Првом и Другом светском рату и за време владавине Јосипа Броза Тита – кад су десетине хиљада албанских држављана насељаване, а косовскометохијски Срби, разним мерама, прогоњени. Он ће упутити европским државницима две иситне о Србима и Србији, али ће они остати и глуви и слепи, истрајавајући на анти-српској (и антиевропској) политици на Балкану. Овај честити и умни Француз им је написао:

„1) Албанци нису угњетавана мањина на Косову, већ већина која угњетава;

2) Рећи данас да је Србија последња комунистичка земља у Европи је неистина.”⁸⁾

И многи други европски интелектуалци су запажали, и чудили се, колико је тешко Европа посрнула. У њеном ангажовању на разбијању Југославије, све је подсећало на најмрачније периоде историје. И на онај у време нацистичке власти у Немачкој. Стотине и стотине неправедних оптужби против Срба ширило се мериђанима. На Косову и Метохији и у Босни и Херцеговини, власти су убијале своје грађане и за та недела оптуживале Србе. Тако пласиране вести су светски медији преузимали и додатно их пунили отровом против Срба. Савесни новинари нису имали прилике да се јаве с истинама о догађајима – били су блокирани. Има њихових сведочанстава да су им уредници бацили записе у корпу, а честити амерички фоторепортер Гордон Расел ми је телефонирао да је избачен с посла у једној информативној фирми, јер је објавио два чланка о природи верских односа у Босни и Херцеговини и тренутног рата у њој. Он и неколико других новинара је покушало обавестити светску јавност да су становнике Сарајева уби-

ли муслимански официри на пијаци Маркале, 5. фебруара 1994, али је антисрпска пропаганда била тако замашна, да се њихова упозорења нису прихватала, чак ни кад би понегде и понекад била објављена. То ће објаснити и новинарка Мира Бехам, тражећи од уредника немачког „Шпигла” да се заложи за истину око овог злочина. Погледајмо. Она је разоткрила овај страшни злочин муслиманске војске над муслиманским цивилима. Успела је, између осталог, да такво признање забележи и од америчке лекарке:

„Једна америчка лекарка је изјавила да повреде жртава које су јој доведене на лечење нису биле „свеже”. Други лекари наводно су изјавили да су неке жртве, чији су лешеве пронађени на сарајевској пијаци, биле мртве већ дуже време. Енглески часопис „Difence and foreign affairs” установио је да су Хрвати и муслимани, дан пре овог масакра, разменили погинуле. Босански Срби се нису могли одвратити од тврдњи да су неке од „жртава”, утовариваних у камионе, биле лутке. Анализа постојећих телевизијских снимака са места збивања показала би веродостојност таквих тврдњи, или би их, пак, разобличила као безочну лаж”.⁹⁾

Пошто смо се, прилозима честитих европских интелектуалаца, уверили да Срби нису били против демократизације друштва и приближавања Европи 1991, да нису вршили терор над Шиптарима и да нису били виновници језивог злочина над цивилима у Сарајеву, навешћемо и поступак двоје честитих Француза у Републици Српској Крајини. Реч је о пуковнику Патрику Бароиу и поручнику Еви Крепи. Били су официри УНПРОФОР-а на Банији. Патрик је био млад пуковник, један од водећих стручњака у свету за отрове и требало је ускоро да добије чин генерала француске армије. Но, све се завршило друкчије. Кад су сазнали какав страховит покољ су Хрвати обавили над Србима у Другом светском рату и како су неправедно Срби оптужени у време хрватског сепаратизма 1991. године, покушали су своје земље и надлежне команде упутити на чињенице. Нису успели. У Паризу су стављени у кућни притвор, а затим избачени из војне службе.

Истрајавајући на одбрани истине и желећи да се представе као Европљани – друкчији од њених државника, посветили су се изучавању српске историје и ширењу истине о грађанском рату у Југославији. Послужили су се реченицом Виктора Игоа, којом је завапио у 19. stoleћу да Турци уништавају српски народ – искористили су Игоову реченицу за наслов своје књиге: „Убијају један народ”.¹⁰⁾

Ева и Патрик су, иако католици, у својој књизи, описујући све голготе српског народа, оптужили Римокатоличку цркву за сталну антисрпску политику – од Средњег века до данас.

Враћајући се на данашњи тренутак европске цивилизације, јасно је да су чланице Европске уније најодговорније што се на Косову и Метохији, пред лицем светског јавног мњења, руше демократске вредности и крше све норме међународног права. То се дешава, јер су европски државници, како смо рекли, Косово и Метохију посматрали без свеобухватне процене узрока и последица шиптарског сепаратизма.

Фусноте:

- 1) Јелица Роћеновић: *Зашто расињу Србију*, „Чигоја”, Београд, 2000.
- 2) С. И. Костјан: *Бол моја – Југославија*, Издање аутора, Мозир, Белорусија, 2000
- 3) Јелица Роћеновић: *Зашто расињу Србију*, „Чигоја”, Београд, 2000.
- 4) Исто.
- 5) Исто.

6) Исто.

7) Жерар Бодсон: *Европа Лудака*, Удружење издавача и књижара Југославије, Београд, 1993.

8) Исто.

9) Приређивач, Живота Ивановић: *Србија мора умрејти*, „Филип Вишњић”, Београд, 1995.

10) Patrick Bariot & Eve Crèpin: *On Assassine un Peuple – Les Serbes de Krajina*, L'Age d'Homme, Lausanne, Suisse.

Српска радикална странка помаже најугроженије

Још једна кућа за поплављене

Још једна кућа коју је Српска радикална странка саградила људима угроженим од поплава предаша је породици на коришћење. Кључеве новосаграђене куће породици Илић из Бобишта предали су заменик председника Српске радикалне странке Томислав Николић и генерални секретар Александар Вучић. Овој породици мајска поплава знајно је оштетила ионако сирару кућу и Српска радикална странка је ирискочила у помоћ.

„Ова година је била тешка за све грађане али нарочито за оне у деловима погођеним поплавама. Пошто у Србији углавном живи сиротиња, ми смо донели одлуку да сваком крају где је била поплава помогнемо и вратимо народу онај новац који упућују странци за издржавање. У Јаши Томићу и у Међи смо обезбедили куће за четири породице а Горану Цветановићу смо дали налог да у Бобишту пронађе људе који не могу сами да направе кућу. Имали смо поверење да ће општински одбор одабрати праву породицу, која је постала миљеник Српске радикалне странке. Ја се надам да ће они лепо и срећно да живе овде, да ће бити још деце и ми их нећемо заборавити. Дај Боже да више не буде тих поплава и земљотреса али, ако опет буде, ми ћемо опет помоћи”, истакао је Томислав Николић.

У Српској радикалној странци планирају да помогну још неким угроженим породицама, наравно, према могућностима. „Видећемо са општинским одбором каква је ситуација, да ли је држава помогла и колико и да ли још има породица које ће зиму дочекати без крова над главом. Како Лесковчани брзо граде, могло би се десити да још нека породица добије кров над главом до зиме, као и у Међи и у Јаши Томићу”, рекао је Николић.

Председник Окружног одбора Српске радикалне странке и републички посланик ове странке Горан Цветановић објашњава да је кућа површине око 60 квадрата завршена за тридесет осам дана. Српска радикална странка уложила је око милион и по динара. Кућа би била готова и раније, али су радове успоравали кишни дани, као и верски празници.

Верица Илић, која је лејџос њошћисала уџвор о изџрадњи куће са Гораном Цвејџановићем, каже да кућа ѡружа наду у боље суџра. „Изузејино сам срећна, ово ми враћа веру у људе. За ово ишћо су нам најравили, сћварно немам речи. Захваљујемо се Томиславу, Шешељу, Вучићу, Цвејџановићу, Љубеновићу, целој Радикалној сћранци”. Чланови ове ѡродице нису били чланови Срџске радикалне сћранке а Верица каже да ће, ѡсле ове велике ѡмоћи и ѡдршке, њени синови ѡо сћгурно ѡосћајћи. Николић каже да ѡо није важно али да јесће важно да ова ѡородица буде срећна у својој новој кући.

„Извођач је доштовао рок који је обећао приликом потписивања уговора а радови су урађени изузетно квалитетно”, нагласио је Цветановић.

Лидери Српске радикалне странке породици Илић додели су на дар, за уселјење, веш машину, телевизор и пакетиће са разним грицкалицама и слаткишима за децу.

Велики број мештана, али и људи из других насеља дошао је да поздрави госте. Једна старица каже Николићу: „Верувала сам на Титу а саг верујем на тебе и кад те видим на телевизор, не померам се од њега”. Као знак посебне привржености Александар Вучић је добио босиљак од једне баке из комшилука а обојица бројанице.

Талас принудних управа преплавно Војводину

Привремене мере

Одмах након завршетка прошлогодишњих локалних избора, у великом броју општина у Србији, а нарочито у Војводини, дошло је до блокаде у конституисању, као и у функционисању највиших органа локалне самоуправе, што је довело до правне полиптичке и правне анархије, и до шиталног распада система. „Велика Србија” истражује случајеве увођења привремених мера у Бачкој Паланци и Кули, као и случај неувођења ових полиптичко-правних инструмената у општини Бечеј.

Ковин је пример сјаса од увођења привремених мера, у последњи час, Житиште је општина у којој само што нису уведене ове мере државног шупорства, Нови Сад и Рума су примери усјешне одбране од напада жутих, Панчево је општина у којој свакога напада, док су у Суботици најљући полиптички проишвици различите полиптичке опције Мађара, а истоји и сукоб војвођанских Хрвата са аушентичном националном мањином Шокаца, итд.

Пипе: Момир Васиљевић

Случај Бачка Паланка

После низа жалби, протеста и преписки између локалне самоуправе и Министарства за државну управу и локалну самоуправу, Влада Републике Србије је још 28. јуна донела одлуку о образовању привременог органа општине Бачка Паланка, а 18. августа је донела и решење о именовану чланова овог органа, чији је основни задатак да презме функције и надлежности Скупштине општине Бачка Паланка, до конституисања „нове” скупштине, након што се одрже и нови локални избори. Овим мерама, Влада Републике Србије је негирала изборну вољу грађана Бачке Паланке, распустила је општинску скупштину (која је била најпотпунији израз народне воље), и у овој питомој и развијеној подунавској комуни увела тзв. „привремене мере”. То је само правно-политички термин за увођење својерсног државног „туторства” над овом општином, у којој је Српска радикална странка убедљиво најјача и најорганизованија политичка снага.

- Шта се „иза брда ваља”, због чега су баш у Бачкој Паланци уведене ове „казнене” мере, да ли је то и због чињенице да је реч о општини из осетљиве пограничне зоне према „алавим суседима” са западне стране Дунава, у којој још није утврђена гранична црта, да ли је у питању превртачка улога дојучерашњег коалиционог партнера радикала из Паланке (СПС-а, који се дефинитивно одрекао и последњих веза са својим бирачима), или је у питању „тренирање строгоће” од стране млађаног, и тек узлетелог Коштуничиног гаврана Јована Палалића (иначе бачкопаланачког „лидера” ДСС-а), само су нека од питања на која ће одговоре покушати да пружи актуелни председник општине Бачка Паланка, председник ОО Српске радикалне странке у Бачкој Паланци, народни посланик Драган Бозало:

Српска радикална странка је у октобру прошле године, након септембарских избора, формирала коалициону већину у Скупштини општине Бачка Паланка, и тиме преузела сву власт у овој општини. Ја сам изабран за председника општине, па су моја овлашћења, са овлашћењима одборника, представљала доминантну позицију радикала у систему локалне власти.

Српска радикална странка је освојила 16 од 42 одборничка места, и за потребну скупштинску већину фалило нам је још 6 одборничких мандата. Ми смо имали жељу да формирамо стабилну скупштинску већину са ДСС-ом и са СПС-ом, јер би то било добро, не само због Бачке Паланке, већ и због суседних општина у којима је дошло до формирања коалиционих већина, управо од тих странака. То је случај у Новом Саду, Врбасу, Шиду, Руми...итд. Међутим, локални одбор Кошту-

ничине странке у Бачкој Паланци, на челу са Јованом Палалићем (који је очито приврженик „жуте струје” у овој странци), је одбио сваку сарадњу са нама и приклонио се „жутањима”. Ми смо онда формирали коалицију са СПС-ом, и били смо убеђени да су они, са својих 6 одборничких мандата, добили много више удела у локалној власти од онога што им припада, на основу освојених мандата.

Српска радикална странка је проценила да је, због овлашћења која имам као председник општине, тај уступак прихватљив. Ми смо, користећи та овлашћења, као и презимањем руковођења неким кључним јавним предузећима, преузели контролу над токовима народног новца у Паланци, односно контролу трошења средстава општинског буџета.

Почели смо да сарађујемо са неким другим банкама, променили смо осигуравајуће куће, преузели смо контролу трошења средстава у школама, културним и спортским институцијама, установама и организацијама, итд. и мислим да је то у доброј мери утицало да се наши коалициони партнери окрену од нас и приклоне оној политици своје „централне” која се спроводи у Републичкој скупштини и Скупштини заједнице СЦГ. Приклонили су се оној политичкој опцији која је потпуно супротна од платформе на којој су годинама уназад добијали гласове грађана Бачке Паланке и остваривали локалну власт.

Своју превртљивост правдају наводном принципијелношћу и поштовањем сваке одлуке републичког органа без обзира да ли је правно ваљана, или није. И то су урадили тек у јуну, без обзира што су се паланачки „жути“ још прошле године жалили министру Лончару. Тада су били одлучни у ставу да је све око конституисања Скупштине општине протекло у најбољем реду, и у складу са свим важним прописима. Онда су одједном окренули ћурак наопако и почели да се бусају у своје „социјалистичке груди“ и да се закљичују у „право, правду и принципе“.

Мислим да су у питању лични интереси, личне сујете, а не објективни и правни разлози. Међутим, то не може дуго да траје, јер и сам састав привременог органа показује да су ту скупљени људи са разних страна, којима је једини циљ да се, барем мало „омрсе“ о колач власти, јер у овом правном вакууму који ће трајати док се не обаве избори и не конституише нови састав Скупштине општине Бачка Паланка, најлакше је „омрсити брке...“!

На одлуку Владе Републике Србије о увођењу привремених мера у нашој општини ја сам одмах реаговао тако што сам поднео захтев за преиспитивање њихове одлуке, а истог дана, 16. августа, досадашњи председник СО Зоран Јовичин и ја смо поднели тужбу Округном суду у Београду против Министарства за државну управу и локалну самоуправу, ради поништења поменутог одлуке и поменутог решења, којима се потпуно газии легитимност и правна ваљаност изборне воље грађана Бачке Паланке.

Чиме се, и којим аргументима руководило поменуто министарство, то ће суд да одлучи, а ми смо поднели све материјалне доказе о исправности свих оспорених одлука. Шта ће бити, видећемо. Ако је по правди и закону, суд ће бити на нашој страни, односно на страни већине грађана Бачке Паланке, а ако суд не буде самосталан и ако буде само пуки извршилац политичке воље владајуће већине, онда ће морати доћи до нових локалних избора.

Али, не мари. Ту их и чекамо, и тада ћемо, ако Бог да, освојити апсолутну власт у Скупштини општине Бачка Паланка.

• **Реците нам још нешто о сарадњи руководства Бачке Паланке са Владом Републике Србије. Да ли сте их позивали да на лицу места разјасните неспоразуме, да ли су се интересовали за пограничне проблеме, да ли су их уопште интересовали проблеми грађана ове велике и значајне општине?**

Ма какви! Ни у лудилу. Нити су долазили, нити су примили икога од актуелног руководства општине, иако смо покушавали сијасет пута да успоставимо контакт са њима. Није ту у питању да ми њих волимо, да су нам симпатични или да им се дивимо, већ је реч о томе да смо мислили како нема места политичким сујетама и политичким трвењима када су питању витални интереси грађана. Грдно смо се преварили! Они су толико политички острашћени и толико ускогрудно гледају на политику, да је то за сваку осуду и за сваки презир.

Уместо нас из руководства општине, они су редовно примали представнике опозиције и са њима, вероватно, разрађивали тактику и стратегију како да оспоре власт радикала у Бачкој Паланци. Хајде да кажемо како смо ми радикали „нелегитимни“ за једног министра Лончара (којем само што душа на нос није изашла од мрљавости и досаде), али ту је још сијасет помоћника и републичких чиновника, па је барем неко од њих могао да посети Паланку и да се стави на располагање њеним грађанима. Међутим, нико ни од те „републичке бораније“ није нашао за сходно да нам учини „част“ својом посетом!

У томе је суштинска разлика између нас радикала и осталих. За радикале су сви грађани једнаки, без обзира на верска, национална, расна, територијална, социјална и политичка уверења и разлике, док за „жуते“ и „мале зелене“, нису!

• **Које су странке заступљене у Привременом већу?**

Ако би се гледао састав тог привременог органа, онда би се могло закључити да би се на следећим локалним изборима у Бачкој Паланци могле кандидовати и „знамените паланачке фаце“ – пијанци, просјаци и вагабунди! Сунђер Боб и његови пајтоси би имали знатно више гласова од ових ликова из Привременог већа.

• **Ви малопре рекосте да су радикали спремни за нове изборе, и да их ишчекују, к'о запете пушке“. На чему заснивате толики оптимизам?**

Ми радикали своју причу базирамо на уверењу, као и на доказима, да смо до сада добро радили, да нам расте укупни рејтинг (не само у Паланци, већ у целој Србији), због чега очекујемо да на поновљеним локалним изборима у нашој општини освојимо апсолутну већину одборничких мандата, а то значи да ћемо имати 22 одборника!

• **А шта ако тако не буде?**

Тимови и тренери који губе замењују се бржим, сна-

жнијим и вештијим, и то је нормално, и тако је свуда у свету развијене политичке демократије.

Верујем да до тога неће доћи, и да ће садашњи општински одбор Српске радикалне странке однећи убедљиву победу. Крајњи рок за нове изборе у Бачкој Паланци је Свети Сава идуће године, мада бих волео да до њих дође раније, како би се до краја године конституисала скупштина општине, и како би се усвојиле фундаменталне скупштинске одлуке, попут оне о буџету за наредну годину.

Оптимизам у погледу резултата будућих избора заснивам и на чињеници да је једино наш општински одбор уистину јединствен и компактан, да у сваком тренутку делујемо као уигран тим, као и на томе да су општински одбори осталих странака у нашој општини потпуно поларизовани и поцепани. Међу њима траје обрачун, а то сви грађани Паланке виде, чују и знају.

Наравно, оптимизам заснивамо и на очекиваној помоћи од врха наше странке, као и на бриљантном наступу нашег председника, др Војислава Шешеља, у Хагу, у окршају са белосветским хошптаплерима, оличеним у Дел Понтеовој, Цефрију Најсу и другима.

Ако и не освојимо апсолутну власт, у смислу потребног броја одборника за ту позицију, ми ћемо бити убедљиво најјача странка у Бачкој Паланци, и ми ћемо формирати победничку коалицију, али само са оним коалиционим партнерима који ће прихватити правац деловања локалне власти, који смо ми, у протеклом периоду, трасирали и спроводили.

То је пут приближавања локалне власти грађанима и њиховим потребама, то је пут претварања општинске управе у истински сервис грађана, то је потпуна отвореност у раду свих органа локалне власти, као и домаћинско трошење буџетских средстава. О томе да је искључена свака корупција, сваки непотизам, свака негативна кадровска комбинаторика и слично, нећу ни да говорим. То се подразумева, и то су били наши политички правци у оквиру којих смо остваривали власт и у досадашњем периоду.

Наш политички циљ није да имамо апсолутну власт у Бачкој Паланци, већ да имамо апсолутну одговорност!

- **На крају овог разговора реците ми и нешто о ситуацији у општини Бечеј, са којом сте упознати преко политичке функције у регионалном одбору Српске радикалне странке.**

Случај Бечеја је симптоматичан по нечему другом у односу на Бачку Паланку. Тај случај је потврда о двоструким аршинима Министарства за управу и локалну самоуправу Владе Србије и министра Лончара. Уместо да уведу привремене мере, Министарство и Влада ћуте и праве се блесави на тоталну опструкцију локалне власти од стране „жутих“, на потпуну узурпацију и злоупотребу те власти. И све то уз подршку поменутог министарства и поменутог министарчића.

Рецимо, тамо је легално и легитимно изабраном председнику Скупштине општине Бечеј, господину Палу Шандору, забрањен улазак у зграду општине!

Али најбоље је да позовете председника општинског одбора Српске радикалне странке у Бечеју, Драгана Живкова Џају, па нека вам он исприча то детаљније.

Одмах сам послушао господина Бозала и позвао народног посланика и председника Општинског одбора Српске радикалне странке у Бечеју, господина Драгана Живкова.

- **Ево шта он каже о „случају Бечеј“.**

Случај Бечеј

После септембарских избора, који су одржани прошле године, у Бечеју је формирана коалициона већина у Скупштини општине (са 36 одборничких места) и њу је сачињавало 7 одборника Српске радикалне странке, 4 одборника Демократске заједнице војвођанских Мађара, 5 одборника ПСС-а и 4 одборника НДС-а (Народне демократске странке). То је била постизборна коалиција која је преузела власт у општини Бечеј и која се ухватила у коштац са огромним бројем проблема у овој, некада веома развијеној општини. За председника Скупштине општине Бечеј изабран је господин Пал Шандор, председник ДЗВМ (један иначе веома толерантан и коректан политичар, иза којег је огромно политичко искуство).

Тада је уз нас био и садашњи председник општине, господин Ђорђе Предин, звани Баца, који је на ту функцију изабран као представник НДС-а. (То је она странчица садашњег зачуђеног и збуњеног министра просвете, који је, зарад личне функције, целу своју странку поконио Коштуничиној странци, која на изборима није освојила ниједно одборничко место. Ето колико су јаки ови „хибриди демократуре и салонског патриотизма“ у Бечеју!

Чим је дошло до те политичке трговине, у којој је дошло до утапања НДС-а у ДСС, господин Ђорђе Предин, звани Баца, је у стилу свога презимена, али и у стилу свога партијског „боса“ Вуксановића, променио „партијско одело“. (Наш народ би рекао да је променио „партијску длаку“, док му је ћуд остала иста, као што је била у време његовог директоровања „Соја протеином“ из Бечеја).

Господин Баца је приступио ДСС-у (где се задржао „пуне три недеље“), а онда је своју верност и своје „политичко тело“ поконио Геј 17-овцима! Од својих нових ментора је добио задатак да растури постојећу владајућу коалицију, и он је то успешно урадио, али на потпуно нелегитиман и правно неисправан начин! Следећи своју игру и своје планове, као и планове својих нових партнера – „гејоваца“, „жутих“ и Чанкових „лигаша“, он је формирао нову скупштинску већину у Скупштини општине Бечеј.

Све је то урадио иза леђа колега из своје странке, као и иза леђа својих дојучерашњих коалиционих партнера, у стилу незреле и превртљиве особе. Ступио је у коалициону заједницу са онима о којима је до јуче јавно говорио све најгоре, и за које је тврдио да би се пре обесио о највећи дуд у Бечеју него што би са њима имао икакав контакт.

Та издаја од стране друга Баце, догодила се на десетој седници Скупштине општине Бечеј, која је одржана 11. фебруара ове године, а којом је председавао господин Пал Шандор. Једина тачка дневног реда био је предлог радикала да се смене чланови општинског већа, јер се нису понашали у духу коалиционог договора и у духу наших заједничких опредељења у вођењу општинске политике.

Такав дневни ред је усвојен, и чим је он изгласан друг Баца је напустио скупштинску салу, а за њим су, као по команди, односно по унапред договореном сценарију, устали и његови нови политички „пајтоси“, тако да смо остали без кворума, и нисмо могли наставити седницу. Како тада, тако и до сада, та десета седница Скупштине општине Бечеј није настављена.

Пуних седам месеци траје стање „Дивљег запада“ у Бечеју, у којем се не зна „ко пије“, али се зна „ко плаћа“. Све то плаћају грађани Бечеја, и све се то сваљује на њихов терет, који им је ионако претежак.

Господин Пал Шандор је неколико пута покушао да каже наставак те седнице, али безуспешно. Био је блокиран и спречен у тој намери, да би му потом забранили и улазак у зграду општине!

Друг Баца и његова булумента су се повремено окупљали у згради општине, и глумили одржавање седница СО, па су и доносили некакве одлуке и вршили избор и именовања локалних функционера и слично (изигравали су неку власт), али ниједну од кључних одлука из рада СО нису могли да донесу – ни буџет, ни завршне рачуне установа и институција, ни планове и програме рада...итд.

У покушају да спречимо суноврат локалне самоуправе и да зауставимо дивљање друга Баце, ми смо упутили 14 писама и дописа Министарству за управу и локалну самоуправу и господину Лончару, али одговора није било! На све наше захтеве и аргументе, као и на све наше молбе да се уведу мере заштите државних интереса, као и интереса грађана Бечеја, они су остали неми! Ћутање је био њихов одговор!

Кључни моменат који је довео до оваквог стања јесте чињеница да поменута десета седница СО Бечеј није окончана! То је тај правни аргумент који нико не може да оспори, али који се изиграва овим ћутањем Министарства и министра.

Питате ме зашто је настала ова „лат-позиција“ у Бечеју, и који је интерес друга Баце и пајтоса да се одржава ово стање анархије и хаоса у нашој општини.

Прво, превођењем два одборника у редове ДСС-а, и ова странчица је постала кобајаги неки фактор у Бечеју, а то је странка господина министра. Друга два одборника из НДС-а су остали принципијелни и непоткупљиви људи, и свака им част на таквом достојанству и на часном вршењу одборничке функције.

Ипак, кључна ствар је то што је друг Баца (председник општине Бечеј), сада добио одршене руке за своју самовољу и за своју тиранију. Он је одмах кренуо у измиривање ранијих дуговања, која је стекао вршећи функцију директора „Соја протеина“. Те дугове, због којих му „о врату висе“ десетине кривичних пријава, он је почео да намираје народним парама, као и уступцима на штету грађана Бечеја. Он је такође зарадио низ притужби, али и оптужби за марифетлуке које је починио у ватерполо клубу „Бечеј“. Он данас „чисти“ своју биографију и уклања трагове своје мрачне прошлости. Као што рекох, против њега има толико кривичних пријава да би могао одмах бити проглашен за „мистера кривичних пријава“!

Оно што је спојило друга Бацу са „жугима“, са „лигашима“ и са „гејовцима“ у једну целину јесте чист приватни и лични материјални интерес. Само је новац њихова идеологија! Паре су за њих – и партија, и држава, и нација, и култура и демократија. Општинска лова их је спојила, а Баца, као прави „Дек“, дели својима, и капом и шаком, и народним парама пегла своје дугове...

Ми радикали смо одлучно устали у одбрану интереса грађана Бечеја и на све доступне начине обавештавамо наше суграђане о расипничкој и криминогеној самовољи председника општине и његових трабаната. Због тога смо организовали безброј конференција за штампу, урадили смо и треће специјално издање „Велике Србије“, идемо у народ, причамо са људима и грађани веома позитивно реагују на наше акције, као и на наш политички програм.

Грађани Бечеја потпуно подржавају наше политичке циљеве, али и наше потезе док смо били на власти. Јесте то био кратак период, али је он показао да смо ми одговорна странка, са озбиљним и одговорним људима којима је на првом месту интерес грађана и интерес општине. Ниједан наш кадар се није обрукао.

Врело политичко лето у многим војвођанским општинама наговештава паклену јесен, у којој ће доћи до изборних обрачуна између политичких противника, којих је толико на политичкој сцени, да им се ни број више не зна, а камоли да се препознају њихови политички програми.

Велике и мале странке и странчице, регионалне и покрајинске политичке скупине, локални покрети и групе грађана, разна удужења и невладине организације, као и још сијасет других облика организовања и испољавања највеће страсти наших људи – страсти према политици – уз сва могућа средства политичке борбе и политичко-маркетиншке пропаганде, су на сцени, и сва су дозвољена! Пљување, подметање, шиканирање, отворено испољавање мржње, расна дискриминација и културна контаминација, информативно оргијање и сурови рат плакатима, физичко злостављање, малтретирање и пребијање политичких противника, међусобно вређање, све уз псовачко помињање најудаљенијих рођака... итд. само су део репертоара којим се дичи наша „политичка естрада!“

А „Велики и Ћутљиви Мудрац“, који глуми верника, поштењачину и националисту, ћути у Београду, и уз речи „нећу“, „не дам“, „није за продају“, све даје, све продаје и све чини да јахачима апокалипсе новог светског поретка, у свему буде на услузи. Љубазно, љигаво, полтронски и без гриже савести. Тако се понаша и његов кадар, министар за питања локалне самоуправе, који дели мере „увођење привременог органа“, само наизглед „одокативно“, а у ствари то чини веома прорачунато и веома намерно, према потребама странчице „Ћутљивог Мудраца“.

Као правно образовани људи, они знају да је постојећи Закон о локалној самоуправи, као и читав сет прописа о изборима за локалну самоуправу, потпуно накарадан, и савим супротан развијеној европској пракси конституисања органа локалне самоуправе, али га упорно чувају, као ефикасно средство за увођење правне и политичке анархије у основним друштвеним заједницама, какве су општине.

Влада и ресорно министарство су директно одговорни за жестоке политичке окршаје у локалним срединама, за избијање „правих ратних окршаја“, као и за потпуну конфузију, у којој је све дозвољено. Влада и министарство знају да је најбоља тактика „завади па владај“, „завади да се потуку до истребљења, а онда их умири привременим мерама, у којима ће твоји људи преузети и то мало народне власти у своје руке“, као и да је најбољи лов, „лов у мутном...“

Влада Србије и владино министарство су најодговорнији за појаве правног и политичког хаоса у многобројним локалним заједницама у Војводини, као и у целој Србији!

Томислав Николић заменик председника Српске радикалне странке тврди:

Морамо сачувати Републику Српску

Високи представник за Босну и Херцеговину Педи Ешдаун још крајем прошле године најавио је да је могуће укидање Републике Српске. Своју изјаву Ешдаун је касније демантовао, међутим, примери из праксе говоре да ипак није одустао од својих претњи.

Ешдаун, уместо да буде тумач, одавно је постао ствара-лац уставно-правног система у Босни и Херцеговини. Такође, питање сарадње Републике Српске са Хашким трибуналом користи за кажњавање неподобних, укидање права власти Републике Српске и мењање устава Босне и Херцеговине. Након покушаја да се Српска радикална странка искључи из политичког живота у Републици Српској, газећи при томе вољу народа, Педи Ешдаун је ових дана наредио да се замрзну сви банковни рачуни владајућег СДС-а образлажући своју одлуку одупирањем Владе Републике Српске и руководства СДС-а да прихвате реформу полиције. СДС је, с друге стране, најавио своје повлачење из рада парламента Босне и Херцеговине.

Добри познаваоци тамошње ситуације кажу да је регион Босне и Херцеговине већ подуже време у кризи и да напади на Републику Српску заправо трају од самог старта примене Дејтонског споразума, и да су сада само интензивирани. Иако се у међународним дипломатским круговима не говори експлицитно о укидању Дејтонског споразума већ само о његовој ревизији или пак о промени Устава БиХ који је изграђен на дејтонским темељима, и то због тога што су ентитети извори друштвене и политичке нестабилности на Балкану, те да је неопходно устројити нормалну европску државу, намеће се закључак да је у питању само дипломатски речник а да су намере исте.

Међународној заједници се жури да укине Републику Српску због Косова и Метохије, иако су поједине њене чланице свесне да слични проблеми очекују и њихове државе и да ће са њима морати кад тад да се суоче. Солана зна да га то једног дана чека у његовој Шпанији, свесни су тога и у Француској и Немачкој, где су у читавим градовима Турци у већини, у Енглеској, у којој у појединим областима доминирају Пакистанци. Када до тога дође, како ће те државе да реагују не би ли спречиле отцепљење, када сада овако реагују? Како ће да спрече оне који ће оружјем да се дигну на побуну, јер имају много мање права и слобода него што су имали Албанци у бившој Србији. Тамо немају права ни на верске заједнице, да не говоримо о њиховом матерњем језику. Где су основно, средње, високошколско образовање на матерњем језику, где је њихова култура, запошљавање, да ли су они заступљени у влади?

Све што раде са Србима и Србијом као државом, морају да очекују на својој територији. Због тога постоји међународно право, али и пословица: „Не чини другоме оно што не би хтео да учине теби”. Они су помагали муслимане у рату против Срба, дозволили су да се након Дејтонског споразума Ал каида настани на територији Босне и Херцеговине, да се терористи обучавају у камповима на њеној територији, одакле одлазе да изводе терористичке акције свуда по свету. Тешко им пада сазнање да све што су причали и како су се односили према Србима, морају да примене на друге народе и државе. Погледајте последњу оптужбу Карле дел Понте против Ватикана и католичке цркве да скрива ратне злочинце. То су радили и у Другом светском рату, али се у њиховој свести ништа није променило и нису реаговали.

Први снажнији гласови за укидање Републике Српске упућени су на десетогодишњици обележавања злочина у Сребреници, када се о њој говорило као о геноцидној творевини. Последњих дана у мисију укидања Републике Српске укључио се и Стјепан Месић, који је свој боравак у Америци искористио не би ли придобио наклоност међународних кругова за ревизију дејтонске БиХ односно укидање ентитета. Како је известила „Слободна Далмација“ Месићева америчка мисија одвијала се у договору са политичким круговима БиХ, а као његова десна рука наступао је Будимир Лончар, његов саветник и некадашњи министар иностраних послова СФРЈ, „са сјајним везама и дипломатским позицијама широм света“. Лист пише да Месић свој задатак схвата врло озбиљно, називајући га до сада својим највећим политичким пројектом.

Томислав Николић заменик председника Српске радикалне странке тврди да је опстанак Републике Српске све неизвеснији и оптужује при томе режим у Србији да је незаинтересован за њену судбину, тврдећи како је и наша др-

Не чуди ме однос овдашње власти према проблемима у Републици Српској и постојању јасних назнака да се спрема њено укидање. Власт свој мандат врши клечећи пред међународном заједницом, тражећи самилост и подршку коју враћа својом послушношћу, па пошто им је неко рекао да не гледају преко Дрине јер их се то не тиче, Републику Српску ни не спомињу.

жава један од гараната Дејтонског споразума. Према његовим речима, укидање Републике Српске отвара простор за давање независности Косову и Метохији наводећи да је управо та чињеница кључни разлог за укидање ентитета. Николић такође по том питању најављује иницијативу Српске радикалне странке за покретање расправе у републичком и парламенту Државне заједнице.

• Како коментаришете чињеницу да ваши апели да се спрема укидање Републике Српске до сада нису имали неког већег одјека у овдашњој јавности?

Због презаузетости свиме што се дешава у Србији, на Косову и Метохији, односима у Државној заједници и свеопштим стањем у земљи, пре свега економском и социјалном ситуацијом, корупцијом и криминалом који су узели маха, грађани и политичари помало занемарују Републику Српску, а да не говоримо о Републици Српској Крајини, која је потпуно заборављена. Прошло је десет година откако је Дејтонским споразумом конституисан ентитет Република Српска. Споразум који је представљао договор о миру и престанку рата заправо је само прихватио фактичко стање на терену, стварајући ентитете, пошто је тада немогуће било стварати државе – пре свега то не би прихватиле Уједињене нације, а требало је.

Створени су ентитети са свим атрибутима државе и неком лабавом везом између ентитета, која је требало да буде одржавана и остваривана преко парламента и савета министара, који би заседао у Сарајеву. Све је то требало да контролише високи представник међународне заједнице. Његов задатак је био да чита Дејтонски споразум и његове анексе и на основу тога контролише рад ентитета, односно онога што је у њиховој надлежности.

Међутим, већ на самом старту примене Дејтонског споразума у пракси, почиње његово бесомучно прекрајање и кршење. Високи представници за Босну и Херцеговину не само да су то радили неовлашћено, већ за своје поступке нису наилазили ни на какве осуде. Посебно је било забрињавајуће то што се ниједна власт у Републици Српској није усуђивала да приговори и укаже на кршење одредби Дејтонског споразума. Нешто слично се дешава и на Косову и Метохији, где се крши Резолуција 1244 а представници власти се уопште не усуђују да укажу на то. О смени високог представника Уједињених нација говори се тек реда ради, и то након сазнања да је Брисел и званично затражио његову смену.

• На који начин се крши Дејтонски споразум?

Дошли смо у ситуацију да је Педи Ешдаун у Републици Српској постао законодавна, извршна и судска власт. Он је тај који доноси законе и укида одредбе Дејтонског споразума. Све је заправо започело још са Николом Полашеном у време док је он био српски радикал. Народ је на изборима Поплашена изабрао за председника, међутим, високи представник га је сменио. Интересантно је да тада, сем нас српских радикала, није реаговала ниједна друга институција, ниједна друга партија. Нашим политичким супарницима одговарало је што ће српски радикали изгубити примат у Републици Српској, посебно је то са одобравањем дочекала СДС. Нису знали да то може и њима да се деси. Слично се догодило и са нашом листом кандидата за парламент. Високом представнику се није свиђала листа и наредио је да се првих 10 са листе скине.

Временом је Република Српска изгубила готово све атрибуте државности. Ових дана се одлучује о судбини полиције Републике Српске и тек сада, када се дошло до последње униформе, коначно се неко сетио да не гласа за одлуку и да каже – е, ово више не можемо да дозволимо. Да је ситуација катастрофална, потврђује и чињеница да, ако укину и полицију Републике Српске, можемо слободно да кажемо да она више не постоји. То је враћање на статус из времена пре него што је у Босни и Херцеговини избио рат, али сада у много неповољнијим околностима. Тада је Република Српска нападнута од стране Хрвата и муслимана и имала је подршку у својој одбрани, најпре од СФРЈ а затим и од СРЈ. Српска радикална странка је увек реаговала када је подршка Републици Српској ускраћивана. Реаговали смо и када је уведена она чувена граница на Дрини, а и сада.

• На који начин Српска радикална странка може да помогне Републици Српској?

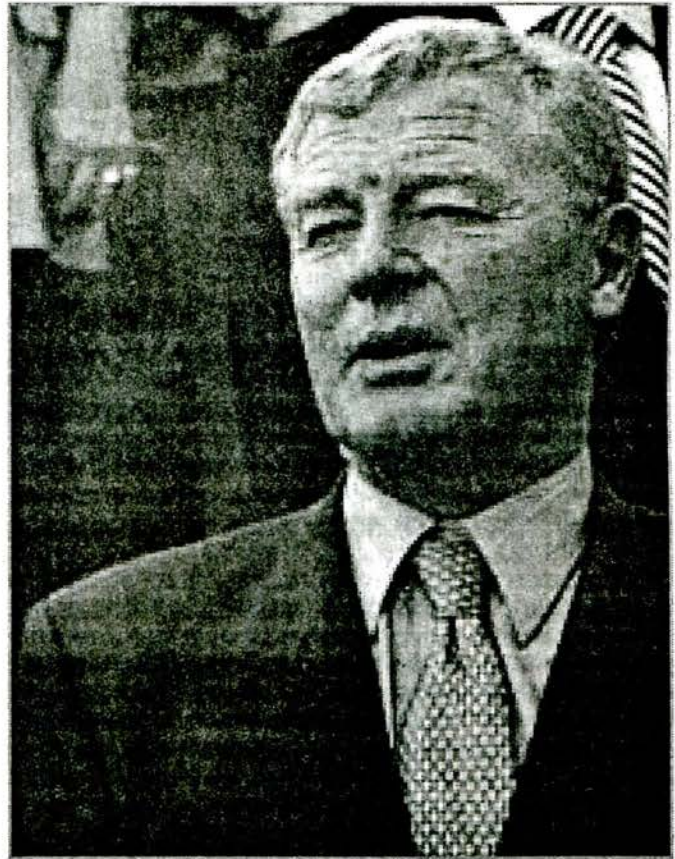
Пошто смо опозициона странка, можемо да помогнемо једино путем медија и парламента. Припремамо предлог да се на дневни ред Републичког и парламента Државне за-

једнице, ако се икада више буде састао, стави усвајање једне декларације или резолуције о стању наших односа са Републиком Српском. Оне који су заборавили морам да подсетим да смо ми као држава један од гараната Дејтонског споразума. На њему се налази и Милошевићев потпис. Такође, имамо и Споразум о специјалним везама са Републиком Српском, усвојен у Републичкој скупштини након доласка ДОС-а на власт.

Тражићемо расправу да се политичке странке одреде према ситуацији у Републици Српској.

• Шта подразумева Споразум о специјалним везама са Републиком Српском?

Споразум подразумева потпуну помоћ и сарадњу између Републике Српске као ентитета и Србије, што на економском, што на политичком нивоу. Заправо можемо да кажемо да је то међудржавни споразум, пошто по Дејтонском споразуму ентитети имају право да склапају споразуме са другим државама. То је требало да буде споразум који ће да нас зближи и да једног дана, наравно уколико се тако грађани на референдуму изјасне, будемо заједничка др-

Републику Српску морамо да сачувамо и да јој помогнемо на начин на који је то једино могуће. За њу морамо да се изборимо дипломатским путем – више нема војних операција. Све док смо држава и члан међународних организација, док имамо међународна права и обавезе, морамо да се боримо за Републику Српску. Имамо много пријатеља у свету који могу у томе да нам помогну. Не знам докле ћемо да чекамо да успоставимо праве односе са Русијом. Потези Путинове администрације указују на закључак да Русија жели да се у Србији и Републици Српској врати на позиције које је одувек имала, свесна историјског греха који је начинила према српском народу и Србији, и историјске грешке када се повукла са Балкана. Русија је данас велесила која, због свог великог енергетског потенцијала, можемо слободно да кажемо да Европу има у својој власти.

Међународна заједница укида Републику Српску да би Косово и Метохија добило независност. Поставља се питање шта ће уследити након тога. Ту је и Рашка област, Војводина, Србија и Црна Гора. Много тога је још у игри. Морам да упремо из све снаге не би ли ситуацију окренули у нашу корист, много више него што то постиже наша дипломатија. Доста нам је приче како морамо све да издржимо како би наши унуци једног дана били чланови Европске уније. Та прича је у народу могла да пролази једно две три године али данас се на њој више не стичу поени, јер сваки домаћин данас у Србији је окренут садашњости, бригама како ће да купи хлеб, како ће да преживи а не шта ће радити за 20 година. Ми смо држава која мора да живи за данас. Политичари морају да понуде решења како ћемо данас да живимо боље а не да нам нуде загробни живот – то може једино црква. Држава се не гради на обећањима да ћемо једног далеког дана у Европској заједници живети као људи а да због тога морамо да останемо без пола наше територије или половине људи.

жава. Никада ја нисам говорио да Република Српска мора да живи са Србијом, али као што кажем за Црну Гору, односно њене грађане, да на референдуму морају да се изјасне јесу ли за опстанак заједничке државе, исто то кажем и за Републику Српску. Морам да подвучем да су наше економске везе са Републиком Српском биле изванредне све до овог периода, када су власти и са једне и са друге стране почеле да их кваре.

• **Сами кажете да вам је простор за деловање прилично ограничен. Шта онда очекујете у конкретном случају?**

Очекујем да се тргне српска јавност и медији. Не може да буде дозвољено да над Србима свако ради шта му се прохте. Не треба нам неко велико подсећање на споразуме из времена Милошевићеве, а сада и ДОС-ове власти, који су служили једино обмањивању српске и светске јавности. Споразуми у принципу на папиру нису били превише неповољни за Србе, међутим, у пракси то изгледа сасвим другачије. Документи су у себи крили велики број ултиматума са којима наша дипломатија није успела да се избори, али ту своју неспособност је вешто прикривала изигравајући пред овдашњом јавношћу како се наводно бори да максимално умањи све ултиматуме. Милошевић се пет ноћи одупирао да потпише Дејтонски споразум и на крају је све прихватио, само је требало време да то у народу не буде схваћено као издаја. Тако је било и са Резолуцијом 1244 и са свим споразумима које склапа ДОС – обман прво за светску, а онда и за српску јавност. Резолуција 1244 је била обмана. Долазак руских трупа, које су прве стигле и заузеле аеродром у Приштини, био је обмана и за светску и за српску јавност. Мислило се – долазе Руси, па су Срби сада безбедни а Руси, прво, никада нису могли да преузму зону која им је намењена јер су Шиптари лежали на путу и нису дали да се Руси распореде а онда су се, наводно због недостатка финансијских средстава, потпуно повукли са Косова и Метохије, остављајући га на милост и немилост Албанцима и Американцима.

Обману представља и последњи споразум о проласку НАТО трупа кроз нашу земљу. Њиме је прихваћено све оно због чега је одбијен споразум из Рамбујеа. Власт потписује да НАТО трупе могу слободно да пролазе кроз нашу земљу јер међународна заједница тврди да се на Косову и Метохији очекују немири. То је најобичнија глупост. Сада се на Косову и Метохији налази неколико десетина хиљада страних војника, три пута више него што је Србија имала када је у јужној српској покрајини био потпуни мир. С друге стране, што би се довлачили војници из Босне, када по Резолуцији Србија има право да брани Србе на Косову и Метохији. Изгледа да они себи заправо отварају пут за

бежање, јер су у паничном страху да их Шиптари не побиду. Знају добро да тамо где су Срби, длака им с главе неће фалити.

• **Тврдите да постоји узрочно-последична веза између укидања Републике Српске и проглашења независности Косова и Метохије, појасните нам мало ваше тврдње?**

Када су Словенија и Хрватска желеле да се отцепе, Запад се сложио да републике могу да постану државе. С друге стране, Републици Српској се то право ускраћује иако ентитет има иста овлашћења као република: своју војску, полицију, парламент.

Међутим, да апсурд буде већи, поставља се питање како онда Косово и Метохија може да постане независно ако није ни република ни ентитет, већ аутономна покрајина у саставу наше државе и то нам гарантује Резолуција 1244. Значи, напори за укидање Републике Српске су интензивирани не би ли се припремио пут за проглашење независности Косова и Метохије.

Морамо јасно и гласно да кажемо: – Станите, људи, како можете да нам укидате Републику Српску, Косово и Метохију! Постоји ли правда за Србе? Да ли постоји неки облик државног уређења који је неповредив и који нам гарантује иста права као и осталим државама? Ако сачувамо Републику Српску, бићемо много јачи за преговоре око статуса Косова и Метохије.

Навршило се тринаест година од покоља становника Сердара код Котор Вароши

Исповест преживелих

Слободанка је имала једанаест, а њена сесџра Сњежана пет година Радмили Сердар, која је била у петом месецу трудноће нападана, комшије муслимани и Хрвати, након што су јој убили четџри члана породице, уцали у стомак

Пише: Душан Марић

Једна од најтежих ратних трагедија у Босни и Херцеговини, не само међу Србима, већ и међу припадницима друга два народа, догодила се 17. септембра 1992. године у Сердарима, омањем селу на осмом километру пута од Котор-Вароши према Теслићу, које је прије рата бројало десет домаћинстава и око педесетак становника.

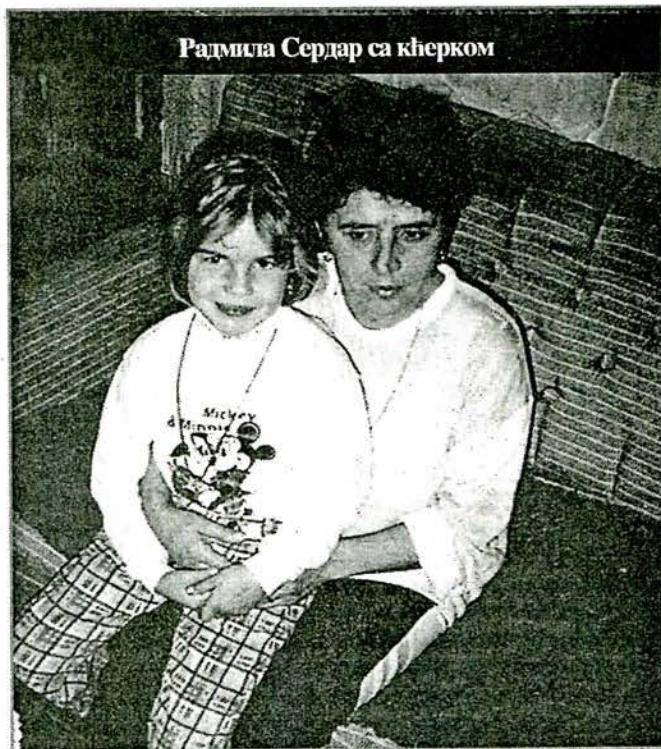
Тог дана у свитање которварошки муслимани и Хрвати упали су у село и за нешто више од сат времена убили шеснаест мјештана, међу њима и двоје малолетне дјеце а већину кућа у селу запалили. Сви убијени су или изпородице Сердар или њихова блиска родбина, а организатори злочина и убице су њихове дотадашње комшије, са којима су прије тога многе радости и туге подјелили.

Убијена су тројица синова (покојног) Ђорђа Сердара – Славо (60), Бранко (51) и Драго (47). Заједно са Бранком у смрт су отишли и његова супруга Босиљка (54) и обоје њихове дјеце, син Јеленко (31) и ћерка Радмила (22). Зликовци су убили и Драгиног сина Славишу (21) и снају Споменку (21), као и Драгину, Бранкову и Славову сестру Љубицу Тепић (39), са обе њене кћерке. Слободанка је имала једанаест а Сњежана пет година. Остали страдалници су син и супруга Ђорђевог брата Јове Сердара, Мирко (30) и Данка (56), затим Бранков шурак Славо Бенџуз (55), са ћерком Славојком (22), и рођак Сердара Никола Дукић (40).

Нажалост, ни то није коначан биланс несреће која се те прве ратне године сручила на ово село и његове становнике. Наиме, само једанаест дана раније у муслиманској засједи, неколико стотина метара од породичне куће, убијени су други Бранков син Боривоје (20) и син јединац Бранковог Драгиног и Славоковог брата од стрица Јозе, Раденко Сердар (20). Прије масакра у Сердарима, у оближњим Билицама, убијен је и Рајко Сердар (47), чији је отац Божо рођени Ђорђевић брат.

Међу ријетким срећницима који су се у вријеме напада муслимана и Хрвата затекли у селу, а стицајем околности су преживјели масакр је и Радмила Сердар (38), супруга убијеног Јеленка, а ћерка Ранка Сакана из оближњег села Дабовца, која је тешко рањена. Упркос томе, три мјесеца касније, она је у Бањој Луци родила дјевојчицу, своје треће дијете, којој је за успомену на покојног оца дала име Јеленка.

Али, ни ту није крај Радмилине ратне драме – њој су у рату погинула оба рођена брата. Радомир (23) је настрадао 14. јула 1992. године, у борби за муслиманско упориште Већиће, а Витомир (30) 18. маја 1994. године на Влашићу. Са својим ћеркама, Сузаном (19), Бранком (15) и Јеленком (13), Радмила сада живи у Котор-Вароши, у стану који је послџе изласка из болнице на коришћење добила од општине, а који је раније припадао неком општинском службенику хрватске националности. Ево њеног сјећања на

Радмила Сердар са кћерком

трагичне догађаје у Сердарима, од 6. до 17. септембра 1992. године.

Хронологија злочина

– Мој муж радио је у једној фирми у Риједи, мислим да се звала „Конструктор“, а мој свекар Бранко је био возач у Љубљани. Ми, остали чланови породице, живјели смо у Сердарима. Прије него што ће почети рат и њих двојица су дошли кући, гдје су, у јуну мјесецу, мобилисани у Југословенску народну армију. Заједно са њима мобилисан је и мој дјевер Боривоје, који је три дана раније дошао из Београда, са одслужења редовног војног рока. Мој муж и дјевер су прво били у полицији, а касније су упућени на положај који је наша војска држала испред Смеуновића, према Већићима.

У суботу 5. септембра, дан уочи погибије мог дјевера, његов стричевић Славиша, Драгин син, оженио се Споменком Тепић из Врбањаца, па је позвао комшије и ближу родбину да се мало провеселе. Било је то последње славље у Сердарима. Пошто се Боривоје налазио на положају, Јеленко, који је био на одмору код куће, тог јутра је отишао да га замјени. Рекао ми је: „Боривоје је млађи, њему овај рат пада теже него мени, љепше је да он буде на Славишином весељу“. Прије него што је дошао на весеље Боривоје је на пумпи у граду купио 50 литара нафте и оставио је код

неког човјека. Тада је била велика криза за гориво па тако, ето, ни тај свечани дан није остао поштеђен труда да се оно обезбједи.

Сутрадан, у недељу, Боривоје је трактором пошао у град, да ту нафту дотјера кући у село. С њим је кренуо и Раденко Сердар, Јоцин син. Њих двојица нису били само велика родбина, већ и вршњаци, велики другови. Заједно су и служили војску у Београду. Ја сам била на тераси и простирала веш када је, пет минута касније, такође у трактору за њима кренуо и Славиша, младожења. Још сам била на тераси када сам зачула пуцњаву, чини ми се да су била два рафала. Затим се све утишало.

Када је наишао на њихов трактор у засеоку Шипуре Славиша је видио да се догодило зло, али није смио да стане. Плашио се да муслимани и њега не убију. Срећом, они су већ били побјегли. Славиша се вратио у село по људе. Отишли су горе и нашли их мртве. Раденка су рафалом погодили у главу, а Боривоје је имао ране у висини појаса. Убице су однеле пиштољ мог свекра Бранка, који је Боривоје носио са собом. Сљедеће вечери, када смо се вратили са сахране, са брда Бријестови до наше куће је допро одјек неколико пуцњева из пиштоља. Бранко је препознао звук свог пиштоља. Рекао је: „Ено, комшије шенлуче, шаљу ми поруку да су ми они убили сина и братића. Мало им је што су ме у црно завили, па ме још и провоцирају”.

Да кажем и то да ме је дјеверова смрт затекла у црнини. Мени су муслимани два мјесеца раније убили млађег брата Радомира. Тог 14. јула, када је погинуо, он се са још пет својих другова налазио на задатку, на Васиљевића вису, то је изнад Вечића. Са њим су били Јован (Неда) Васиљевић и Саша (Михајла) Лазаревић из Врбањаца, Радован (Бранка) Берак из Грабовице, који је био ветеринар, Љубан Сакан, син нашег стрица Цвије из Дабовца и Станислав (Гојка) Жарић из Савића. Док су чекали да им неко дотјера доручак склонили су се у једну празну шталу, јер је падала киша. На њихову несрећу, недалеко одатле, у напуштеним муслиманским шталама, муслимани су тог јутра заробили Мирка Васиљевића и његовог сина Бору. Уцјенили су Мирка да оде и извиди гдје се налази наша војска и колико је има или ће му убити сина. Када је Мирко дошао до групе у којој се налазио мој брат, они су га питали због чега је дошао, шта му треба. Изненадили су се што га виде. Он је одговорио. „Није ништа, само сам свратио онако, да видим шта радите”. Све то нам је касније причао мој стричевић Љубан, једини који је преживио муслимански напад. Мирко се мало задржао у штали, а затим је отишао назад муслиманима.

Убрзо пошто је Мирко отишао, муслимани су опколили шталу и отворили ватру. Убили су све, осим Љубана. Он нам је испричао да је мој брат прво рањен у ногу. Саша Лазаревић је почео да га превија када су муслимани упали

у шталу. Убили су их из пиштоља. Када је наша војска стигла на мјесто битке, затекли су рањеног Љубана и пет мртвих тијела. Муслимани су већ били побјегли. Убице су одржале обећање, пустили су несрећног Мирка, а касније и његовог сина. Размјере ове трагедије могуће је сагледати тек ако се зна да су Мирко и отац убијеног Јована браћа од стрица, и да су сви убијени били млади људи у својим најљепшим годинама. Мој брат Радомир, Станислава Жарић и Саша Лазаревић имали су 23 године, а Јован Васиљевић је био старији пет година. Он је, отприлике, вршњак Мирковог сина, свог рођака Боре, за чији спас је погинуо. Најстарији међу њима Радован Берак имао је тридестак и двије године.

Послије Раденкове и Боривојеве погибије војска је у Сердаре слала по шест војника да нас чувају. Они су ноћивали у селу, а ујутру се враћали у своју јединицу. Не знам из којих разлога, али у ноћи која је претходила злочину, војници нису дошли, па су се наши људи организовали да сами чувају стражу, као што

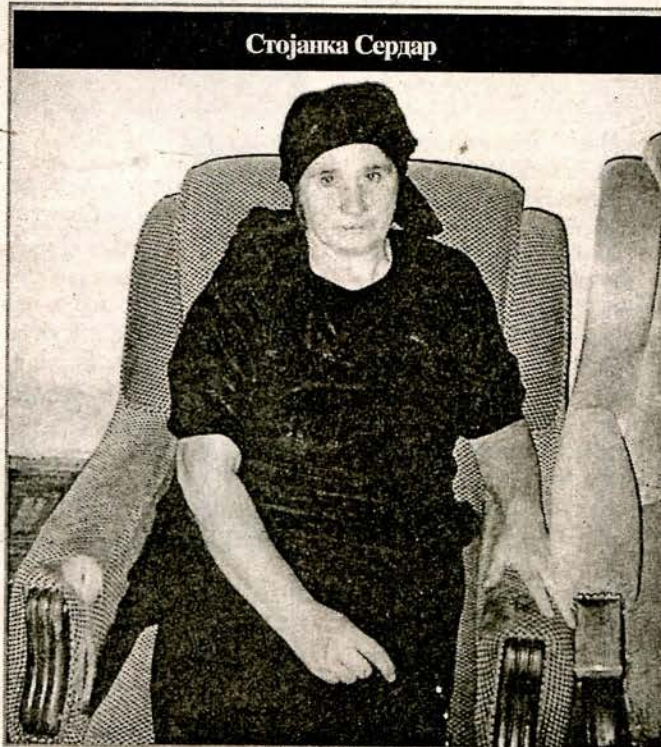
су то радили и раније, прије него што су војници почели долазити. Те ноћи у нашој кући заноћило је нас дванаесторо. Од укућана био је мој муж, свекар и свекрва, њихова кћерка Радмила и ја. Срећом, своје кћеркице Сузану, која је имала шест и Бранку, која је имала само двије године, раније сам одвела код својих родитеља у Сакане. То им је спасило живот. Увече су код нас на конак дошли Милена Бенцуз, сестра мог свекра, њен муж Бранко и кћерка Славојка, затим наш комшија Никола Дукић, друга сестра мог свекра Љубица, и њене двије кћерке, Слободанка и Снежана.

И иначе, од кад се заратило скоро сваке ноћи код нас је спавао неко од наше родбине и комшија. Тако је било и у другим кућама. Окупљали смо се јер смо

мислили да смо тако безбједнији. Кобне ноћи Јеленко, Радмила, Славојка и ја спавали смо на спрату, а сви остали у приземљу куће. Јеленко је на спавање дошао један сат иза поноћи, јер је до тада био на стражи. Замјенили су га његов отац и Бранко Бенцуз.

Кад је почело да свањива мој свекар Бранко Сердар и његов зет Славко дошли су са страже у кућу. То ми је касније испричала Славкова жена Милена, једина осим мене која је преживјела масакр. Моја свекрва Боса хтјела је да им скува каву, али Славко и Милена су журили кући, да нахране благо.

Прешли су од наше куће 70-80 метара када су муслимани и Хрвати, који су кренули у напад на наше село, на њих отворили ватру и обоје погодили. Славко се срушио на земљу, а Милена, иако је рањена на више мјеста, успјела је да им побјегне. Нападаци су пуцали за њом дум-дум мецима и погодили је у обје ноге, али смогла је снаге да дотрчи до наше куће.

Стојанка Сердар

Нас четворо на спрату пуцњава је пробудила. Јеленко је повикао: „Устајте, ево усташа”. На брзину смо се обукли. Славојка и Радмила су стрчале доље у приземље, гдје су се налазила остала чељад, а мој муж је узео пушку и попео се у поткровље. Муслимани и Хрвати су почели да пуцају по нашој кући. Меци су разбијали стакло, ударили по крову и зидовима. Јеленко је повремено, штедећи муницију, узвраћао на њихову ватру. Ја сам сјела на кауч, лицем окренута према прозору, на којем су, срећом, ролетне биле спуштене. Чула сам када је Милена утрчала у кућу. Запомагала је: „Ево усташа! Убили су Славка!” Кад је она утрчала у кућу, мој свекр је зграбио пушку и истрчао напоље у сусрет нападачима. Док је стигао на пут, испред куће, убили су га. Сједила сам и слеђена од страха, слушала пуцњаву и њихово арлаукање, када је кућу потресла снажна експлозија. Кауч испод мене се заљуљао, стакла на прозору су пукла и срушила се по мени. Зид поред прозора погодила је граната, вјероватно је била тромблонска мина. Њени гелери изрешетали су ролетну. Осјетила сам да сам рањена у стомак, на два мјеста. Ухватила ме паника. Мислила сам да је готово са мојом трудноћом, да дјете у мени неће преживјети. Била сам у петом мјесецу трудноће.

Побјегла сам на ходник. Ту сам се срела са Јеленком, који је потрчао доље, да види шта је пукло, јесам ли жива. Кад је видио да сам рањена, накратко ме чврсто загрлио и рекао: „Не бој се, биће све у реду”. Затим се поново вратио у поткровље и наставио да пуца, а ја сам стрчала у приземље. За мном је убрзо сишао и Јеленко. Рекао нам је да гори кућа нашег стрица Драге, али да се не бојимо, јер нам стиже помоћ. Чуо је да га је неко иза наше куће дозивао. Препознао је глас Раденка Пушца из Омарске, који је претходних дана често долазио у нашу кућу. Раденко је био у посади минобацача, који су се налазили на километар, километар и по, удаљености од Сердара. Кад су чули пуцњаву он, Каменко Нарић из Врбањаца и још један војник из Кнежева, зове се Рајко, потрчали су према нашим кућама, да нам помогну. Кроз шибље и кукурузе су покушали да се пребаце до рова који се налазио изнад и иза наше куће, али су их нападачи примјетили и засули ватром. Раденка су погодили у обе ноге и оборили на земљу, али су Каменко и Рајко ипак успјели да га извуку даље од села, на сигурно, и тако спасу заробљавања и сигурне смрти.

Наравно, све сам то сазнала касније, од њих. У тим тренуцима нисмо знали шта се догађа напоље, само смо чули пуцњаву и осјећали дим од запаљених кућа. Из запаљених штала чула се рика говеда и рзање коња. Било је језиво слушати. Збили смо се испод степеница које су водиле на спрат, скоро једно преко другог и ћугали. Нисам осјећала бол од рана, већ само страх. Фијучи и удари метака мјешали су се са ломљавином стакла. У међувремену, мој Јеленко се још једном пењао у поткровље, али се убрзо поново вратио доље. Храбрио нас је. Говорио је како је видио наше војнике иза куће и да ће они отјерати усташе. Међутим, он је од муслимана и Хрвата мислио да су наши.

Осокољен надом, Јеленко је пуцао, када је кроз прозор који се налази на средини степеништа убачено нешто што је снажно експлодирало. Вјероватно је била бомба. На тренутак сам видјела како Јеленко и његова пушка падају поред нас. Преко његове пушке пала је моја заова Радмила, која је рањена у обе ноге. Из гомиле у којој смо се налазили одјекивали су јауци. Нисам знала ко је још рањен, нити да ли је неко убијен.

Убрзо након што су убацили још једну или двије бомбе, нисам сигурна, нападачи су кундацима и ногама развалили улазна врата, која је послје истрчавања и погибије мог

свекра неко био закључао. Ушли су унутра, по ходу и приче чула сам да су четворица. Један од њих је стао изнад рањене Радмиле и рекао: „Види, мајку јој јебем, и она је пуцала”. Већ сам рекла да је она лежала преко братове пушке. Након што је то изговорио, убица је испалио рафал из калашњикова у њене груди. Наступила је краткотрајна тишина. Неко од њих је рекао: „Побиј стоку”!, послје чега су нас засули кишом метака. Кућу су испунили јауци, самртни ропец тешко рањених и умирућих. Ја сам поново била рањена. На тренутак сам отворила очи и угледала мртвог Јеленка и руку једне од Љубичиних дјевојчица. Не знам да ли је била Слободанкина или Сњежанина. Из непомичне руке штрчале су смрскане и кржаве кости.

Тада сам видјела и убице. Били су то Бесим Ђехић, Фикрет (Абаза) Планинчић и браћа Мирсад и Нијаз Смајић, од оца Идриза, сви из Врбањаца, тачније из засеока Ханифићи. Тај Бесим је прије рата био таксиста. Сада, послје рата, вози трамвај у Загребу. И браћа Смајићи су прије рата таксирали. Иначе, моја и њихова породица су биле у добрим односима. Ја сам сматрала да смо добри пријатељи на које се, ако затреба, могу ослонити. Ко зна колико је иза нас било заједничких прела и весеља. Нијаз је ишао са мном у школу, у исти разред, а Мирсад са мојим братом Витомирком. Била сам добра другарица са све три њихове сестре. Једна од њих је ишла у школу са мојом рођеном сестром Гроздом. Али, ето, не само што су глумили пријатељство, већ су мене и моју нову породицу у црно завили. Свих тих година док сам ја према њима осјећала искрено пријатељство, они су очигледно осјећали само мржњу и чекали прилику да Србе поново убијају, као што су то њихови очеви и дједови радили у Другом свјетском рату.

Убице су претурале ствари по приземљу, када им је неко испред куће довикнуо да погледају и поткровље, послје чега су се попели горе. Чула сам како отварају ормаре, бацају ствари. Неколико минута касније поново су сишли. Један је рекао: „Пронашли смо тромблонску мину и двије кутије цигарета, хајде да запалимо по једну”, а други је одговорио: „Нека, послје ћемо појелити плен и пушити. Хајде да видимо шта је са оним рањеним и да запалимо кућу Миодрага Сердара. Мајку му јебем, код њега је сигурно складиште муниције”.

Послје сам чула да им је Јеленко ранио једног човјека. Изашли су напоље. Миодрагова кућа је била друга до наше. Још дуго пошто су они отишли ја се нисам смјела ни помакнути. Касније, када се пуцњава утишала, поново сам дигла главу и погледала око себе. Избројала сам осам непомичних тијела. Поред Јеленка и Радмиле, злочинци су убили њихову мајку Босиљку, Славојку Бенџуз, Љубицу Тепић и њене двије ћеркице. И Милена је лежала као да је мртва, нисам примјетила да дише. Касније, на путу за болницу, сазнала сам да је и она преживјела.

Србе убили па запалили

Тешко рањеној и на смрт преплашеној, у шоку због злочина којем сам присуствовала и у којем је убијена скоро цијела моја породица, требало ми је доста времена да се извучем испод степеништа, из гомиле мртвих тијела. Сјећам се да сам тек из другог покушаја успјела да препузим преко тијела мог мужа Јеленка. Милена Бенџуз каже да је чула како се помјерам и ходам, али није смјела да дигне главу, јер је мислила да је неко од убица.

Ушла сам у дјевојачку собу моје заове Радмиле. Скинула сам своју хаљину, јер је била исјечена и улијепљена крвљу, и обукла једну њену розе хаљину. Могла сам се слу-

жити само лијевом руком, тако да је то пресвлачење потрајало. Рафал из пушке ми је десну руку, на подлактици скоро пресекао, и она ми је била скоро обамрла. Одлучила сам да бјезим у Сакане. Када сам изашла из куће дочекао ме је језив приказ. Већина кућа у селу је горјела, међу њима наша стара кућа и штала. Посебно страшна била је рика наших крава, које су живе горјеле, али им нисам могла ни смјела помоћи. Између пламених буктиња примјетила сам непомична људска тијела, али нисам се заустављала да видим ко је све убијен. Осјећала сам се као прогоњена дивљач, и било ми је важно само то да што прије побјегнем из тог пакла и жива стигнем до Сакана и својих дјевојчица. Ти убијени су били мој свекар Бранко, Славко Бенџуз, Мирко Сердар и његова мајка Данка.

Кад су злочинци убили Мирка и ранили Данку, њена ћерка Гина, која је тада имала двадесет и три године, истрчала је из куће и почела да мајци превија ране. Они су је грубо отргли од мајке, а онда несрећну жену, наочиглед ћерке, изрешетали мецима. Гину су одвели у заробљеништво, у хрватско село Билице. Муслимани су хтјели да је воде у Вечиће, одакле сигурно жива не би изашла али није дао један Хрват, Зоран Мајсторовић. Тај младић је ванбрачно дијете. Изгледа да је зачет у-вези коју је његова мајка, чи-стачица овдје у школи, имала са једним наставником, Црногорцем. Захваљујући том Мајсторовићу Гина се трећи дан вратила у Котор-Варош. Чула сам да се удала и да са мужем живи у Будви. Она за свој спас треба да се захвали томе што су се послје напада на наше село муслимани и Хрвати жестоко посвађали између себе. Ваљда су муслимани у том нападу имали једног мртвог и једног рањеног војника, због чега су кривили Хрвате, јер ови, наводно, нису поштовали неки њихов међусобни договор који су постигли прије заједничке злочиначке акције.

Јеленковог стрица Славка и четрдесетогодишњег Никољу Дукића су убили и затим запалили заједно са Славковом кућом. Никољу су убили сјекиром, којом су му смрскали главу и одсјекли једну руку. Јеленковог другог стрица, Драгу, убили су на прагу његове сушаре. Син му Славиша и снаја Споменка изгорјели су заједно са породичном кућом. Несрећници, била им је тек тринаеста брачна ноћ. Али, боље је о детаљима њиховог убиства разговарати са свједоцима њихових последњих тренутака – Гином, Драгином женом Стојанком, Славковом женом Станом, њеном сестром Драгицом Бенџуз и Миленом Бенџуз.

Кроз кукурузе иза наше куће пошла сам према Саканима, када је поново запуцало. Меци су почели да фијучу око мене. Наши су се из Врбањаца приближавали Сердарима, а усташе су на њих пуцале из митраљеза, који су били поставили на Урића брдо. Сјела сам у кукуруз и чекала док пуцњава није престала.

Тек ту сам примјетила да на ногама имам само пригравке. Онда сам се спустила у поток и кроз кукурузе стигла надомак муслиманског села Анифића, одакле сам пречицом окренула према Саканима. Испред села срела сам своје рођаке Недељка и Велимира Сакана. Иако сам још била при свијести, издала ме је снага, па су ме њих двојица понијели према селу. Успут смо срели један вод наше војске, под командом Саше Петковића, који је кренуо према попаљеним и ојањеним Сердарима. Међутим, док су они тамо стигли злочинци су се већ били повукли у Билице.

Недељко и Велимир су ме донијели до куће мојих стричева Жарка и Миленка, послје чега је Недељко отишао по аутомобил. Одлучила сам да се својима, родитељима и дјеци, не указујем. Контала сам да је боље да ме такву не виде. Кад су ме у аутомобилу повезли крај наше куће, кроз

Радомир Сакан

отворена врата штале видјела сам моју мајку Винку како музе краве. Послије прве помоћи која ми је пружена у Котор-Вароши пребачена сам у Бања Луку, у болницу на Паприковцу. Тамо сам четири мјесеца касније, био је 28. јануар, други дан Светог Саве, родила живу и здраву ћеркицу. Дала сам јој име Јеленка, по оцу.

Нажалост, трагедија у Сердарима, послје које је село остало пусто и попаљено, није била и крај мог и страдања мојих ближњих. Наиме, до краја рата смрт је отела и мог другог брата Витомира, и старијег сина од моје сестре Невенке, Ранка. Брата су ми убили муслимани, а сестрић је настрадао несрећним случајем.

Витомир је погинуо 18. маја 1994. године код мјеста Речице, на Влашићу, као припадник Прве лаке Которварошке пјешадијске бригаде. Два дана прије тога био је на одмору, долазио је и код мене у Сердаре, у уторак је отишао на линију, а у сриједу је погинуо. Њих шест убијено је у једном рову. Посада тог рова бројала је три војника, али су муслимани напали баш кад је вршена смјена. Пошто су им муслимани прошли иза леђа и напали их са наше територије, нису имали шансу да се одбране. Тим прије што је тај ров био иступрен и издвојен од осталих, због чега су га војници међу собом звали „кец“.

Заједно са мојим братом погинули су Недељко (Велимира) Божичковић, рођен 1950. године у Масловарама, Петко (Илије) Гламочак, рођен 1956. године, у Варјачи, Душан (Бранка) Цвијановић, рођен 1964. године у Котор-Вароши и још двојица војника чија имена не знам.

Иза Витомира, који је радио овдје у „Јелшинграду“, као машински техничар, остала је супруга Нада. Како Радомир није био ожењен, а Витомир и снајка нису имали дјеце, његовом смрћу прекинута је наша породична лоза. Пошто Јеленко и ја имамо три дјевојчице иста судбина задесиће и огранак стабла Сердара који је започео са мојим свекром Бранком.

Мој сестрић Ранко Трифуновић из Стаза, код Белића, погинуо је 5. марта 1994. године у Залужанима, на одслужењу редовног војног рока, у својој осамнаестој години. По

званичној верзији, погинуо је од експлозије до које је дошло у магацину минско-експлозивних средстава. Невенка и њен муж Стојко имају још двоје дјеце, сина Невенка и ћерку Ранку. Невенко има двадесет и шест, а Ранка двије године мање. Невенка и ја имамо и трећу сестру, Грозду, која је седамдесет и друго годиште. Она је удата у Масловаре. Има ћерку Наташу и синчића Радомира, који је име добио по настрадалом ујаку.

У четвртак 17. септембра 1992. године, у дану у којем су присталице Алије Изетбеговића и Фрање Туђмана село Сердаре завиле у црно, Стана Сердар (1934) је остала без свог мужа Славка и муком стечене породичне куће. Крвави пир својих дојучерашњих комшија она и њена сестра Драгица Бенџуз (1945) преживјеле су тако што су се сакриле у купатило, у којем су се од ватрене стихије одбраниле поливајући се водом. Њено сјећање на тај трагични догађај изгледа овако:

– Због бојазни да ће их напасти Хрвати из Плитске, нико из двије куће Бенџуза и двије куће Дукића, које су се налазиле поприлично удаљене од Сердара, није спавао у том засеку, већ су са првим сумраком сви мјештани остављали своју имовину и силазили на конак у наше село. Код мене је ноћивала моја млађа сестра Драгица, која се није ни удавала, па је живјела сама. Осим ње, уочи трагедије код мене и Славка заноћио је и њен комшија Драженко Дукић, Мирков и Милошкин син. Ја мислим да је он 1975. годиште.

Око пола један иза поноћи Славко, који је до тада био на стражи, дошао је на спавање, а замјенио га је Драженко. Неколико претходних ноћи стражу су чували војници, њих пет-шест, који су долазили из Врбањаца, али те ноћи, као за инат, они нису дошли, па су се наши људи организовали да на смјену патролирају по селу, између кућа.

Драгица и ја смо спавале у једној, а Славко у другој соби. Пуцњава, која је почела у свануће, прву је разбудила Драгицу. Продрмала ме је и рекла; „Јој секо, ево пуца на све стране“. Устале смо, али смо поново сјеле на постељу, јер нисмо смјеле изаћи из собе. Славко је кроз прозор угледао свог брата Бранка, који је био испред куће и упитао га: „Шта је то, Бранко?“ Чула сам дјевера како забринутим гласом одговара: „Ево их, напали“. Славко се на брзину обукао, узео аутоматску пушку и пошао напоље. Ја сам запомогала и молила га да не излази. Он ми је одговорио: „Морам Стано, чује се Данка Миркова како јауче. Идем да видим шта је“. Данка је из свег гласа нарицала: „Оде моја десна рука“. Још неко вријеме чуо се њен глас, а онда је одјекнуо рафал. Муслимани су је убили. Она је јаукала јер су јој муслимани убили сина Мирка, њу су ранили, а са њених груди су јој отргли и у заробљеништво повели ћерку Гину.

Можда пола минута након што је мој муж изашао из куће, унутра је утрчао Драженко. Звао ме је: „Стано, излази, Славко је рањен“. Пошле смо доле. Кад смо ми силазиле низ степенице, Славко је улазио у кућу. Држао се рукама за стомак и јаукао. Спустио се на кауч. Упитала сам га хоће ли воде. Он је одговорио да хоће. Док сам ја доносила воду, у кућу је утрчао Никола Дукић. И он је био рањен. Метак га је погодио у лијеву руку. Крв му је јако текла и иза њега је остајао крвав траг по поду. Напољу се чула повремена пуцњава. Славко је тражио да му донесем бомбу, како би нас све побио. Говорио је: „Боље да нас бомба разнесе, него да се они над нама иживљавају“. Рекла сам му да у кући немамо ниједну бомбу. У том сам кроз прозор угледала како крвници већ улазе и у наше двориште. Пењали су се на трактор и коњска кола, пуцали у хладњак и гуме. Онда су почели да пуцају у кућу и иду према вратима. Препознали смо двојицу браће Смајића, Нијаза и Мирсада, и

Бесима Ђејића из Ханифића, онда њихове комшије Тамила Јусића и Фикрета Планинчића. Шести је био из Шипуре, Хрват Илија Шипура, Стипин син.

Кад су они пошли према кући Никола је утрчао у кухињу, а Славко и Драженко су отишли горе, на спрат. Док су се пењали Драженко је своју пушку бадио на степениште, а од мог мужа, који је био на измаку снаге, узео аутомат. Драженко каже да је послје тога из ходника изашао на терасу, скочио са ње и побјегао. Неке усташе које су биле са задње стране куће су га угледале, али он претпоставља да су помислиле да је неко од њихових и да због тога на њега нису пуцали. Драгица и ја смо ушле у купатило. Чучнуле смо иза веш-машине, уз каду, и покриле са неким прљавим чаршавима и вешом. Моја јетрва Стојанка, чија кућа је одмах преко пута наше, дијели их само њихово двориште, каже да је она кроз прозор свог купатила такође видјела да су у нашу кућу ушла та шесторица поменутих разбојника.

Док су ушли у кућу, кренули су уз степениште. Илија Шипура је раздрагано викао: „Гдје си, Славкане? Гдје ти је оружје, муниција и Милош Обилић?“ Пашче је очигледно уживало што се налазило у улози моћника који одлучује о животу и смрти. Милош је мој и Славков син. Он нам се родио шездесет и четврте године. Хвала Богу, тада је био у граду, у радној обавези, па су му тамо били и жена и синчић Ђорђе. Десетак секунди послје Шипуриног викања горе је нешто јако пукло. Затим је један рекао: „Ево га, још се врти“. Славковог гласа нити јаука нисам чула. Испревртали су ствари на спрату, ломили их, па су поново кренули доле, низ степенице. Смијали су се, а један је викао: „Излази, ко још има, да вас бијемо, јебем вам мајку српску“. Отворили су врата. Врата на купатилу је отворио Фикрет Планинчић. Поглед му се задржао на кади, онда је некоме иза себе нешто рекао, окренуо се и отишао. Срећом, није нас примјетио. Неко је викао, чини ми се да је то био један од двојице Смајића, да је нашао детерџент. Била је кутија од шест килограма прашка за прање, коју смо узели прије рата. Други је одговорио. „Рођо, понеси то, требаће нам да перемо веш“. Неколико пута су и пукли из пушке, али ми се чинило да не пуцају у кухињи, у коју се склонили Никола. Послје сам сазнала да су га убили сјекиром. Наша војска га је пронашла са смрском главом и одсјеченом руком.

Бранко Сердар

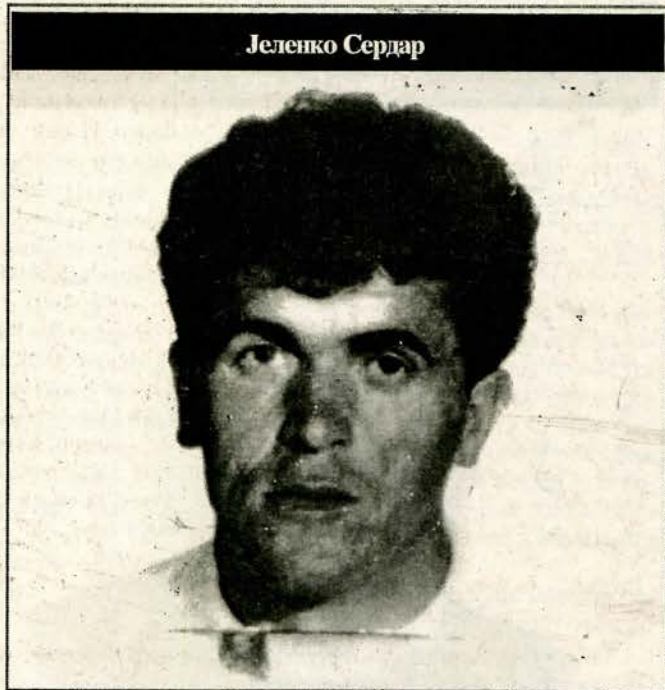

Ускоро је почео да нас гуши дим. Запалили су кућу. Онда се више нису чули. Отишли су даље да пале и убијају. Када су врата на купатилу почела да горе, ја сам скочила на каду и отворила прозор, да нас дим не би погушио. Пошто је пламен био све већи морала сам лећи у каду и на себе пустити воду из чесме. За мном је у каду ушла и Драгица. Једва смо се одбраниле од ватре. Ево, видиш, мени су гориле обе руке, а била ми је изгорила и коса на једном дијелу главе.

Изашле смо из куће тек кад смо чуле моју јетрву Стојанку како јадикuje и прича са Невенком, женом Јоце Сердара. Јоцина кућа је иза наше, па су они успјели да се склопе у кукурузе. Међутим, само што смо Драгица и ја изашле напоље, поново је заупцало. Сестра је повикала да бјежимо у шталу. Унутра, она је успјела да се сакрије иза каца у којима се налазио ком од шљива, а ја сам се заглавила између двије каце и нисам могла ни напријед, ни назад. Пред шталом се прво чуо звук возила, а онда прича. Један војник са качкетом на глави отворио је врата. Ја сам почела да молим: „Јој, немојте нас, ми нисмо ништа криве”. Он је погледао унутра и вратио се назад. Почели су да нас дозивају. Препознала сам глас Рајка из Крушева, који је викао: „Славинице, изађи ако си ти. Ми смо, српска војска”. Због Славка, мене су звали Славиница. Врата су се поново отворила и ја сам угледала најмлађег Данкиног сина Свемира. Он је био у милицији. Кад смо изашле напоље, угледала сам и свог сина Милоша. Питао ме је гдје му је отац. Ја му нисам могла ништа одговорити. Изгубљена, гледала сам како нам кућа у којој је Славко остао гори. Баш тада су рогови почели да се руше. Горјеле су још куће и штале мојих дјеверова Бранка и Драге, затим Данкина кућа и штала, и штала Боре Сердара, Јозиног брата. Тада су изгориле и куће Славка Бенцуза, моје сестре Данкице и покојног Николе Дукића.

Војска нас је затим одвукла у Сакане. Мене, сестру Стојанку, њеног малог Сина Александра, Јоцу, његову жену и њихову шестогодишњу ћеркицу, која се заједно са њима крила у кукурузима. Са нама је била и Милену Бенцуз, која је била рањена у обе ноге, и, мислим, раме. Милену и мене су из Сакана отјерали у Бања Луку.

Јеленко Сердар

Када се ватра на нашој кући угасила, од Славка су нашли само дијелове костију. Покојни Никола Дукић је био само мало нагорио. Ја се у Сердаре више нисам враћала. Од изласка из болнице живим у Котор-Вароши, у стану у којем је раније живио Неџад Нушановић.

После рата птице једини становници Сердара

У међувремену, до краја рата, Станин син Милош стекао је и двије ћерке. Осим Милоша, Стана и Славко имају још четири ћерке – Невенку, Милену, Гордану и Божану. Све су удате и имају дјецу.

Као и њена јетрва и прва комшиница Стана, и Стојанка Сердар је убијање својих најближих и паљевину породичне куће преживјела кријући се у купатилу, заједно са најмлађим од три своја сина, Александром, који је тада имао само једанаест година. Њеног мужа Драгу, професионалног возача, који је све од почетка рата радио у Љубљани, муслимани су убили у дворишту куће, а сина Славишу, који је послје завршеног зидарског заната такође радио као гастарбајтер у Словенији, муслимани и Хрвати су запалили заједно са његовом тек доведеном невестом Споменком, у њиховој спаваћој соби. Питање да ли су горјели живи или су, погођени мецима, издахнули прије него што је ватра спржила њихову брачну постељу заувјек ће остати без одговора.

– Те ноћи у кући смо ноћили мој муж, наши синови Славко и Александар, снаја Споменка и ја. Драго и ја смо устали рано, чим је свануло. Он је изашао из куће и кренуо према штала, а и ја сам се спремао да идем да музем краве. Тада је заупцало. Притрчала сам прозору и угледала Драгу. Ишао је према нашој сушари. Одједном, ухватио се руком за прса и почео да се заноси. Посрћући, прешао је неколико корака до сушаре, чија су врата била отворена и пао преко прага. Ја сам почела да вичем дјеци: „Ајте, устајте, ево дошле усташе”. Када сам отворила врата од собе у којој су спавали Славиша и снаја он ми је рекао: „Добро, иди тамо затвори врата”, и скочио из кревета. Више га нисам ни чула, ни видјела. Малог Александра сам унијела у купатило. Он није био свјестан шта се догађа, па се, срећом, није много ни уплашио, није плакао. То нам је и спасило живот. Само је рукама стегао тренерку, коју сам му дала да обуче, и ћутао.

Кад сам Ацу оставила у купатилу, журно сам изашла на терасу испред куће. Угледала сам усташе, а и они су угледали мене. Један од њих је наслонио пушку на ограду код штале и уперо је према мени у кући. Викнуо је: „Изађи овамо”! Онако уплашена, ја сам рекла: „Ко, је л’ ја”? Он је одговорио: „Ти, ти”! Други, који је био негдје код штале, нисам га видјела, довикнуо му је: „Уби је кад неће да дође”. Ја сам потрчала назад у кућу, а они су почели да пуцају. Сакрила сам се у купатило, код Александра. Прозор од купатила је био окренут на другу страну, па је био заклоњен од метака, а прозори од обе собе, дневне и оне у којој су спавали син и снаја, гледали су баш на ту страну одакле су душмани долазили. Кућа се тресла од ломљаве стакла и добовања метака по стварима, чуло се и неколико експлозија. Вјероватно су гађали тромблонским минама. Један је наређивао: „Пали шталу, пали све што се може запалити, јебем им мајку српску. Нека Срби виде ко смо и шта смо”! Онда је пуцњава утихнула и сви су дошли пред кућу. Један је говорио: „Немојмо улазити, можда имају бомбу. Само ћемо запалити”. Отворили су улазна врата, чуло се да нешто раде, а онда су отишли.

Чуло се како се удаљавају, а затим како лупају гвозде-ном кашијом пред кућом мог дјевера Бранка. Попела сам се на каду и кроз прозор купатила видјела да су шесторица и да, пуцајући, иду према кући. Више нисам гледала кроз прозор, јер је у купатило почео да надире густо дим, а испред врата се чуло пуцкетање ватре. Запалили су кућу. Нисам знала шта је са снајком и Славишом, али нисам смјела изаћи из купатила, јер сам се плашила да неко од усташа још није остао у кући. А како никако нисам чула снајку и сина, надала сам се да су они добро, јадно ми добро, и да су можда успјели побјећи из куће. А њих двоје је тада горело...

Дим нас је почео гушити и ја сам отворила прозор. Миловала сам дијете и ћугала. Не знам колико сам тако остала. Ишла сам тек када сам на путу између наших кућа чула кукњаву Невенке Сердар. Њена кућа је на крају села, с друге стране, до ње усташе нису допрле, па је дошла да види шта се са нама догодило.

Драгу сам нашла у сушари. Имао је рану од метка на грудима. Земља испод груди била је крвава. Тада је пристигла и наша војска. Ја сам са Александром отишла у Масловаре, одакле је ожењен мој најстарији син Драгиша, милиционер у Котор Вароши, који је у вријеме напада био на послу. Наша велика срећа у несрећи било је и то што су дан прије злочина, у сриједу, моја снаја, Драгишина супруга, Мирослава и њихов синчић Дејан, који је имао само 17 дана, из Сердара отишли у Масловаре. Сутрадан сам сазнала да су Славишу и Споменку нашли мртве у њиховој соби. Међутим, до дана данашњег нико од оних што су их видјели неће да ми каже у каквом су се стању њихова тјела налазила. Тог дана своје мртве, три своје узданице, сахранила сам у сеоско гробље.

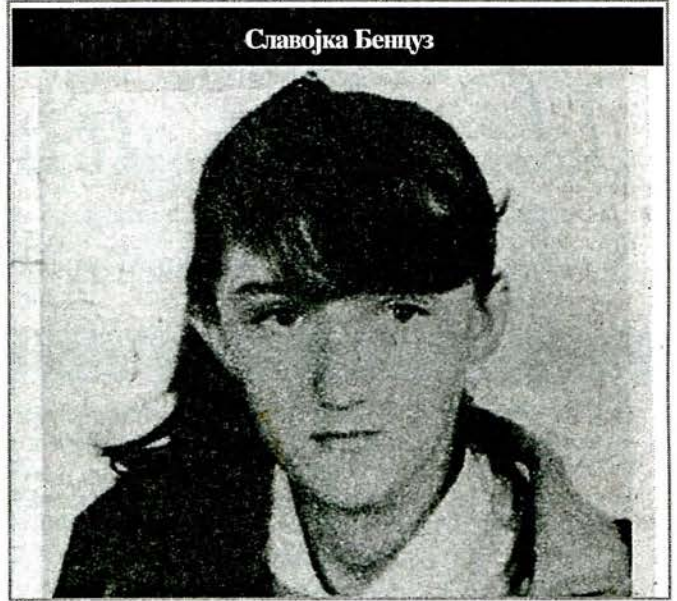
Овдје живим са синовима, снајом и унуцима, Дејаном и Николином, која је рођена годину дана послје изгибје.

Милени Бенцуз, којој су 17. септембра убијени муж Славко и ћерка Славојка, а породична кућа претворена у згариште, сада живи у приземљу туђе, хрватске куће. Подстанарску судбину дијели са сином Гораном (36), снајом и осмогодишњим унуком Славком. Двоје њене и Славкове најстарије дјеце, синови Зоран (36) и Перо (34), од прије рата живе и раде у Словенији. Зоран је ожењен и има ћерку Сању (8) и покојни Славко, професионални зидар, највећи дио свог радног вијека провео је у Словенији, а у родни крај се вратио мјесец и по дана прије него што ће погинути.

– Од кад се и овдје почело раговати Славојка и ја смо силазиле у Сердаре и ноћивале у кући мог брата Бранка – казује Милена. – Касније, када је дошао из Словеније, Славко је мобилисан у војску, али када би га пуштали кући и он је ишао са мном и ћерком. Као и обично, и тог јутра, Славко и ја смо рано устали и кренули кући. Славојку смо оставили да још спава. Неких 70-80 метара од куће мог брата, код једне живице, дочекали су нас нападачи. Одмах, док су нас угледали, запуцали су у нашем правцу. Тек када је Славко јакнуо и пао, неко од њих је почео да виче: „Предај се“! Славка су погодили у стомак и он је остао да лежи на земљи, а мене у лијеву лопатицу. Окренула сам се и почела да трчим према братовљевој кући. Они су пуцали за мном и ранили ме у обе ноге.

Када сам ушла у кућу, заједно са ћерком Славојком, Босилком, њеном ћерком Радмилом, Љубицом Телић и њеним ћеркама, сакрила сам се испод степеница које су водиле на спрат. Мој брат Бранко је већ био погинуо, а братић Јеленко је пуцајући из пушке, бранио кућу. Они су прво убацили једну или двије бомбе кроз разбијени свјетларник и убили Јеленка, а онда су ушли у кућу. Прво су пуцали у моју братаницу Радмилу, а онда по свима нама. Пуцали су рафалима. Шта да ти причам, било је страшно. Права кла-

Славојка Бенцуз

ница. Твоје дијете и твоје најближе убијају поред тебе и це-рекају се, а ти се правиш да си мртва, не смјеш да дишеш. Најчудније ми је остало што све то вријеме, а они су у кући остали близу десет минута, ја нисам чула ниједан јаук, чак ни од Љубичиних цурица, Слободанке и Сњежане. Због тога, све док нисам изашла из те гомиле, испод степе-ништа, ја нисам ни знала да су сви, осим мене, мртви. Касније сам сазнала да је и Радмила остала жива.

Војска ме је прво отјерала у Сакане, са Славковом же-ном Станом, а затим у Бања Луку. Сутрадан је мој Горан дошао из Словеније. Случајно. Он није имао појма шта се са нама догодило. Очекивао је да ће га дочекати топла ку-ћа, родитељи и сестра, а затекао је њихове гробове и зга-риште. У болници сам остала пет-шест дана, док није до-шао мој брат из Новог Сада и одвео ме код себе.

Сада живимо у хрватској кући, од пензије и инвалидни-не. Власник наше куће још није долазио у Котор-Варош, бар се нама није указивао. Вјероватно је чуо шта нам се до-годило, па му је непријатно. За разлику од неких својих су-народника који су учествовали у убијању нашег села, а са-да се слободно шетају по граду и глуме мученике, човек вјероватно има образ. Ако се он врати, ја не знам ни куда ћу. У селу нам је све изгорело, и куће и благо. Имали смо кућу, шталу, двије краве, двоје јунади, једно коњче, седам оваца, дванаест свиња, кокоши...

Сердари сада изгледају аветињски. Једини становници овог, некада живописног села, су птице, које су на развали-нама кућа направиле своја гнијезда и станишта. У неким зидинама још се могу видјети кости, остаци несрећних жи-вотиња које су изгориле у шталама. Тек с времена на ври-јеме, обично о неком црквеном празнику у Сердаре навра-ти и неко од његових бивших становника. Људи дођу, запа-ле свијећу на гробовима својих ближњих, обиђу развалине некадашњег срећног живота и одлазе у неспокој суморне свакодневнице, испуњен болним сјећањима и страхом од неизвјесности коју са собом носи сљедећи дан. Највише их брине и узнемирава могућност да се уз помоћ и под заштитом америчко-европских окупатора и њихових домаћих шегрта, злочинци који су их у црно завили некажњено вра-те на мјесто злочина. А враћају се.

Аутор је новинар који се већ деценију бави истра-живањем ратних злочина.

Покољ на Никољдан

За три сата у Јошаници заклана 62 српска цивила

Пише: Страхинја Живак

У јутро 19. децембра 1992. у рејону Јошаници крај Србије (Фоча) за непуна три часа, од шест до девет часова, живот је изгубило 62 српска цивила, жена, дјеце и стараца. Према прикупљеним подацима и изјавама свједока злочин су починиле муслиманске формације: Фоче, Горажда, Вишеграда. У освит зоре на дан Светог Николе, на крсну славу већине породица у селима Јошанице, нападе су „зелене беретке”; њих око 700 добро обучених злочинаца. Свако српско село, засеоке, опколила је група од 50 до 60 бојовника. Тог јутра су нападнута села: Острмци, Медановићи, Коњевићи, Хоћићи, Баждари, Брајковићи, Галићи, Скобаљи, Богавци, Црнетићи. Организатори овог злочина су комшије муслимани из Црнетића, Хусеиновића, Јашаре-вића, Кулуглија, Хасковића, Травара, Хаџиахметовића.

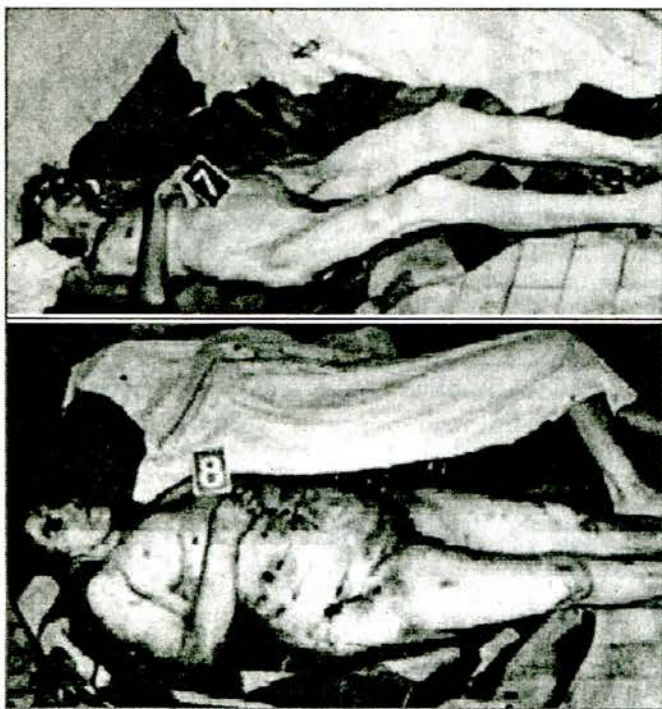
— Они су сачинили план, по опкољавању села на пуцањ из пушке, онда су кренули сви у акцију једновремено, како би убијање и паљевине извршили у што краћем року, што су и учинили. За само два сата убили су и поклали 62 срп-

ских цивила: жена, дјеце и стараца. Упали су као диверзанти преко шуме, починили злочине и одмах се повукли у дубину територије која је припадала муслиманима, рече Милован Кулић из Горње Јошанице, села Брајковића.

У овим селима 90 одсто су живјела српска домаћинства, муслиманских је било десетак домаћинстава. Кад је рат почео, они су се мирно повукли на муслиманску територију, гдје су већина, као што су то радили и Срби, гдје су били у мањини.

Према тврдњи свједока Драгољуба В. један од преживјелих свједока јошаничког покоља је причао: „Овај злочин на Никољдан је криво коло комшија муслимана. Организатори су били Салем Травар и Бего Субашић, бивши милиционер из Фоче. Азиз Меркез Учо, приликом напада пуцао је на свог ученика, Миодрага Матовића (14). Међу злочинцима су били Расим Корјенић и Сафет Клинац из села Слатине. Све су то наше комшије које смо, на њихов захтјев, мирно пустили да дођу у Горажде, а они се са крвавим ножевима вратили и побили жене, дјецу и старце и то на славу Светог Николе. „Муслимански злочинци су у потоку крај села Хоћићи ликвидирали само на једном мјесту 35 жена, дјеце и немоћних стараца. Овај масакр је

једини преживио Младен Кулић, коме су погинули из уже породице жена, ћерка, двоје унучади од четири и десет година.

Милован Кулић (62) из села Брајковића – Јошаница, сада у Фочи с нескривеном сјетом набраја жртве, међу којима је највише његових, што ближих, што даљњих рођака:

– У Јошаници, свим селима овог подручја, ни послје 12 година нема живе душе, само пустош, паљевине. Убијали су жртве стрељачким оружјем, клали бајонетима, неким су вадиле очи, урезивали крстове на тијела убијених. Мом рођаку Младену убили су два унучета (6 и 12 година), разапели их и написали: „Сретни вам дјетињци”. Тог дана су били и Дјетинци. Младену Кулићу убили су унучад али и жену, ћерку и бабу. Изгледа да је акцијом руководио неки Пелан, који се шета по Горажду, рече Милован Кулић.

Асим Хајдаревић из села Коловарица, општина Горажде о припреми злочина је рекао: „Мој командир чете је био Асо Хусић из села Садбе, општина Горажде и 17. децембра ми је рекао – Сутра да се јавиш пред школу, идемо у једну акцију. Тако сам 18. децембра око 18 часова био пред школом у Садби. Војска се постројила, а смотру је извршио Заим Имамовић у присуству Хађе Ефендића, предсједника општине Горажде, који је у говору поред осталог рекао да муслимани воде свети рат и најмање што можемо да урадимо је да дамо свој живот на овом путу. Рекао нам је да ниједан Србин за муслимане не може бити добар. Послије говора Ефендића командант Имамовић је рекао да се нас 600 спреми да нападне 10 села Јошанице. Наредено је да се све поубија, попали, да не остане жива ни мачка. Он је одредио да командант ове акције буде Расим Корјенић, који је из Јошанице и одлично познаје терен. Поред Расима, из Фоче су учествовали: Мустафа Мусић, Ешеф Корјенић, Салко Боча као и други муслимани из Фоче и Јошанице којима не знам имена. Хајдаревић је послје злочина ухваћен жив од српских бораца, и ово је све посвједочио, о чему имају писани трагови. Он је рекао да су у покољу учествовале и његове комшије из Садбе и Коловарица: Исмет Хајдаревић, Узеир Бердак, Цевад Бер-

дак, Халим Сакић, Џемо Барић, Осман Храшчић, Ибро Ђого. Било је 10 група у које је било убачено по 10 наоружаних војника у црним униформама које нико није познавао, нити су знали одакле су дошли. Дакле, злочин је припреман данима и све је испланирано.

– Зашто Србе убијају на крсну славу, како прије 50 година тако и данас? Хоће да нас тотално униште и затру. Убише моје Кулиће: Ристу (62), Данила (70), Виду (55), Перу (53), Славка (53), Стану (60), Славка (52), Петра (54) и Стоја (58). Моје комшије Вишњиће: Вукадина (61), Миладина (52), Зорку (59), Јелу (52), Мића (32), Драган (23) (муж, жена и синови). Олга Вишњић и двоје њене дјеце шест и осам година, Раде (36), Томо (41), Грујићић Неђо (60), Срето (57) – браћа, Мићевић Стана (58), Новак (41), Стојановић Ковиљка (42), Данило (78), Ивановић Милева (57), Стевановић Мила (52), Давидовић Милосав (60), Новица (40), Бранко (56), Даница (57), Јегдић Влатко (55), Миља (70) и њена ћерка Милева (42).

То што се ради о дојучерашњим комшијама, често и о људима с истим презименом и истим и ближим и даљим поријеклом, утолико је теже и горе, а онда мржња постаје ирационалнија и суровија. Такође, исти су и узроци злочина, сулуда, патолошка и неизљечива вјерска мржња према Србима.

(Аутор је новинар који се већ деценију бави истраживањем ратних злочина над Србима. Бивши је логораш у муслиманским казаматима у Сарајеву тридесет мјесеци 92-94. У рату је изгубио два једина сина, мајку и десет најближих рођака).

Како је Хрватска

Аутор је годинама био на челу највеће месне индустрије у преходној Југославији „Гавриловић“, члан највиших партијских органа Хрватске и Југославије, посланик у Сабору Хрватске и у периоду 1994. на 1995. годину, премијер Владе Републике Српске Крајине

Пише: Борислав Микелић

Када је ријеч о рјешењу српског питања у Хрватској, односно у Крајини, у протеклих 10 година, након пада РСК, наслушао сам се разних коментара и изјава по којима је План 3-4 нудио Србима у Хрватској „државу у држави“, што апсолутно не одговара истини.

У таквом ставу су предњачиле вође појединих политичких странака у Србији, амнестирајући на тај начин хрватске војне операције из 1995. године, „Бљесак“ на Западну Славонију и „Олују“ на западне дијелове Крајине. У тим ставовима у последње вријеме предњаче министар иностраних послова заједничке државе Вук Драшковић и потпредседник Демократске странке Петровић, као и неколико вођа невладиних организација у Србији. Управо је то разлог да та питања разјасним и изнесем истините догађаје у РСК.

Драматична збивања на подручју Сјеверне Далмације и дијела Лике 1992. и 1993. године, када су хрватски бојовници у присуству међународних снага упали на Миљевачки Плато (јуна 1992. године), те у Равне Котаре (Масленица и Перуча 1993. године), као и у Медачки Цеп у јесен 1993. године, када су почињени стравични злочини над Србима, била су основ да се у Загребу 29. марта 1994. године потпише Загребачки мировни споразум.

Загребачки мировни споразум потписан је 29. марта 1994. године у Руској амбасади у Загребу, а потписали су га у име РСК тадашњи министар одбране у Влади РСК Ђорђа Бјеговића, адмирал Душан Ракић, а у име хрватске владе Хрвоје Шаринић, шеф уреда председника Туђмана, уз присуство замјеника министра иностраних послова: САД Чарлса Редмана и Русије Виталија Ђуркина.

Загребачки мировни споразум садржавао је три тачке: (1) хитан прекид ватре и успостава мира, (2) економски односи са Хрватском и (3) политичко рјешење односа са Хрватском.

Тај споразум је практично значио да се рјешење за РСК тражи у оквирима међународно признате Хрватске од почетка 1992. године.

Након што сам 20. априла 1994. године изабран за председника Владе РСК, приоритетним задатком сматрао сам нормализацију односа са Хрватском уз унутрашње јачање РСК на свим нивоима. Наиме, још од раније сам сматрао да је руководство РСК грешило што још 1992. и 1993. године није инсистирало, док је Хрватска била економски и војно слабија, да се политичка питања односа са Хрватском разрјешавају, а не да се купује вријеме, које је омогућило да Хрватска на свим сегментима ојача.

Дакле, да би уопште могли започети економске преговоре са Хрватском, предуслов је био да реализујемо прву тачку „Загребачког мировног споразума“, а то је био прекид ватре и успостава мира. Због тога смо тај задатак као Влада РСК ставили на прво место, а на чело тог изузетно важног задатка ставили смо генерала Милета Новаковића, којег је неколико мјесеци прије мог избора за председника Владе РСК, противуствано и неоправдано смјенио председник РСК Милан Мартић и на његово мјесто као команданта Главног штаба СВК именовано недораслог том задатку, пуковника Милана Челекетића.

У рекордном року у размаку од мјесец и по дана успостављен је прекид ватре на линијама раздвајања и успостављен мир, иако је граница РСК имала 1610 километара и поцијепаност РСК у три дијела: западни дијелови Крајине, Западна Славонија и Сремско-барањска област.

На линијама раздвајања створене су „тампон зоне“ које су обухватиле око 200.000 хектара земљишта. Довољно је истаћи да се, након реализације прве тачке споразума, односно прекида ватре и успоставе мира, неколико десетина хиљада радно способних Крајишника вратило са линија раздавања према производњи у индустрији и пољопривреди, јер је и Србима и Хрватима било доста ратних дејстава и боравка у рововима.

Економски споразум са Хрватском

Након реализације прве тачке Загребачког мировног споразума као председник Владе РСК и шеф Преговарачког тима РСК о економским односима са Хрватском, са још неколико министара из Владе, међу којима је био и Милан Бабић, те неколико експерата за поједина подручја, започели смо економске преговоре са Хрватском у Загребу и Книну уз посредовање међународних представника Лорда Овена и Толварда Столгенберга. Голема препрека у обављању тог веома важног задатка био је међумуслимански сукоб у Западној Босни, у којем су се сударили

протерала Србе из Крајине

Пети корпус војске Алије Изетбеговића на челу са командантом Атифом Дудаковићем и снаге под контролом Фикрета Абдића. Посљедица тог сукоба је била долазак на Кордун концем јула 1994. године око 60.000 муслиманских избјеглица са подручја Велике Кладуше.

Преговори о економским односима РСК са Хрватском одвијали су се у штабу УНПРОФОР-а у Загребу и Книну, а трајали су неколико мјесеци, да би коначно концем новембра 1994. године био усаглашен Споразум између два преговарачка тима уз посредовање међународних представника Овена и Столтенберга. Послије тога Споразум смо усвојили на сједници Владе РСК, а сутрадан, 1. децембра 1994. године и на сједници Скупштине РСК у Книну двотрећинском већином посланика Скупштине, да бих га ја потписао 2. децембра 1994. године у Книну, а Хрвоје Шаринић истог дана у Загребу. Од четири примарна сегмента Економског споразума: аутопут кроз Западну Славонију, нафтовод преко Кордуна и Баније, водоводни системи и далеководи, на инсистирање Овена и Столтенберга прво је пуштен аутопут преко Западне Славоније 21. децембра 1994. године, а двадесетак дана касније у функцију је стављен и нафтовод. На реду су били водоводни системи у Пакрацу и Петрињи, а одмах потом у Обровцу и Лици, па онда далеководи који су за нас у РСК имали велики значај, те нови путни и железнички правци преко Лике и Сјеверне Далмације, као и преко Славоније до Товарника.

Додам ли претходним подацима да нам је, у склопу пуштања аутопута кроз Западну Славонију, враћено 10 ротора за хидроелектрану у Обровцу и да смо већ били одмакли са споразумом о формирању заједничке нафтне компаније „Петрол-ИНА“, преко које би на мјесечном нивоу за РСК обезбједили око 10.000 тона нафтних деривата, онда је потпуно јасно да је Економски споразум имао већи

значај за РСК, него за Хрватску. Напротив, Хрватска би након реализације Економског споразума била економски и безбједносно овисна о Крајини, а Крајина би економски боље стајала него за вријеме бивше Југославије.

То је преведено значило да је РСК у том периоду извршавала све обавезе из „Загребачког мировног споразума“ и била опредјељена да уз посредовање представника међународне заједнице извршава све задатке који су били утемељени у резолуцијама Савјета безбједности УН.

Сва та позитивна кретања на привредном и економском плану омогућила су РСК, да од половине 1994. године први пут након ратних догађаја из 1991. године, започне са исплатама мјесечних примања, од просвјетних и здравствених радника, преко припадника војске и полиције, до исплата пензија пензионерима у РСК.

Са веома позитивним економским и другим кретањима у РСК током 1994. године, било је упознато и руководство Хрватске и у томе су они видјели опасност за Хрватску, јер се РСК стабилизовала у свим сегментима, а то је значило да је видно ојачала на унутрашњем и међународном плану и зато је Туђман преко четворице амбасадора одлучио да заустави тај процес.

Туђман и Сабор Хрватске отказали мандат УНПРОФОР-у

Веома позитивна кретања у реализацији „Загребачког мировног споразума“, а поготово како је започела реализација појединих сегмената Економског споразума, а на другој страни, на линијама раздвајања се није десило ниједан инцидент, очито да нису били по вољи поглавника Туђмана и његових „јастребова“ из врха ХДЗ-а, јер су у тим кретањима видјели да ће подручје РСК у цјелини добити високи степен политичке аутономије.

Управо је то био разлог да је Туђман половином јануара 1995. године отказао постојећи мандат УНПРОФОР-у тражећи нови мандат у коме би хрватски органи власти имали већа права и овлашћења од претходног мандата.

Отказивање постојећег мандата УНПРОФОР-а од стране хрватског руководства, на српској страни, посебно на подручју Сјеверне Далмације и Лике изазвало је оправдано жестоке реакције, јер су имали свјежа сјећања шта се 1992. и 1993. године у присуству мировних снага десило на Миљевачком Платоу, Равним Котарима и Медачком Цепу, а десили су се стравични злочини над Србима.

Додатни проблем након отказивања постојећег мандата УНПРОФОР-а била је најава Савјета безбједности УН да ће нови мандат мировних снага носити назив „УНЦРО“, што је преведено значило: „Уједињене нације – Сroatia“, јер се полазило од чињенице да је Хрватска међународно призната држава и да се УНПА зоне у РСК налазе у оквирима међународно признате Хрватске.

Уз отказивање постојећег мандата УНПРОФОР-а и тражења новог мандата од стране Туђмана половином јануара 1995. године, Мартић је без било каквих консултација са мном, као предсједником Владе РСК и шефом Преговарачког тима о економским односима са Хрватском и потписником Економског споразума са Хрватском, прихватио иницијативу америчког амбасадора у Загребу Питера Галбрајта да се на Книнској тврђави 30. јануара 1995. године одржи састанак са четворицом амбасадора, да би

му уручили План 3-4. Наиме, било је интересантно да је План 3-4 био завршен 18. јануара 1995. године, а само неколико дана раније Туђман отказује постојећи мандат УНПРОФОР-а УН, што је значило да су Туђман и Галбрајт били у дослуху. Не улазећи у овом дијелу мог казивања у то како је и због чега Милан Мартић одбио да уопште прими План 3-4, јер ћу то питање око Плана 3-4 посебно елаборирати у наставку мог казивања, дужан сам да кажем, у првом реду због Срба из Крајине, да су се Мартић и Бабић у тим драматичним ситуацијама за даљу судбину Крајине такмичили ко ће од њих двојице имати радикалнији став, да би придобили наклоност Срба у Крајини, не гледајући какав ће крајњи резултат бити за Србе из Крајине кроз такву радикализацију политичких и државних ставова.

Након отказивања постојећег мандата УНПРОФОР-а псловином јануара 1995. године према Скупштини и Влади РСК услиједили су захтјеви СДС-а Крајине и Посланичког клуба СДС-а у Републичком парламенту, те седморице министара СДС-а Крајине у Влади РСК на челу са Миланом Бабићем, да се по хитном поступку сазове Скупштина РСК, како би се на њој донијела одлука о замрзавању Економског споразума са Хрватском, кога сам ја у име Владе РСК потписао 2. децембра 1994. године.

Непосредно након таквог става Бабићевог СДС-а Крајине, председник Милан Мартић је кроз јавно саопштење то исто учинио, иако је у међувремену прихватио иницијативу Питера Галбрајта, америчког амбасадора у Загребу, да се у Книну 30. јануара 1995. године одржи састанак са четворицом амбасадора из Загреба, ради уручења Плана 3-4.

С обзиром да ми је у свјежем сјећању било једно неодмјерено саопштење СДС-а Крајине на книнској телевизији и мој разговор са Миланом Бабићем, након мог састанка у штабу УНПРОФОР-а у Загребу почетком јануара 1995. године у коме су се они супроставили закључку да се међу приоритетне задатке припадника УНПРОФОР-а стави поправка оштећене жељезничке пруге и цестовног правца кроз Лику, у ставовима СДС-а Крајине да се замрзне Економски споразум са Хрватском препознао сам и то саопштење СДС-а Крајине и Милана Бабића од почетка јануара 1995. године.

Наиме, у том разговору са Миланом Бабићем почетком јануара 1995. године, послје мог повратка са састанка у штабу УНПРОФОР-а у Загребу, на коме су заузети ставови око даље реализације Економског споразума у којима је приоритет дат на поправку жељезничке пруге и цестовног правца кроз Лику, који пролази кроз Книн, односно Сјеверну Далмацију, господин Бабић ми је саопштио да док је њега, Хрвати никад неће проћи жељезницом и цестом кроз Книн.

Рекао сам том приликом Бабићу, зашто онда као члан Преговарачког тима о економским односима са Хрватском и министар иностраних послова у Влади РСК, којој сам ја на челу, не оде са мном у штаб УНПРОФОР-а у Загреб и не саопшти хрватској делегацији и представницима међународне заједнице Лорду Овену и Толварду Столтенбергу тај свој став, а не да у Книну чека у засједи резултате преговора (а то је чинио и Мартић), па онда путем саопштења СДС-а Крајине иза којих он стоји, хоће пред Србима из Крајине да покаже како је он велики патриота, а мене као шефа Преговарачког тима и председника Владе РСК гура пред српским корпусом у цјелини на линију издаје српских интереса у Крајини. Уз претходну оцјену и став, питао сам господина Бабића, како то он замишља и види нормализацију односа РСК са Хрватском, ако се супроставља стављању у функцију жељезничких и цестовних праваца, водоводних система и далеководна у Лици и Сјеверној Далмацији, а нема такав приступ кад је ријеч о Кор-

дуну, Банији, Западној Славонији и Сремско-барањској области.

Претходно изнесене чињенице и захтјев СДС-а Крајине, њиховог Посланичког клуба у Скупштини РСК, те министара те странке у Влади РСК да се по хитном поступку замрзне Економски споразум са Хрватском, били су основни разлог да још једном као искусни политичар и привредник, те потписник Економског споразума са Хрватском, упозорим Бабића и његове сараднике: прво, да није паметно у новонасталој ситуацији на такав начин радикализирати односе са Хрватском, јер је Економски споразум са Хрватском уврштен у Резолуцију Савјета безбједности УН, а то преведено значи да ћемо, након што смо уложили огроман труд у реализацију прве и друге тачке Загребачког мировног споразума, изгубити тешко створено повјерење код представника међународне заједнице. Друго, упозорио сам Милана Бабића да су хрватски бојовници половином 1992. и почетком 1993. године упали на подручје Сјеверне Далмације, иако су на том подручју биле присутне међународне снаге по постојећем мандату УНПРОФОР-а и да су то оправдавали чињеницом да руководство РСК није било спремно на договор везано за Масленички мост и Перучу. Треће, дао сам им до знања да је Хрватска отказала постојећи мандат УНПРОФОР-а, да би изазвали радикалне потезе крајишког руководства и тако заоштрили ситуацију на линијама раздвајања, а да ми у РСК немамо војне потенцијале да се упустимо у рат са Хрватском, јер је наша гранична линија дугачка 1610 километара, уз податак да је граница Лике дугачка 220 километара, а располажу са 5.000 наоружаних сељака, док Западна Славонија има 3.000 наоружаних сељака и изразито неповољно окружење. Међутим, Бабић није прихватио та објашњења, саопштавајући ми да, ако Влада РСК не прихвати њихов став, да ће свих седам министара СДС-а Крајине напустити Владу и о томе обавијестити Скупштину РСК и јавност.

Оцијенио сам да би моје одбијање приједлога СДС-а Крајине Милана Бабића да се замрзне Економски споразум са Хрватском, проузроковало излазак Бабића и његових министара из Владе РСК, значило и пад те владе и велику нестабилност у РСК, што је и био разлог да се приједлог СДС-а Крајине прослиједи Скупштини РСК. Будући да се у међувремену, 30. јануара 1995. године, неславно завршио састанак са четворицом амбасадора из Загреба, на којем је Мартић одбио да заприми План 3-4, објашњавајући то отказивањем постојећег мандата УНПРОФОР-а, цјелокупна политичко-безбједоносна ситуација у РСК кренула је у нежељеном правцу. Поготово се то десило кад је Скупштина РСК 8. фебруара 1995. године донијела одлуку о замрзавању Економског споразума са Хрватском и прихватила информацију Мартића и Бабића о разлозима због којих Мартић није запримио План 3-4 30. јануара 1995. године.

Сва та политичка превирања у РСК, која су се одвијала у периоду од 10. јануара 1995. године, са одржавањем Скупштине РСК 8. фебруара 1995. године, била су судбинска и спријечила су могућност да РСК свој статус разријеши мирним политичким путем уз подршку међународне заједнице.

Заоштравање односа на свим линијама раздвајања

Након одлуке Скупштине РСК да се замрзне Економски споразум и да се потврди одлука Мартића да се не заприми План 3-4, заустављене су активности око других сегмената Економског споразума, као што је жељезнички и путни правац кроз Лику, жељезнички правац кроз Сла-

вонију до Товарника, те активности око водоводних система, далеководна, до заједничке компаније везане за нафтне деривате.

Истовремено, скоро на свим линијама раздвајања у западним дијеловима Крајине дошло је до заоштравања односа, а поготово се на нашем дијелу аутопута свакодневно увећавао број инцидената, чему су уз Челекетићеве „јастребове”, много доприносили неки кадрови са Пала и из Београда, којима је циљ био да се промет роба врати са аутопута на прелаз Рача.

Иако сам свакодневно упозоравао војно и полицијско руководство да је наш дио аутопута без инцидената, највећа гаранција за мир у Западној Славонији, јер двије крње општине у Западној Славонији, Пакрац и Окучани са 19.000 становника и 3.000 наоружаних сељака, уз чињеницу да су иза себе имали ријеку Саву и један мост, нису имали капацитет за ратне сукобе са хрватском страном.

Међутим, одлука Милана Мартића да 24. априла 1995. године на један дан затвори наш дио аутопута без сагласности Владе РСК и представника међународне заједнице био је крајње непромишљен и штетан потез, поготово што се отворени аутопут налазио у Резолуцији Савјета безбједности УН. Додатну штету изазвали су Мартић и Челекетић када су, дан након затварања аутопута на један дан, већ 25. и 26. априла 1995. године одлучили да уз пратњу новинара и телевизије из Бања Луке обилазе српска села у Западној Славонији, обећавајући српским сељацима на том подручју да ће војска РСК уз помоћ војске Републике Српске повратити сва српска села у Западној Славонији из којих су хрватски бојовници протјерали Србе концем 1991. године. Тако неодмјерена и политички штетна изјава Милана Мартића након одлуке о замрзавању Економског споразума, те одбијања да заприми План 3-4, коју је пренијела и хрватска телевизија, додатно је погоршала ионако лошу атмосферу на том подручју.

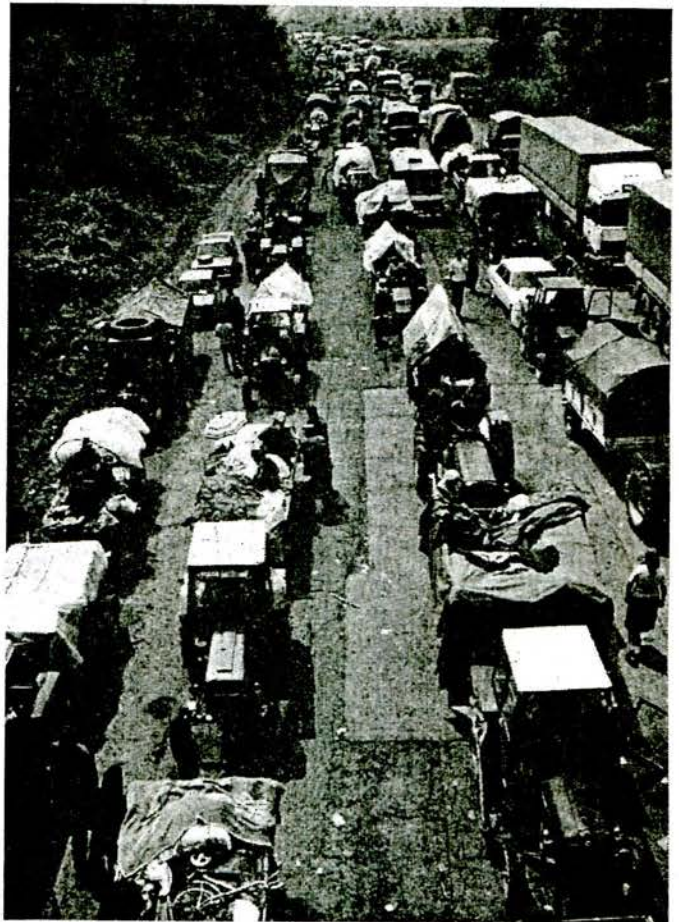
Мучко убиство Србина Тихомира Благојевића

Дана 28. априла 1995. године у 19,45 часова на бензинској станици код мотела „Славен” у Новој Градишци усмрћен је Србин Тихомир (Недељка) Благојевић из села Смртић, рођен 26. фебруара 1970. године у Кнежеву – Република Српска, од стране Хрвата Владе Шукића, држављанина Републике Хрватске, који је до 1991. године живио у Горњим Богичевцима. Тих дана Тихомир Благојевић као припадник војске РСК није био у јединици, већ на боловању, а 28. IV 1995. године се улутио заједно са Сашом Бркићем из села Раткова по гориво на бензинску станицу код мотела „Славен” у Нову Градишку. На основу информације до које су дошли тих дана наши органи, Тихомир Благојевић и Владо Шукић од раније су се познавали, а 1991. године имали су и одређене сукобе. О том трагичном догађају на бензинској станици код мотела „Славен” у Новој Градишци био сам обавијештен пола часа након тог догађаја из милицијске станице у Окучанима, уз најаву да би могло доћи до одмазде са српске стране.

Након што сам био обавијештен и на какав се начин одиграо тај трагичан догађај на бензинској станици код мотела „Славен” у Новој Градишци и да су се у санирање ситуације укључили војна полиција 18. корпуса СВК, те припадници милиције из Окучана, већ око 20,15 часова сам успоставио везу са генералом Питерсом у штабу УНПРОФОР-а у Загребу. Замолио сам генерала Питерса да по хитном поступку обустави промет на нашем дијелу аутопута, док се не санира новонастала ситуација проузрокована мучким убиством Србина из РСК Тихомира Благојевића у Новој Градишци, јер су, због начина како је био уби-

јен Благојевић, биле узвореле страсти.

Међутим, господа из штаба УНПРОФОР-а нису реаговали на начин како сам им предложио и око 23,10 часова се десила одмазда на нашем дијелу аутопута, коју су ми из милицијске станице у Окучанима на основу њихове дојаве и најавили. Наиме, око 23,10 часова у висини Доњих Окучана из мрака су испале 3 до 4 рафала на колону возила која се кретала аутопутем од стране непознатих починиоца. Том приликом из испалих рафала био је погођен један комби у којем се налазило осам хрватских држављана, од којих су троје изгубили живот, а исто толико је било рањено. Тек након тог трагичног догађаја на нашем дијелу

аутопута око 24 часа представници УНПРОФОР-а обуставили су промет на нашем дијелу аутопута.

Наравно, уз помоћ представника УНПРОФОР-а, хрватска телевизија је лешеве хрватских грађана снимила на нашем дијелу аутопута и у више наврата их приказивала хрватској јавности, дижући тако још више тензије против крајишких Срба, али им очито није пало на памет да прикажу тијело ножем избоденог Србина Тихомира Благојевића на пумпној станици код мотела „Славен” у Новој Градишци.

Иако смо сутрадан, 29. априла 1995. године, уз велике напоре припадника војне полиције 18. корпуса СВК и припадника милиције Секретаријата унутрашњих послова у Окучанима, успјели санирати ту веома тешку ситуацију размјене лешева и рањених, био сам увјерен да ће све то злоупотребити хрватско државно и војно руководство, иако је том немилостиво и трагично догађају претходило свирепост убиство Србина Тихомира Благојевића код мотела „Славен” у Новој Градишци.

Морам казати да су то били први озбиљни инциденти са трагичним последицама у односима Срба и Хрвата, након што на основу „Загребачког мировног споразума“ реализована, половином јуна 1994. године, прва тачка тог споразума – прекид ватре и успостава мира.

И поред претходно изнесених чињеница, ја сам још половином децембра 1994. године имао чврсто сазнање, до којег сам дошао од високог представника међународне заједнице, који ми је у присуству Вељка Вукелића, тада шефа Посланичког клуба СДС-а српских земаља у Скупштини РСК рекао: „Господине Микелићу, предлажем Вам да хитно пустите у промет аутопут кроз Западну Славонију, јер ако то Ви не учините, учиниће неко други уз тешке последице за Србе на том подручју, јер је хрватско војно руководство у договору са Туђманом почетком децембра 1994. године направило детаљан план о војној операцији на Западну Славонију, сличан оној операцији од почетка 1993. године на Равне Котаре.“

Да је та информација била потпуно тачна, показало је суђење пред Хашким трибуналом и објава транскрипта у „Ферал Трибјуну“ о разговору генерала Јанка Бобетка и председника Туђмана у Банским дворима 6. децембра 1994. године, када је генерал Бобетко презентовао Туђману војну операцију „Бљесак“ на Западну Славонију. Наравно, до тога није дошло из два разлога. Прво, јер сам ја 2. децембра 1994. године потписао Економски споразум са Хрватском и друго, јер смо 21. децембра 1994. године пустили у промет аутопут кроз Западну Славонију.

Сазнања до којих сам дошао преко високих представника међународне заједнице кроз преговоре о економским односима са Хрватском, који су се углавном одвијали у штабу УНПРОФОР-а у Загребу, да Хрватска поседује припремљене оперативне планове за војне операције на Западну Славонију и западне дијелове Крајине, као и подсјећање на трагичне догађаје на Миљевачком платоу у јуно 1993. године, затим у Равним Котарима почетком 1993. године, те Медачком Цепу септембра 1993. године, била су основни разлог да перманентно упозоравам све министре у Влади РСК, државно и војно руководство РСК, а посебно посланике из Западне Славоније и општинско руководство у Окучанима, да свакодневно воде рачуна и држе под контролом безбједносну ситуацију на линијама раздвајања, а посебно на нашем дијелу аутопута. То сам чинио јер сам знао да хрватско државно и војно руководство тражи и најситније разлоге да активира оперативне војне планове за подручје Западне Славоније и западних дијелова Крајине. За разлику од мене као председника Владе РСК, који сам избегавао да палим ватре код Срба у Крајини, највећи дио државног и војног руководства избацивао је у јавност ватрене пароле да би Србима у Крајини доказивали како су они велике патриоте, а ми други на линији издаје националних интереса.

Међутим, временска дистанца од десет година показала је ко је вјера, а ко невјера, кад су у питању историјска права Срба у Хрватској, односно Крајини. За разлику од познатих букача Милана Бабића који су кроз екстремне наступе злоупотребљавали Србе на подручју Крајине да би у општинама и на нивоу РСК били на власти, а који су се након пада западних дијелова Крајине и трагедије нашег народа у избјеглиштву посакривали по Србији, бавећи се са прљавим бизнисом, хрватска неофашистичка власт је 2003. године упутила захтјев бившој издајничкој ДС-овој власти за изручењем Борислава Микелића и расписала међународну потјерницу за њом.

На другој страни, господин Војислав Станимировић се шепује по хрватском државном Сабору као посланик Срба са платом од 15.000 куна на мјесечном нивоу, а 1. децем-

бра 1994. године, када је Скупштина РСК прихватила дво-трећинском већином Економски споразум са Хрватском обратио се мени са скупштинске говорнице слиједећим ријечима: „Господине председниче Владе РСК, сретан Вам пут у Хрватску са осталим издајницима из Крајине, али без нас Срба из Сремско-барањске области.“

Наравно, тада је Војислав Станимировић био на челу СДС-а српских земаља Радована Караџића за подручје Сремско-барањске области и за њега је било нормално да избацује тзв. патриотске пароле међу Србе у Крајини, али је зато након потписаног Ердутског споразума концем новембра 1995. године направио прави политички салто-мор-тале и заједно са Милорадом Пуповцем постао Туђманов, односно ХДЗ-ов Србин у Хрватској.

Хрватска војна операција „Бљесак“

Иако је начелник Службе државне безбједности РСК Ацо Драча око 22 часа пред хрватску војну операцију „Бљесак“ 1. маја 1995. године службеним дописом обавијестио председника РСК Милана Мартића и команданта Главног штаба Српске војске Крајине генерала Милана Челекетића да служба располаже чврстим сазнањима да хрватске војне снаге 1. маја 1995. године крећу са нападом на Западну Славонију, са њихове стране нису предузете адекватне активности да се обавијести српско становништво на том подручју, како би се организовало за тај немилу догађај, да не доживи да их у колонама избегличким убијају.

Због тога је хрватска војна операција „Бљесак“, која је започела у 5 часова изјутра 1. маја 1995. године из три правца са 30.000 до зуба наоружаних хрватских бојовника, затекла Србе на спавању, неспремне. Будући да ни 18. Западно-славонски корпус СВК, на челу са пуковником Лазом Бабићем, није спремно дочекао напад хрватских бојовника, није ни изненађење да су хрватске војне снаге испресијецале Западну Славонију већ првог дана агресије и у окружење ставиле око 6.000 Срба код Пакраца, што је била одговорност војног руководства РСК.

Већ првог дана хрватске војне агресије на Западну Славонију, 1. маја 1995. године, око 12 часова позван сам као председник Владе РСК од стране Јасушија Акашија и генерала Жанвијеа да дођем у штаб УНПРОФОР-а у Загреб до 16 часова и да покушамо постићи споразум о прекиду ватре. Прихватио сам тај позив и већ око 15 часова стигао сам у штаб УНПРОФОР-а у Загреб хеликоптером УНПРОФОР-а. Уз мене, у штаб УНПРОФОР-а у Загреб су стигли начелник главног штаба Српске војске Крајине генерал Душан Лончар и савјетник Милана Мартића господин Илија Пријић. Са хрватске стране у штаб УНПРОФОР-а су стигли Хрвоје Шаринић шеф Уреда председника Туђмана, генерал Червенко и шеф хрватске Службе безбједности Релић. Састанак је започео у 17 часова, а водио га је генерал Жанвије.

Отварајући састанак представника државне и војне власти Хрватске и РСК, генерал Жанвије нам је образложио споразум о прекиду ватре, којег нуди УНПРОФОР и који је садржавао два предлога: први, да међународне мировне снаге ставе аутопут кроз Западну Славонију под своју контролу, уз по два километра са једне и друге стране аутопута; други, да српска страна ослободи око 150 припадника УНПРОФОР-а који су били третирани као нека врста такоца. У име представника РСК одмах сам прихватио предлог Жанвијеа, јер сам већ приликом доласка у штаб УНПРОФОР-а имао информације какво је стање у Западној Славонији, односно да хрватске војне снаге из часа у час напредују, те да већ држе Пакрац у окружењу, као и да је

Први крајишки корпус Војске Републике Српске, са сједиштем у Бања Луци, дао саопштење да неће судјеловати у ратним операцијама у Западној Славонији. Међутим, споразум понуђен од стране генерала Жанвијеа није прихватила хрватска делегација, која је тражила тајм-аут, да би се консултовали са председником Туђманом, иако је мени било потпуно јасно да хрватска страна купује вријеме, јер су имали информације да њихове снаге већ под својом контролом држе око 70 одсто територије двије крње општине у Западној Славонији. Ту моју процјену потврдила је и њихова консултација са председником Туђманом у Банским дворима, јер су нам након повратка саопштили да инсистирају на томе да понуђени споразум о прекиду ватре потпишу Милан Мартић и Милан Челекетић.

То је преведено значило да се делегација РСК на челу са мном у ноћним часовима треба вратити у Книн и да сутрадан у 13 часова, хеликоптером УНПРОФОР-а, са потписаним споразумом дођем у штаб УНПРОФОР-а.

Наравно, делегација РСК није имала другог излаза, него да прихватимо тај став хрватске делегације, па смо у раним јутарњим часовима стигли у Книн, гдје су ме чекали министри Владе РСК.

Одмах смо одржали сједницу Владе РСК и на њој једногласно прихватили понуђени споразум, јер су извјештаји, који су стигли из Западне Славоније, били поражавајући по нас. Након тога, у 10 часова била је заказана сједница Врховног савјета одбране РСК на мој захтјев, као председника Владе РСК. На седници су, поред мене дошли министар одбране РСК пуковник Раде Тањга и в.д. министра МУП-а РСК Небојша Павковић. Доласком на сједницу Врховног савјета одбране РСК у Мартићев кабинет, информисан сам да су одлуком Мартића и Челекетића ракетирани неки војни циљеви у Загребу, али да нису погодили те циљеве, већ неке цивилне објекте, што је значило да од потписа споразума о прекиду ватре нема ништа. Супроставио сам се таквом приступу Мартића и Челекетића заједно са министром одбране Радетом Тањгом и в.д. министром МУП-а РСК Небојшом Павковићем, јер смо код Пакраца у окружењу имали око 6.000 Срба и располагали информацијом да се на свим линијама раздвајања припремају упади на подручје Крајине.

Питао сам том приликом Мартића и Челекетића, зашто у Западној Славонију, као испомоћ 18. корпусу Српске војске Крајине, нису упутили дио припадника СВК са подручја Кордуна и Баније, те из сјеверне Далмације, јер би то представљало адекватну помоћ Србима у Западној Славонији, а не да се неуспјешним ракетирањем појединих војних циљева у Загребу, њихова ситуација још више погоршава и на другој страни, да СВК изједначавамо са хрватском војном операцијом на Западној Славонију. Да се моје упозорење показало тачним, већ тог и наредних дана доказала је свјетска јавност, осуђујући више минорно ракетирање војних циљева у Загребу од стране СВК, него хрватску војну агресију на Западној Славонију.

Одлука Мартића да ракетира поједине војне циљеве у Загребу

Због чињенице да је, већ након првог дана хрватске агресије на Западној Славонију, не мали број Срба погинуо у избјегличким колонама крећући се према мосту у Градишци, као и податак да 18. корпус СВК није пружио озбиљан отпор хрватским снагама, Мартић је из очаја, другог дана хрватске агресије одлучио да изда наредбу о ракетирању неких војних циљева у Загребу, не би ли покушао зауставити хрватску војну операцију на Западној Славонију. Међутим, то се није догодило, јер је хрватска војна опера-

ција „Бљесак“, која је кренула 1. маја 1995. године у пет часова изјутра, из три правца, са 30.000 наоружаних бојовника, а против себе је имала око 3.000 српских сељака, већ првог дана пресјекла све комуникације и највећи дио тог територија Хрвати су ставили под своју контролу.

Иако се по многим питањима о начину рјешења укупног статуса Крајине нисам слагао са Мартићем, чему су у многоме допринијели неки његови савјетници и дио паљанског руководства, морам искрено да кажем, да као председник Владе РСК ниједном приликом нисам доживио да је Мартић био спреман да кроз злоупотребу војске и милиције РСК проузрокује цивилне жртве хрватских грађана. Због тога сам сигуран да његова одлука, другог дана хрватске агресије на Западној Славонију, да се гађају поједини војни циљеви у Загребу није имала за циљ да проузведе цивилне жртве хрватских грађана, већ само да заустави хрватску војну агресију на Западној Славонију.

Само због чињенице што је пред телевизијским камерама изјавио зашто је донио одлуку о ракетирању појединих војних циљева у Загребу, Хашко тужилаштво је против њега подигло оптужницу и он се налази у Хагу, чекајући суђење, иако Милан Мартић није имао било какве злочиничке намјере.

На другој страни, иако је пред очима припадника УНПРОФОР-а убијено око 400 недужних Срба у Западној Славонији за вријеме хрватске војне операције „Бљесак“, до сада нико са хрватске стране није због тога оптужен пред Хашким трибуналом, нити је било ко процесуиран пред хрватским правосуђем.

Дакле, умјесто да понуђени споразум од стране генерала Жанвијеа и Јасуши Акашија о прекиду ватре у Западној Славонији потпишемо већ првог дана хрватске агресије на Западној Славонију то се није десило захваљујући представницима хрватске државне и војне власти. Због ракетирања циљева у Загребу од српске стране, то се није десило ни другог дана, да бих ја, 3. маја 1995. године, око 15 часова, потписао споразум о прекиду ватре и на тај начин омогућио пуштање из окружења око 6.000 Срба код Пакраца.

Након познате хрватске војне операције „Бљесак“ на Западној Славонију 1. маја 1995. године и трагичне судбине Срба на том подручју, те срамног војног пада Западне Славоније, као и чињенице да је Први крајишки корпус дао саопштење да неће учествовати у војним операцијама у Западној Славонији, на инсистирање Владе РСК, на чијем сам челу био, била је заказана ванредна Скупштина РСК у Борову Селу 18. маја 1995. године. Циљ одржавања Скупштине РСК у Борову Селу био је да се утврди одговорност државног и војног руководства РСК за трагичне догађаје на том подручју. Други важан задатак Скупштине РСК је био да одреди даље правце у вођењу државне политике, да се иста судбина не деси Србима у западним дијеловима Крајине, те СБО, јер смо на примјеру Западне Славоније видјели да су наше шансе да се опстанак Крајине темељи на војном концепту, чиста илузија.

Умјесто да на Скупштини РСК проведемо задатак који је био утврђен на сједницама Владе РСК након пада Западне Славоније, а приоритетни задатак је био како да нађемо рјешење за западне дијелове Крајине, јер се то подручје одједном нашло у потпуном окружењу, што је био и разлог да управо тада извучемо план 3-4, који се и односи на западне дијелове Крајине; на опште изненађење свих нас, Бабић је изашао са иницијативом у име СДС-а Крајине, да се прекине расправа о Западној Славонији и да се на дневни ред стави доношење одлуке о хитном уједињењу РСК и РС, иако му је било познато да нити један војник Војске РС није притекао у помоћ Србима из Западне Славоније.

Да изненађење за мене и већи дио Владе РСК буде потпуно, потрудио се Мартић, који се прије одржавања Скупштине РСК у Борову Селу, на којој је требало утврдити одговорност Мартића и Челекетића за догађаје у Западној Славонији, договорио са Челекетићем да из моралних разлога поднесе оставку и да га након тога Мартић именује за свог савјетника за војна питања и да тако избјегне одговорност за сраман војни пад Западне Славоније и не мали број изгинулих Срба.

Именовање генерала Милета Мркшића за команданта Главног штаба СВК, за мене је било још веће изненађење, јер је генерал Миле Мркшић на себи носио огроман терет сталних прозивки везаних за Вуковар, са чиме Срби из Крајине немају никакве везе. О том питању нисам био ни консултован, јер су знали да се сигурно не бих сложио.

Кад је била ријеч о доношењу одлуке о хитном уједињењу РСК и РС, није ми преостало ништа друго, већ да се, као председник Владе РСК, са скупштинске говорнице таквој иницијативи Бабића и Мартића супротставим и укажем на погубност њеног доношења. Рекао сам том приликом да таква иницијатива представља ратну опцију, јер је немогуће уз присуство мировних снага на том територију спајати два ентитета из две међународно признате државе, јер то неће прихватити међународна заједница. Истакао сам да доношењем такве одлуке покривамо хрватску агресију на Западну Славонију и дајемо им зелено свјетло да то исто учине са западним дијеловима Крајине и СБО. И поред таквих упозорења, одлука о хитном уједињењу РСК и РС је донесена прегласавањем, а СДС Крајине Милана Бабића покренуо је тајну иницијативу за моју смјену.

Иако је Скупштина РСК сазвана за 29. мај 1995. године на дневном реду имала више системских закона са подручја финансија, одједном се на дневном реду, међу првим тачкама нашао захтјев СДС-а Крајине Милана Бабића за моју смјену, и то кад су добили информацију да ја нисам у Книну.

Тај болесни политички авантуризам Милана Бабића обављен је у Скупштини РСК у рекордном року, и то без расправе, са 42 гласа за моју смјену, а познато је да је Скупштина РСК бројала 83 посланика.

Истина о плану 3-4

На политичком рјешењу односа РСК и Хрватске радила су четворица амбасадора у Загребу, на челу са америчким амбасадором Галбрајтом.

Уз Питера Галбрајта, америчког амбасадора у Загребу, на том задатку су још радили руски амбасадор Леонид Керестецијанц, немачки амбасадор Аренс, затим француски амбасадор у Загребу, уз координативну улогу норвешког амбасадора при Уједињеним нацијама за бившу Југославију, садашњег изасланика УН за Косово и Метохију Каи Еидеа, који је истовремено био и главна спона у нашој сарадњи са Толвардом Столтенбергом и Лордом Овеном о економским односима са Хрватском.

На изради Плана 3-4 био је ангажован угледни правник при Уједињеним нацијама Питер Сакс, иначе добар познавалац устава многих земаља. Прва верзија Плана 3-4 појавила се код четворице амбасадора у Загребу 12. септембра 1994. године, двадесетак дана након почетка економских преговора са Хрватском. Након тога, ту прву верзију Плана 3-4 четворица амбасадора у Загребу, а у првом реду Питер Галбрајт и Леонид Керестецијанц, су дограђивали и разграђивали, јер су имали врло честе консултације не само са хрватском дипломатијом, већ и са председником Туђманом, са којим су имали пријатељске односе. Наравно, тој господи није ни на крај памети пало да скоче до

Книна на консултације са неким из руководства РСК. Тако је након неколико разградњи и доградњи коначна верзија Плана 3-4 изашла на видјело 18. јануара 1995. године, управо у периоду када је Туђман отказао постојећи мандат УНПРОФОР-а, што само по себи говори каква је била међусобна координација.

Да проблем по нашу страну буде још комплекснији и неповољнији, након одлуке Туђмана да откаже постојећи мандат УНПРОФОР-а, услиједила је убрзана активност Питера Галбрајта кад је била ријеч о Плану 3-4.

Галбрајтове и Туђманове смишлице

Било је очигледно да је амерички амбасадор у Загребу Питер Галбрајт имао сталну координацију са Туђманом, како око његовог отказивања постојећег мандата УНПРОФОР-а, тако и око уручивања Плана 3-4 Милану Мартићу, јер је сва та активност била организована у неколико дана. Иако сам био председник Владе РСК и шеф преговарачког тима о економским односима са Хрватском и потписник Економског споразума 2. децембра 1994. године, због којег сам 13 пута слетио у штаб УНПРОФОР-а у Загребу, Питер Галбрајт није случајно заобишао мене као председника Владе РСК, а радило се о крупном политичком и државном питању у којем се рјешавао укупан статус РСК. Кад то кажем, онда полазим од чињенице да је Галбрајт добро пратио активности о економским преговорима са Хрватском, у чему је огроман терет био на мојим леђима и што смо успјешно реализовали 2. децембра 1994. године потписом Економског споразума, те пуштањем у промет аутопута 21. децембра 1994. године, а двадесетак дана касније стављања у функцију нафтовода.

Да се радило о Галбрајтовим смишлицама и смишљеном заобилажењу мене као председника Владе РСК, говори његова изјава пред Хашким трибуналом. У изјави коју је Питер Галбрајт дао 9. и 10. децембра 2002. године, он између осталог каже: „Организовао сам 24. октобра 1994. године састанак са Мартићем у Книну, који је претходио вечери у ресторану 'Замак' у Книну, коме је присуствовао политички референт америчке амбасаде у Загребу, а уз Мартића је био његов шеф кабинета Радомир Кужет, те Мартићева супруга”. Према ријечима Галбрајта, тема тог састанка је био План 3-4, иако морам казати да тај план тада није био завршен, уз чињеницу да сам ја још у том периоду водио економске преговоре са Хрватском. Поред претходно изнесеног, Галбрајт у својој изјави истиче да је Мартић већ тада показао одлучност да ће ракетирати Загреб.

Уз оцјену о разговору са Мартићем од 24. октобра 1994. године, Галбрајт у изјави Трибуналу наводи да се прије заказаног састанка са Мартићем, 30. јануара 1995. године, око уручивања Плана 3-4, састао у Книну, 23. јануара 1995. године, са Миланом Бабићем на тему Плана 3-4, како би га припремио за састанак са Мартићем 30. јануара 1995. године. Између осталог, Галбрајт наводи да, када је Мартић сазнао да је он претходно већ разговарао са Бабићем о Плану 3-4, да га је назвао да откаже састанак већ заказан за 30. јануар 1995. године, али да је то Галбрајт успио да спречи.

Како видите, у подмуклој дипломатској активности у односима између Крајине и Хрватске, Питер Галбрајт је смишљено заобишао мене као председника Владе РСК, а на другој страни, доводио је у сукоб Мартића и Бабића, јер како другачије тумачити да уговори састанак са Мартићем 30. јануара 1995. године, а на другој страни, иза леђа Мартићу се 23. јануара 1995. године састаје се са Бабићем у Книну око Плана 3-4, иако му је било познато да Милан

Бабић нити једном није хтио да дође у штаб УНПРОФОР-а у Загребу, а био је члан преговарачког тима РСК.

Доказ да сам око активности везане за План 3-4 био заобиђен као председник Владе РСК је податак да сам за тај састанак са четворицом амбасадора на книнској тврђави сазнао сат и по прије састанка, када сам заједно са Рајком Лежајићем и Миланом Бабићем био позван у Мартићев кабинет. Мартић нас је обавијестио да је својом линијом дошао до Плана 3-4 и да је то по њему чиста политичка реинтеграција Крајине у Хрватску и да он као председник РСК нема мандат да тај план заприми, јер су Срби из Крајине на референдуму 1991. године одлучили да не желе живјети у Хрватској, већ у Југославији. Поред те чињенице, Мартић је истакао да ће одбијањем да уопште заприми План 3-4 додатно извршити притисак на Савјет безбједности УН да задрже постојећи мандат УНПРОФОР-а, или да нови мандат УНПРОФОР-а што прије буде донесен са повољним исходом за РСК. „Када се то деси”, рекао је Мартић, „ми ћемо онда запримити План 3-4, сјести и разговарати о његовом садржају”. Уз те оцјене, Мартић нас је обавијестио да се у раним јутарњим часовима чуо са председником Србије Милошевићем и да се он сложио са таквим његовим приступом.

Будући да нисам био у посједу Плана 3-4, нити сам знао његову суштину, јер нам га Мартић није уручио, нисам могао да коментаришем садржај плана, али се на разговору код Мартића нисам сложио са тим приступом, без обзира на то да ли је тачна информација Мартића да се са тим сложио и Милошевић.

За разлику од Мартића, који је на разговор са нама изашао са таквим ставом, а на другој страни уговорио састанак са Галбрајтом, односно четворицом амбасадора на книнској тврђави за 17 часова, Бабић, Лежајић и ја смо имали приступ да, кад је већ заказао састанак са амбасадорима, запримимо План 3-4, као што је то учинило хрватско руководство у пријеподневним часовима у Загребу, рекавши да План 3-4 примају само к знању, а да, након што се установи нови мандат УНПРОФОР-а од стране Савјета безбједности УН, започнемо разговоре о садржају и рјешењима које нуди План 3-4. Подвукао сам да иза себе имамо потписан Економски споразум са Хрватском и да је успјешно кренула његова реализација.

Са таквим приступом се није сложио Милан Мартић, који је претходно кроз јавно саопштење из свог кабинета казао да ће он као председник РСК водити политичке преговоре са Хрватском. Тако смо на састанак са четворицом амбасадора из Загреба из Мартићевог кабинета отишли са његовим приступом, јер је он био уговарач састанка са Галбрајтом и он је тај састанак водио.

Након што је отворио састанак са четворицом амбасадора, Мартић је на самом почетку изашао са ставом да се прво разговара о отказивању мандата УНПРОФОР-а од стране Туђмана, као и о томе какав ће бити нови мандат УНПРОФОР-а, те могућим посљедицама ако се донесе одлука да се мировне снаге повуку из Крајине.

На тему отказивања постојећег мандата УНПРОФОР-а и тражења новог мандата у којем ће хрватски органи власти имати већа права на подручју Крајине, неколико оцјена дали су амбасадори Питер Галбрајт, Аренс и Керестедијанц и на основу њихова казивања стекао сам дојам да се они слажу са хрватским ставом, поготово кад је Галбрајт рекао да је одлука о отказивању мандата популарна у Хрватској, истичући да је битан напредак у односима РСК и Хрватске након потписаног Економског споразума.

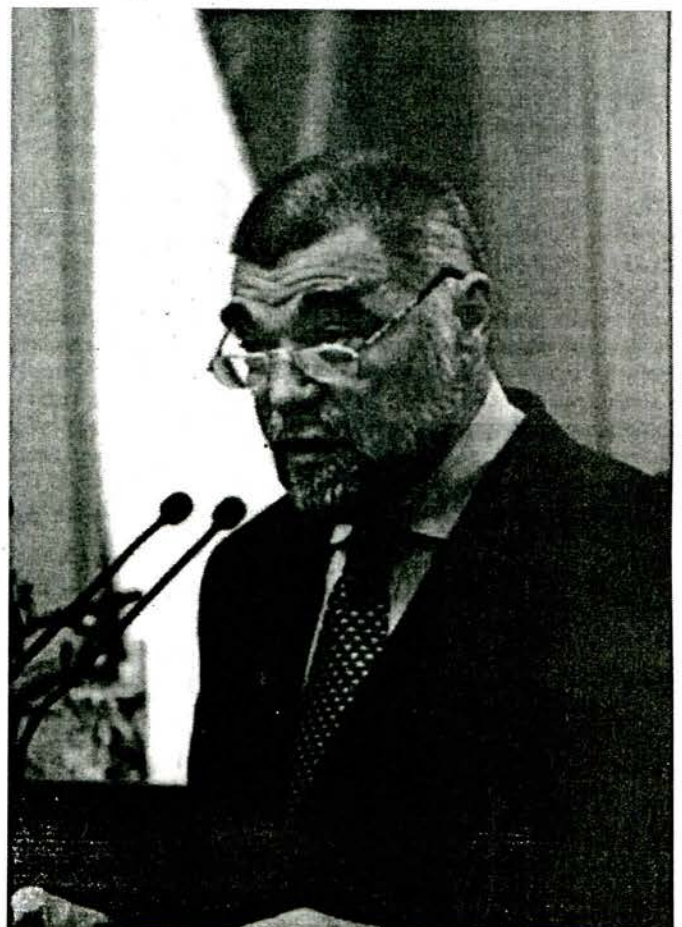
Послије измјењених веома кратких оцјена о отказивању мандата УНПРОФОР-а, Галбрајт је тражио да руски амбасадор Керестедијанц да уводне напомене око садржа-

ја Плана 3-4, што је он и учинио. Међутим, одмах након његова излагања Мартић им је саопштио да нема намјеру тог дана запримити План 3-4, али је спреман то учинити кад се донесе нови мандат УНПРОФОР-а. Наравно, то је разбјеснило Питера Галбрајта и одмах је тражио тајм-аут, да би нам након тога саопштио њихов став. Између осталог, Галбрајт нам је рекао да неприхватање Плана 3-4 истовремено затвара врата, међународној заједници, а то је за Србе у Крајини веома тешка ствар. Настављајући у том духу, Галбрајт је казао да су све земље у Савјету безбједности тражиле да се промјени мандат УНПРОФОР-а и да ће након одбијања Мартића да заприми план, став тих земаља бити још неповољнији.

Поред претходно изнесене оцјене, Галбрајт нам је упutio још једну пријетећу поруку, а она је гласила да ће одлука о неприхватању Плана 3-4 узроковати патње Србима у Крајини, јер је очито знао шта ће се даље дешавати, уз нагласак да Америка неће помоћи онима који јој затварају врата.

Иако у претходним активностима на релацијама односа РСК и Хрватске као председник Владе и шеф преговарачког тима о економским односима ниједним својим потезом нисам придонио да се догађаји око предаје и запримања Плана 3-4 одвијају на такав начин, како су се одвијали на книнској тврђави, реплицирао сам Питеру Галбрајту на тако неодмјереним оцјенама које је изрекао, те указао на његову одговорност као дипломате за исход састанка у Книну.

Указао сам том приликом Галбрајту да је руководство Срба са Пала 1993. године одбило да усвоји Венс-Овенов план за БиХ, затим да је то исто руководство почетком августа 1994. године одбило Мировни план Контакт групе као полазну основу за БиХ, па због тога према Републици

Због чега Питер Галбрајт није осудио хрватску војну операцију „Бљесак”

Када сам првог дана хрватске војне агресије на Западну Славонију, 1. маја 1995. године, на позив Јасуши Акашија, стигао у штаб УНПРОФОР-а у Загреб да бисмо зауставили ту злочиначку активност, био сам сигуран да ћу тамо затећи господина Галбрајта и руског амбасадора Керестеџијанца, али се то није десило, јер су они ту војну операцију подржали.

Чудно је, ако није и трагично, да амбасадори двије тако велике земље не упуте ни протестну ноту хрватској дипломатији и руководству Хрватске, а пред њиховим очима се одвија војна операција са 30.000 хрватских бојовника, који не само да руше све испред себе, већ убијају недужне Србе у колонама избјеглица. Уз убијање недужних Срба, они су са тог подручја протјерали 17.000 Срба. Да читава ствар буде још поразнија, Галбрајт и Керестеџијанц након тог пустошења које су чинили хрватски бојовници у Западној Славонији, нису ни обишли то подручје, а на другој страни је одлучено да нама из руководства РСК буде упућено протестно писмо због ракетирања Загреба.

Српској нису успјелиде активности против српског народа на том простору, већ се и даље траже најбоља рјешења за сва три народа у БиХ. То што је Мартић одбио да заприми План 3-4, док се не донесе нови мандат УНПРОФОР-а, не значи да ми одбијамо да након новог мандата УНПРОФОР-а разговарамо о садржају Плана 3-4. Рекао сам и то да Мартић одбијањем плана није имао намјеру да се сукобљава са међународном заједницом.

Неколико дана након што је Милан Мартић одбио да заприми План 3-4, информисао сам нас прије састанка са четворицом амбасадора на книнској тврђави да се са његовим ставом сложио и Слободан Милошевић, тражио сам разговор са председником Србије Милошевићем, како бих од њега добио објашњење на ту тему, односно да ли нас је Мартић тачно информисао.

Том приликом Слободан Милошевић ми је рекао да та информација апсолутно није тачна и да он са Мартићем није водио разговор на ту тему.

Једино што је тачно, а односи се на План 3-4 – Милошевић ми је рекао да га је осам дана прије тог нашег састанка са четворицом амбасадора у Книну, назвао норвешки амбасадор при Уједињеним нацијама задужен за бившу Југославију Кеи Еиде и тражио од њега да прими на разговор четворицу амбасадора из Загреба, на челу са Галбрајтом, који хоће да му уруче План 3-4, али му је он одговорио да они то прво треба да учине са руководством РСК у Книну, а да је он након тога спреман да се укључи у ту проблематику.

Наравно, мој задатак није био да утврђујем ко од Мартића и Милошевића говори истину, али морам казати да сам као председник Владе РСК био веома забринут и дао оцјену да ћемо због тог дипломатског скандала имати огромне политичко-безбједоносне штете. Оцијенио сам да су у својим ставовима погријешили и Мартић и Милошевић, јер се ту радило о крупном и судбинском питању везаном за судбину Срба у Крајини, што је касније вријеме и показало.

Каквим се све смицалицама служио амерички амбасадор у Загребу Питер Галбрајт и на тај начин доводио у сукобе руководство РСК, и то у првом реду Мартића и Бабића, указују Галбрајтови контакти са Миланом Бабићем, за које у том периоду као председник Владе РСК нисам знао, а то није знао ни Мартић као председник РСК. Те смицалице се најбоље виде из његове изјаве коју је дао пред Хашким трибуналом 9. и 10. децембра 2002. године.

У тој изјави Галбрајт наводи како му је након неуспјешног састанка на книнској тврђави 30. јануара 1995. годи-

не пришао Милан Бабић и на енглеском му казао да му је жао због онога што се претходно на састанку десило. Галбрајт није нашао за сходно да упуту ниједну реченицу критике Бабићу који на том састанку, као министар иностраних послова РСК, није проговорио ниједну ријеч, иако је Галбрајт са Бабићем на тему Плана 3-4 имао састанак 23. јануара 1995. године у Книну. Поред те чињенице, Галбрајт је био упознат са чињеницом да је Милан Бабић 8. фебруара 1995. године на Скупштини РСК уз Мартића поднио информацију и стао иза одлуке Мартића и његових разлога да одбије запримити План 3-4.

И поред тих чињеница из изјаве Галбрајта пред Хашким трибуналом од 9. и 10. децембра 2002. године, Галбрајт је наставио да се састаје са Миланом Бабићем, наводећи да се са Бабићем у штабу УНПРОФОР-а у Книну састао 9. марта 1995. године око новог мандата УНПРОФОР-а и да му је том приликом предао копију Плана 3-4, о чему ме Бабић као председника Владе РСК никад није информисао.

Након одбијања Мартића да заприми План 3-4, Галбрајт излази са ставом како ће та Мартићева одлука узроковати патњу Србима у Крајини, а на другој страни, он се мјесец и 10 дана послје тог одбијања, тачније 9. марта 1995. године, састаје са Миланом Бабићем у штабу УНПРОФОР-а у Книну и предаје му копију Плана 3-4, о чему Бабић не обавијештава Владу РСК.

Како видите, била је потребна једна овако непромишљена одлука Мартића која је једва дочекана, па да господин Галбрајт пошаље протестно писмо руководству РСК због ракетирања Загреба и да зелено свјетло хрватском државном и војном руководству да изврши војну агресију на Западну Славонију и да том приликом у само два дана побије око 400 западно-славонских Срба.

Галбрајтове и Бабићеве манипулације Планом 3-4

У свом казивању пред Хашким трибуналом 9. и 10. децембра 2002. године, Питер Галбрајт је званично открио какву је спрегу имао са хрватским државним и војним руководством те кључне 1995. године.

Између осталог, Галбрајт је том приликом пред Трибуналом истакао да је 21. јула 1995. године информисан од министра одбране Хрватске Гојка Шушка да ће Хрватска извести војну операцију „Олуја” на Крајину. Том приликом Шушак је питао Галбрајта какав је став САД о томе, јер САД нису дале зелено свјетло Хрватској у новембру 1994. године. На основу информације коју је добио од Гој-

ка Шушка, иако је то већ знао по америчкој војној линији, односно преко тадашњег војног аташеа САД у Загребу Непicka, Галбрајт је 31. јула 1995. године посетио у приједневним часовима Туђмана на Бријунима, а већ у послеподневним часовима Туђман се састао са војним и државним руководством Хрватске на тему војне операције „Олуја“, о чему говоре и транскрипти којима располажемо. Међутим, зелено свјето Бијеле куће, односно председника Клинтона за војну акцију „Олуја“ пренио је потпуковник Richard C. Nettick, тадашњи војни аташе САД у Загребу. Та порука је пренесена Маркици Ребићу. Nettick је Ребићу предао поруку да САД немају ништа против да операција „Олуја“ почне, те да мора бити чиста и брза, односно да се све треба завршити у пет дана. Умјесто да се господин Галбрајт након посјете Туђману на Бријунима упуту у Книн код Бабића и Мартића, те осталог руководства РСК и понуди им План 3-4 да га потпишу и да се тако бар избјегну сва она разарања, пљачке, убиства и протјеривања Срба из Крајине, он се из тактичких разлога договара са Бабићем да се 2. августа 1995. године састану у Београду.

Будући је Скупштина РСК у Топуском седам дана прије хрватске војне операције „Олуја“ на западне дијелове Крајине изабрала Владу РСК на чијем се челу нашао Милан Бабић и то на дан када је ХВО малтене без борбе заузео Грахово и на тај начин се још више стегао обруч око Книна, Скупштина РСК је на засједању у Топуском прогласила ратно стање у РСК, што је значило и стално засједање Владе РСК у Книну у ратним условима.

Непосредно након тога је успједила неуспјела мисија Јасушија Акашија на релацијама војног и државног руководства РСК и Туђмана на Бријунима.

У покушају да спасе трагичну судбину Срба у западним дијеловима Крајине, ангажовали су се у име УН Толвард Столтенберг и Лорд Овен, које иначе није уважавало хрватско државно руководство. У том ангажовању они су организовали разговор између српске и хрватске стране у Женеви 3. августа 1995. године, за којег се унапред знало да је осуђен на пропаст, што је показао и резервни састав једне и друге делегације.

У међувремену, на захтјев Мартића и генерала Мркшића, у Дрвару 1. августа 1995. године одржана је заједничка сједница врховних савјета одбране РСК и РС, којој су у име Републике Српске присуствовали Караџић, Крајишник и

Младић, а у име РСК Мартић, Мркшић и Бабић. Седница је завршена неуспјешно, јер државно и војно руководство РСК није могло преузети обавезу да појача Седми кнински корпус СВК, јер су претходно, ван свих резона, са тог подручја повукли једну бригаду према Сарајеву, слабећи ионако слабу одбрану Подгумца, па је остала једина могућност да се РСК ослони на властите снаге. Тиме је Бабићева и Мартићева сулуда активност у доношењу одлуке на Скупштини РСК у Борову Селу 18. маја 1995. године о хитном уједињењу РСК и РС доживјела прави фијаско, а Срби из западних дијелова Крајине – трагедију.

Видјевши да је „враг однио шалу“ и да више нема простора за његов политички авантуризам, Милан Бабић је тражио начин како да у проглашеном ратном стању у РСК са својом породицом напусти Книн, а да то не буде издаја крајишких Срба. Управо због тога Милан Бабић је успоставио контакт са својим пријатељем, америчким амбасадором у Загребу Питером Галбрајтом и предложио му састанак у америчкој амбасади у Београду, иако је Галбрајт са лакоћом могао стићи у Книн или Бабић у штаб УНПРОФОР-а у Загребу за 45 минута, као што сам ја то чинио у 13 наврата. Одлука Галбрајта и Бабића да у предвечерје хрватске војне операције „Олуја“, и то из Београда, активирају План 3-4, одговарала је и једном и другом:

(1) Галбрајту да пред јавношћу и Србима из Крајине прикаже како је америчка дипломатија против хрватске војне агресије на Крајину, иако је већ претходно војни аташе из Загреба пренио поруку Клинтона да даје зелено свјетло операцији „Олуја“;

(2) Милану Бабићу да пред српском јавношћу, а у првом реду пред крајишким Србима, оправда свој боравак у Београду кад започне хрватска операција „Олуја“ на западне дијелове Крајине.

Бабићево прихватање политичке реинтеграције РСК у Хрватску на темељима Плана 3-4 уочи 4. августа 1995. године, када започиње хрватска војна операција „Олуја“, било је још једна у низу манипулација Милана Бабића и Галбрајта преко леђа крајишких Срба, јер су обојица знали да је то „пуцањ у празно“ и да ће само збунити крајишке Србе на линијама раздвајања, па и оне који су можда због тога остали у својим кућама и били ликвидирани од стране хрватских бојовника у операцији „Олуја“.

Зашто Галбрајт након „Бљеска“ није руководству РСК понудио План 3-4

Умјесто да након познате хрватске војне операције „Бљесак“ на Западну Славонију и трагедије коју је на том подручју доживио српски народ понуди руководству РСК План 3-4, Галбрајту тако нешто није на памет пало, већ се одлучио да нам упуту протестно писмо због гранатирања Загреба. Бар је господину Галбрајту било познато да План 3-4 нуди политичку аутономију Срба за западне дијелове Крајине, односно 11 општина Баније, Кордуна, Лике и Сјеверне Далмације.

Поставља се питање зашто је онда Галбрајт 9. марта 1995. године у штабу УНПРОФОР-а у Книну предао Милану Бабићу, министру иностраних послова РСК, копију Плана 3-4, ако није имао намјеру да тај план буде предмет разговора са руководством РСК.

Међутим, иако је Милан Бабић још 9. марта 1995. године од Галбрајта преузео План 3-4 као министар иностраних послова РСК, он се ипак одлучио да на скупштини РСК изиђе са приједлогом на основу којег је 18. маја 1995. године у Борову Селу донесена одлука о хитном уједињењу РСК и РС и да Бабић при том преузме улогу човјека који ће радити на изради новог устава заједничке државе, а то је практично искључивало могућност разговора о Плану 3-4, пошто су се претходно два ентитета из двије међународно признате државе удружила у трећи ентитет.

Понуђени План 3-4 није рјешавао ни политички статус Срба у Републици Српској Крајини, нити политички статус Срба као народа у Хрватској

Осам дана након састанка са четворицом амбасадора из Загреба на книнској тврђави, 30. јануара 1995. године, као председник Владе РСК дошао сам до Плана 3-4. Након што сам сагледао укупан садржај Плана 3-4, видио сам да је он поцијепио РСК. Само је једно рјешење предвиђало политичку аутономију, подијељену на два територијална дијела: један који се односи на Сјеверну Далмацију и Лику, а други на Кордун и Банију, уз повезаност са коридором.

То рјешење политичке аутономије односило се на једанаест неразвијених општина западних дијелова Крајине у којима је, по попису становништва од 1991. године, живјело 155.000 Срба, 5.600 Југославена и 55.000 Хрвата. То су биле општине: Книн, Бенковац, Обровац, Доњи Лапац, Грачац и Кореница у Сјеверној Далмацији и Лици са котаром Книн, те општине: Војнић, Вргинмош, Глина, Костајница и Двор на Уни на Кордуну и Банији са котаром Глина.

Оно што је било карактеристично за политичку аутономију коју је нудио План 3-4 за једанаест општина западних дијелова Крајине јесте чињеница да су оне биле територијално раздвојене и нису чиниле једну цјелину, јер је општина Слуњ, која је повезивала Сјеверну Далмацију и Лику са Кордуном и Банијом по Плану 3-4 реинтегрисана у Хрватску.

Поред општина Слуњ и Дрниш, господа која су радила на изради Плана 3-4, уз координативну улогу Туђмана и хрватске дипломатије, нису случајно из састава политичке аутономије изоставили општину Петриња, која је до 1991. године била у самом врху средњеразвијених општина у Хрватској, са 36.000 становника и 12.000 запослених радника, те око 19.000 Срба.

Додам ли претходним оцјенама и податак да се у саставу политичке аутономије за западне дијелове Крајине није нашло неколико новоформираних општина на подручју Лике, Кордуна и Баније, није ми било тешко закључити,

као искусном привреднику и политичару, да би се тих једанаест неразвијених општина у западним дијеловима Крајине већ након шест мјесеци, због економске ситуације, нашло на рубу провалије и биле би присиљене да одустану од такве политичке аутономије.

Уосталом, такво политичко рјешење нуђено је руководству Срба у РСК од стране Хрватске преко међународне заједнице још 1992. и 1993. године и било је засновано на Уставу Хрватске од краја 1990. године, када су Срби у Хрватској избачени из Устава као конститутиван народ. У том рјешењу била су заступљена два среза или котара – Книн и Глина са српским парламентом, председником, писмом, језиком у школама, царином, полицијом, судством, заставом и грбом, уз пуно поштовање мултиетничности на том подручју. Српским представницима било би омогућено учешће у законодавној и извршној власти Хрватске. У том периоду у руководству РСК су били: Горан Хаџић – председник РСК, Милан Паспаљ – председник Скупштине РСК, а председници Владе – Здравко Зечевић и Ђорђе Бјеговић, па та рјешења нису била прихваћена, нити је створена таква галама као 1995. године око Плана 3-4.

Кад је ријеч о другим дијеловима РСК, План 3-4 је предвидио да се подручје од двије западнославонске општине, Пакрац и Окучани, одмах са усвајањем Плана 3-4 реинтегрише у Хрватску, док је за подручје Сремско-барањске области био предвиђен протекторат од три до пет година, што је уствари значило нешто успорије реинтеграцију у Хрватску.

Ако сагледавамо рјешења која нам је понудио План 3-4 од периода избијања грађанског рата у Хрватској 1991. године, у коме су најтрагичнију судбину имали Срби на подручју Западне Славоније, у којој је 1991. године живјело око 80.000 Срба, који су протјерани крајем 1991. године, волио бих видјети то руководство РСК, које би прихватило такво рјешење Плана 3-4, који је полазио само од чињенице да је од 1991. године у двије крајње општине, Окучанима и Пакрацу, живјело око 17.000 Срба.

Када би се прихватио такав приступ, то би значило да руководство Срба у РСК амнестира неофашистичку власт у Хрватској, која је 1991. године извршила право етничко чишћење Срба из Западне Славоније, почистивши потпуно 185 српских села.

Уз претходно изнесене чињенице потребно је још истаћи један веома битан податак, да је од 83 посланика, колико је бројала Скупштина РСК, малтене двије трећине посланика било из оних дијелова Крајине које План 3-4 није уврстио у политичку аутономију, а то значи – да је руководство РСК и прихватило План 3-4, он не би био усвојен на Скупштини РСК.

Ако пођемо од чињенице да су Срби у Хрватској до краја 1990. године били конститутиван и државотворан народ са потпуно истим правима као Хрвати, као и да је по попису становништва 1991. године у Хрватској живјело 581.000 Срба уз 244.000 Југославена, који су углавном били Срби, јер је по попису становништва из 1981. године у Хрватској живјело око 404.000 Југославена, од којих су у попису становништва из 1991. године Хрвати и друге националне мањине отишли према својим нацијама, онда је јасно да је у Хрватској 1991. године живјело 16 одсто Срба. То значи да је План 3-4 кроз политичку аутономију у западним дијеловима Крајине захватио 155.000 Срба, а зна се да је РСК имала око 320.000 Срба. Другим ријечима, План 3-4 није рјешавао политички статус ни свих Срба у РСК, а поготово не политички статус Срба као народа у Хрватској, па су депласиране оцјене појединих политичара у Србији који кажу како су Срби у Хрватској одбили „државу у држави”.

(наставиће се)

Животна прича Сулејмана Спахе

Пре свега радикал

- Декларисао се као Србин муслиманске вероисповести и хиљаду њуша сам рекао да немам другу земљу сем Србије
- Српски четнички покрет у својим редовима је имао припаднике националних мањина, Шешељ никада није по националној основи правио селекцију међу члановима
- Мој деда је био оснивач Југославије и учесник борби Срба против Аустроугарске, њокојни отац Мухамед Спахо борац у Другом светском рату, и ја сам ишао да браним Југославију. Био сам ипак васпитаван и југословенски орјенисан. Отац ми је муслиман, мајка Српкиња. Август 1991. године, када је Шешељ рекао да треба помоћи Србима у Славонији отишао сам да браним Југославију али и онај нејак народ који је најдужи од усташког ножа

Сулејмана Спаха у Лозници а и шире знају као поште-ног и вредног човека, потомка чувене сарајевске породице. Његов деда Фехим Спахо био је реис и рође-ни брат некадашњег министра у влади Краљевине Југосла-вије Мехмеда Спахе, који је у то време имао јаку муслиман-ску странку и био један од оснивача Југославије 1918. Спа-хо је такође упловио у политичке воде. Посланик је Српске радикалне странке у Републичком парламенту. Истиче да је у странци због убеђења а не због функције. Каже да је пре свега радикал а онда Србин муслиманске вероиспове-сти. Васпитаван је да муслимани најбоље могу да опстану са браћом Србима па је и он на тај начин устројио свој живот-ни пут. Како каже, Србија му је много дала и он се труди да јој се на најбољи начин одужи. „Запад фабрикује најстра-шније лажи о српском народу, желећи да га представи као искључивог кривца за све злочине који су се дешавали на просторима бивше Југославије, што није тачно. Нису кри-ви народи већ појединци и свако ко је починио неки злочин мора да одговара”, каже Спахо и додаје да му смета и да га душа боли када за његову странку, чији је члан још од осни-вања, а пре тога био је члан Српског четничког покрета, кажу да је странка која шири међунационалну и верску мр-жњу, јер зна да то није тако. Одлучно демантује све поме-нуте наводе, сврставајући их у ред најгнуснијих лажи и са поносом истиче да Српска радикална странка у својим ре-довима има заступљене све националне мањине и припад-нике свих вероисповести. „Такво поштовање и уважавање које сам доживео од својих странаčkih колега нисам дожи-вео ни од своје породице и фамилије”, са поносом истиче Спахо.

- Да ли вам смета то што вас називају српским четником?

Како би ми сметало, у Српском четничком покрету био сам од самог његовог оснивања. Српски четнички покрет у својим редовима је имао припаднике националних мањина, Шешељ никада није по националној основи правио селек-цију међу члановима. Рођен сам и живим у Србији и сасвим је логично да ћу да браним и заступам њене интересе. Тако-ђе, морам да истакнем да је за време Другог светског рата у Босни и Србији било много муслимана који су пришли Српском четничком покрету. Неки од њих су били чак и војводе. Морам да признам да је мом уласку у Српски чет-нички покрет кумовало и моје познанство са Војиславом Шешељом. Још као студент, Шешељ је знао за моју фами-лију у Сарајеву. Читао је књиге Мехмеда Спахе и уважавао га као једног од реформатора у Босни и Херцеговини. Упо-

знао сам се са њим на једном митингу Српског четнич-ког покрета у Ло-зници почетком деведесетих годи-на и постао члан странке. Од по-четка ми је импо-новала Шешеље-ва критика кому-низма. Тада је хра-бро било бити против њих. Иза-брао сам оно што сам мислио да је честито и поште-но. Сматрам да ни-сам погрешио.

- Како је реагова-ла ваша фамилија

Једном пред рат Шешељ је требало да госту-је на „Јутелу”. Уредник је био Горан Милић а испред зграде телевизије се сакупило више хи-љада Хрвата и муслимана који нису дозволили Воји да уђе у зграду. Напали су га да је национа-листа и фашиста, а онда је он, у телевизијском холу одржао конференцију за штампу и све им лепо објаснио, рекавши: – Како може Српска радикална странка да буде фашистичка, кад у својим редовима има и унука Мехмеда Спахе? Сутрадан је звао мој рођак Дино Спахо и пита ме да ли сам стварно отишао у четнике. Рекох: – Све што Воја каже, истина је. При томе га приупитам – А где си ти? Каже – У СДА. Па ка-ко то ти можеш код Алије, а ја не могу у ради-кале? Ја живим у Србији, с тим људима сам стално и немам другу земљу него Србију. Хоће од муслимана који су Срби да направе нову, бо-шњачку нацију.

Посланици Српске радикалне странке закле-ли су се у Цркви да ће поштовати програм странке или у супротном вратити мандат. Једи-но ја нисам положио заклетву. Нисам ишао ни у цркву ни у џамију. Хтео сам, али заменик председника Томислав Николић ми је рекао: — Нема потребе, Спахо, теби верујемо.

када је сазнала за ваше политичко опредељење?

Од када сам се декларисао као члан Српског четничког покрета и био добровољац Српске радикалне странке, са мном су прекинули сваки контакт. Понекад се сретнемо када дођу у посету код мог брата Ибрахима и тада ме питају: — Како то? Откуд ти четник? Оптужују ме да сам издао муслиманску веру. С друге стране, забрављају да је наш деда био србофил, кућни пријатељ краља Александра и да је опстанак муслимана на простору Босне и Херцеговине видео у суживоту са Србима. Мислим да он не би имао ништа против што сам у радикалима. Замерке и опаске своје фамилије не прихватам јер нису тачне. Да је Алија Изетбеговић прихватио што је Шешељ предлагао, да БиХ, Србија, Црна Гора и Македонија остану у склопу Југославије, рата не би ни било у БиХ. Због тога нико нема права да плаши муслимане радикалима.

• Били сте и добровољац на ратишту?

Мој деда је био оснивач Југославије и учесник борби Срба против Аустроугарске, покојни отац Мухамед Спахо борац у Другом светском рату, и ја сам ишао да браним Југославију. Био сам тако васпитаван и југословенски оријентисан. Отац ми је муслиман, мајка Српкиња. Августа 1991. године, када је Шешељ рекао да треба помоћи Србима у Славонији, отишао сам да браним Југославију, али и онај нејак народ који је нападнут од усташког ножа. Отишао бих ја и у Босну када је тамо рат започео, али тада ми је отац још био жив и молио ме да не идем јер су на другој страни били моји рођаци и браћа. Међутим, помагао сам одавде из Србије колико год сам могао.

• Били сте у Братунцу на десетогодишњем помену настрадалим Србима а заобишли сте Сребреницу?

Скуп у Поточарима у свету је представљен као догађај од прворазредног значаја. Преко педесет западних званичника, укључујући и Бориса Тадића, својим присуством увеличало је поменути скуп. Ми српски радикали отишли смо у Братунац да одамо почаст српским жртвама, које Запад не признаје. Српска радикална странка осуђује све злочине, али исто тако указује на неправду да се забрављају злочини почињени над српским народом. Осуђујем све злочине, па тако и оне које су починили екстремни муслимани и свим је разумљиво да сам био у Братунцу. Отишао бих на свако место где је стрељан неки Србин. Декларисао сам се као Србин муслиманске вероисповести и хиљаду пута сам рекао да немам другу земљу сем Србије, схватам менталитет овдашњих људи, одгајан сам и живим са тим људима. Рат нису изазвали Срби. Што се тиче Босне, зна се како је све започело, сви се још увек сећају оне чувене сарајевске свадбе. Такође, познато ми је да су се неки муслимани наоружавали још пре почетка оружаног сукоба и на тај начин припремали за грађански рат. С друге стране, морам да кажем да су Срби прихватили на хиљаде муслимана када су их Хрвати напали у Мостару. Муслимани су увек на Србе гледали као на непријатеље, иако су много веће зло чинили Хр-

вати. За време Другог светског рата мој деда се оштро супротставио католизацији муслимана, међутим, цела Херцеговина је силом покатоличена.

• Сматрате ли да је могућ поновни суживот међу тамошњим становништвом, без обзира на верску и националну припадност?

Плашим се да ће бити веома тешко да се неке ствари забраве. Људи су још увек заплашени, нерадо причају о ратним страхотама које су преживели или о својим најмилијима које су изгубили. Имам пријатеље у Зворнику и Власеници и често разговарамо о прошлим и будућим временима. Кажу ми да након рата није склопљен ниједан мешовити брак а пре рата тих бракова је било чак 25 посто, па и ја сам дете из мешовитог брака. Људи су изгубили поверење једни у друге. С друге стране, врло добро знају да они лично не одлучују о својој судбини, већ да је одређују моћне силе Запада.

• Као посланик у Републичком парламенту члан сте Одбора за националне мањине. Недавно је ваше иступање на састанку овог одбора у Новом Пазару изазвало бурне реакције. Реците нам нешто више о томе?

Позван сам као члан Одбора да присуствујем састанку који се одржавао у Новом Пазару, а на коме је требало да се расправља о положају муслимана у Рашкој. Када сам дошао на састанак, видео сам да је у питању најобичнија политичка превара коју су организовали чланови странке Сулејмана Угљанина. У Новом Пазару познајем доста људи који се декларишу као Срби муслиманске вероисповести, међутим, нико од њих није био на састанку нити је тамо било присталица Љајићеве странке. Била је присутна само странка Сулејмана Угљанина, која је желела да искористи одбор за протурање најпрљавијих лажи о томе како су муслимани у Рашкој угрожени. Сулејман Угљанин, који је познат по свом екстремистичком и сепаратистичком деловању, узео је себи за право да нам на ту тему одржи предавање. Сматрао сам да је то недопустиво и заједно са својим страначким колегом Миланом Веселиновићем напустио сам седницу затраживши да се због очигледне манипулације смени председник одбора Есад Ђуђевић, што се и десило.

• Српску радикалну странку њени политички противници стално нападају да је националистичка и да у својим редовима нема припаднике националних мањина?

То није тачно. У нашој странци има и Мађара, Словака, Бугара, Рома, муслимана. Само у мом одбору у Лозници има 120 муслимана. Супарничке партије стално имају потребу да плаше припаднике националних мањина Српском радикалном странком, сматрајући да ће тиме да ослабе њене позиције у народу, али им то не полази за руком. Прошло је време када су се људи дали заплашити таквим причама и сада у Српској радикалној странци виде једини спас за бољи живот свих нас и ове наше нападене Србије. Сто пута сам рекао да ценим др Војислава Шешеља и Томислава Николића зато што воле свој народ али и поштују друге народе.

• Да ли сте пратили сведочење др Војислава Шешеља пред Хашким трибуналом на суђењу Слободану Милошевићу?

Врло пажљиво сам гледао суђење и био сам фасциниран наступом др Војислава Шешеља. Својом убедљивошћу и знањем успео је до темеља да пољуља Хашки трибунал. Када њему почне суђење, спреман сам и ја да одем да сведочим, ако буде потребно. Мислим да би моја изјава као муслимана добровољца Српске радикалне странке итекако имала тежину.

Фабрика за производњу афера

Србију из дана у дан покресују разне афере које не служе само за обрачун политичких неистомишљеника, већ и за скривање највећих јавних са горућих проблема који из дана у дан разарају Србију

Пише: Амсад Мигати

Петооктобарски пучисти, свако на свој начин и у свом домену, из дана у дан забављају овдашње бираче штанцујући разноразне афере. Заједнички именик свих тих афера је скретање пажње јавности са њихових неиспуњених обећања о бољем животу и великодушности западних ментора. Овдашње марионете Запада заправо само приводе крају задатке које њихове газде нису успеле да доврше током санкција и агресије. Увођењем Србије у стање потпуног хаоса створен је простор за потпуно уништење виталних функција једне државе. Ионако онемоћала економија готово је потпуно разорена, тако да је врло мало остало од националне производње; систем социјалне сигурности и заштите тако је устројен да пружа све сем сигурности; судство и правосудни систем тешко би могли понети епитет независности а уништавањем војске затиру се и последњи видљиви трагови пружања отпора западним силама. Политичара „разарача“ је много, али да кренемо редом.

Откада је Г 17 плус почео да делује као политичка странка, непрестано производи или је узрок разних афера и малверзација. Заједнички именик свих тих афера је њихов лоповлук. И онда када су на први поглед иступали у јавности као разоткривачи афера који делују у корист државе, све се завршавало њиховим лоповлуком, тако да би Млађан Динкић и Мирољуб Лабус данас требало да одговоре на многа питања. За почетак, нужно би било да кажу где је завршио кипарски новац а онда да крену редом, од афере до афере.

Најновија афера „маде ин Г 17 плус“ је афера око војне опреме – предузећа „Миле Драгић“. Да цела ствар у вези афере није трагична, била би комична јер, за разлику од оних ранијих афера, ова се одиграва у истој кући, међу тобожњим позитивцима и негативцима у оквиру Г 17 плус. Суштина поменуте афере заправо је борба за контролу над имовином Војске СЦГ између Млађана Динкића и Првослава Давинића.

Динкић и његова банда сматрали су да народ у Србији има кратко памћење и да ће заборавити на чињеницу да сукоб датира још из времена сазнања да у приватизацији имовине Војске СЦГ лежи огроман новац. Док још није располагао прецизним подацима који би указивали колико заправо вреди војна имовина, Динкић је прихватио Давинића на функцији министра одбране, међутим, након додатних прорачуна започиње оштру кампању против свог страначког колеге, која је на крају и резултирала већ поменутом афером. Све је могло да се заврши много боље по Давинића да је прихватио Александра Радовића као

свог заменика за финансијска питања. Афера уопште не би била покренута, пошто би се у том случају „ситни“ профит од распродаје војне имовине договорно распоређивао. Поред ускостраначких интереса, афера садржи и низ других конотација, тако да би Динкић морао да одговори да ли је од својих ментора добио налог да дисквалификује фирму „Миле Драгић“ не би ли је уклоњено са светског тржишта или је то ипак сукоб између тајкуна који подржавају Динкића и фирме „Миле Драгић“, која покушава да прошири свој спектар деловања или пак она представља сукоб интереса између водећих обавештајних служби на тлу Србије, јер очигледно да господин Динкић и Давинић нису у истој сфери интереса. За сада је једино извесно да је велика лаж да је Динкићу и Давинићу стало до борбене готовости Војске СЦГ и њене кључне улоге у очувању националног интереса.

Изиравајући функцију председника

Када су у питању национални интереси, још горе се понаша Борис Тадић, који је заправо био први човек петооктобарске револуције који је озбиљно започео систематско и темељито уништавање Војске СРЈ а онда и СЦГ, и то по налогу инструктора из разних обавештајних служби. Поставља се питање зашто до дан данас није процесуирана незаконита улога Бориса Тадића у слабењу борбене готовости Војске Југославије односно СЦГ. Стручњаци стално застрашујуће поруке јавности, тврдећи, између осталог, да војна авијација готово не располаже ниједном исправном летилицом а да пилоти немају више од три сата лета годишње и тако даље. Према њиховим тврдњама, све је то имало за последицу да су Србија и Црна Гора дошле у позицију да морају за надгледање неба да ангажују НАТО, и то за дебеле плате. Није то ништа неуобичајено, уосталом, и Словенија тако нешто практикује; међутим, томе се углавном прибегава када земља нема војну традицију, кадар, опрему. У нашем случају, то би значило потпуно окупацију ваздушног простора. Тако би ментори на миран начин остварили свој циљ, кад већ то нису могли да ураде силом.

Са резервом се мора прихватити обећање власти да ће се афера око куповине војне опреме предузећа „Миле Драгић” детаљно истражити и доћи до истине, пошто се током протеклог периода показало да су афере заташкаване или само делимично расветљаване без процесуирања. Досадашњи ток догађаја указује да се властодршци држе већ опробаног рецепта којим штите једни друге и по коме страдају само „ситне рибе”.

Овакво понашање власти не би требало да изазива чуђење јер због чега би већ уиграна гарнитура у Савету министара и Републичкој влади приступила расветљавању афере ако би због ње многи од њих морали да поднесу оставке. Овако, афера ће се завршити епилогом о подмићивању у вредности од око 350 евра, и то старом неколико година.

Међутим, улога Бориса Тадића се ту не завршава. Изигравајући председника Републике, Борис Тадић наставља са кршењем својих овлашћења, док афере које при томе настају пљуште на све стране. Тако се Борис Тадић последњих дана упустио у веома озбиљну трку и борбу са председником Савета министара Светозаром Маровићем око добијања ексклузивног права на уручење позива Папи Бенедикту XVI да посети нашу земљу. При томе, ни један ни други немају овлашћење, ни право повуку један таква потез, јер би он представљао прави преседан у историји земље и народа. У најблажем смислу речи било би то амнестирање Ватикана и благосиљање његових поглавара за све злочине које су током историје чинили против српског народа.

Ако кренемо само од разбијања СФРЈ и сазнања да је папа Јован Павле Други још 1982. године постигао договор са председником САД Роналдом Реганом о признању независности Хрватске, онда откривамо да је Ватикан одавно планирао злочин против мира (разбијање тадашње Југославије супротно Хелсиншкој повељи о неповредивости граница држава Европе) и долазимо до закључка да је он одговоран за све ратне злочине који су проузроковали разбуктавање грађанског рата на овом тлу. Улога папе Павла Јована Другог није се ту завршила. Приликом посете САД он је јавно затражио од тадашњег председника Била Клинтона да бомбардује Србију, што се у правном смислу карактерише као подстрекивање на извршење ратног злочина.

Посета поглавара Римокатоличке цркве у поменутиим околностима могла би да значи да садашњи властодршци подржавају историјску намеру Ватикана да уништи државу српског народа или, ако се не оствари тај задатак, онда барем да се држава одрекне своје традиције која има православна обележја.

Вероватно Светозар Маровић и Борис Тадић у политичком смислу имају много заједничких особина. Народ Србије још увек није заборавио Тадићеву изборну кампању, када је грађане делио на примитивце и остале „пригодне” групације и на његове „демократске” бираче. Сада и господин Маровић дели јавно мњење СЦГ на демократско и оно друго, додуше, није нам појаснио ко су припадници оне друге групације. Како је објавио његов кабинет, Маровић се извињава демократском јавном мњењу што

делегацију СЦГ није предводио на светском самиту УН у Њујорку. На самиту је представник Државне заједнице требало да свету јасно стави до знања да Србија и Црна Гора ни под којим околностима неће дозволити издвајање Косова и Метохије из састава Србије. Маровић је на тај начин избегао да заступа тезу која се никако не уклапа у политику званичне Црне Горе, где јавно изјављују да неће дозволити да независност Црне Горе буде талац Косова. Маровић, с друге стране, унапред најављује да ће он бити последњи председник Србије и Црне Горе. Слично се понаша и Борис Тадић, који приликом сусрета са Коштуницом и Николићем изјављује: „Не пада ми на памет да се свађам са светом због Косова”.

Да би се прича о аферашкој државној политици комплетирала, не сме се заобићи ни Вук Драшковић. Дошавши на чело Министарства иностраних послова (наметнут од стране САД) као уцењен и завистан човек, дао је немерљиви допринос у претварању Србије у малу и безначајну земљу, која сама без помоћи Запада, није способна да повуче ниједан конкретан потез, нити донесе иједну одлуку.

Као и код Маровића, тако и код Драшковића налазимо сличности са Тадићем у виђењу овдашње политичке ситуације и њеног расплета. Овај двојац, упркос одлуци парламента да Срби не изађу на изборе на Косову и Метохији, јавно је заступао тезу о неопходности изласка, иако им је била добро позната чињеница да ће Срби на тај начин дати легитимитет терористичким шиптарским органима власти и тако им помоћи у остваривању идеје о независном Косову.

Ово је само делић афера које су потресале или још увек потресају овдашњу политичку сцену а по свему судећи, неће се на овоме завршити. Владајући конгломерат све је слабији а интереси и проблеми све већи. Бирачима се мора по сваку цену одвући пажња са горућих проблема, а за то се, по правилу, увек исфабрикује понека афера.

Оркестрирани напади

Како време одмиче, на површину испливава све више оних који би аферу искористили да навуку воду на своју воденицу. Свако би да се мало окористи и убере по неки политички поен. Тако Мило Ђукановић, видно „лотрешен” што Динкић прети његовом пулену да ће га послати на робију, изјављује да неће дозволити да Динкићева Србија растури заједницу и преузме све њене надлежности, већ ће повући све своје функционере из заједничких органа власти. С друге стране Динкића, који је преузео улогу тужиоца и судије, заборављајући да не треба само Маровић да одговара, већ комплетан састав Савета министара а самим тим и његов страначки колега, не узбуђују превише Ђукановићеве изјаве. Уосталом, сви се сећају да је Мирољуб Лабус, још док се није ни мастило осушило са његовог потписа на акту о оснивању „Соланленда” односно заједнице СЦГ, почео отворену кампању растурања „заједнице” јер, тобоже, њему је „Србија на првом месту”. Од поменуте идеје Г-17 плус није одустао до дан данас. Зар то не подсећа на игру између лудог и збуњеног.

Подривање система одбране СЦГ

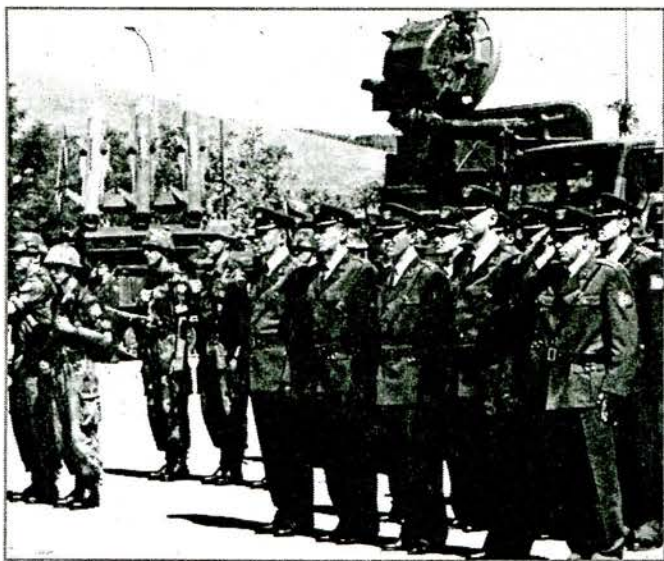
Војска у агонији

Пише: Вујо Грујић

Када је циљ разбијање неке државе, њено уништење, пропаст, нарушавање њеног територијалног интегритета и суверенитета, организатори такве акције посежу за разним видовима субверзивних делатности, притом не искључујући тероризам и оружану побуну као најгрубље и најекстремније видове субверзивне делатности. Свакако, најбољи ефекат за остваривање таквог циља постиже се већ опробаним принципом нарушавања угледа војске, као и њеним систематским уништавањем. Данас, када је на делу покушај разбијања Државне заједнице, чега су највећи протагонисти припадници актуелног криминалног црногорског режима, уз свеобухватну помоћ шиптарских и усташких структура, посеже се углавном за овим видом угрожавања безбедности државе. Овај рецепт је на овим просторима први пут испробан када се разбијала СФРЈ.

Некадашња ЈНА била је рангирана у ред јачих армија у Европи. Заузимала је високо четврто место. Према проценама војних стручњака, тадашња ЈНА могла је истовремено да ратује са две државе у окружењу, са великим изгледима да из оба рата изађе као победник! Али, шта се онда догодило? На сцену су ступили сецесионисти бивших југословенских република који су систематски испланираним акцијама уништили војску. Управо је то био кључни корак у распарчавању државе. Хрватски и словеначки сецесионисти имали су за циљ разбијање Југославије, а бојали су се војске као главне препреке за реализацију таквих планова. И онда, наравно, следи медијски рат и пропаганда у којима се највише омаловажава армија. То се посебно појачало у периоду од 1985. до 1991. године у Словенији и Хрватској.

У самој ЈНА је интензивирано илегално сецесионистичко организовање. У периоду од 1981. до 1988. године у ЈНА је откривена 241 илегална група са око 1600 припадника ЈНА шиптарске националности. Међу њима је био и војник Азис Кејменди, који је извршио мучко уби-

ство више војника у касарни у Параћину 1987. године. Овај догађај словеначки сецесионисти су искористили за даље омаловажавање и плување војске. Словеначки лист „Младина“ је тих дана објавио стрип у коме официри ЈНА са петокракама и кукастим крстовима на униформама пиштољима убијају војнике у креветима, а на крају убијају и самог Кејмендија како он не би могао порећи да је убица: Сличних аката уперених на срозавање угледа војске је било још много. Зна се да војска у свакој иоле нормалној и цивилизованој земљи ужива највећи углед грађана. Управо зато њено срозавање, а потом и комплетно уништавање представљају кључне фазе у потпуном растурању и уништавању државе.

Систем одбране наше земље је у потпуном хаосу у сваком сегменту, било да се ради о финансијама, моралу, регрутној попуњености, и сл. Борбена готовост војске је скоро на нули, регрутна попуњеност је равна пропасти, чему је додатно допринело увођење цивилног служења војног рока. У историји наше земље нисмо на челу војске имали неспособнијег министра. Министар финансија Владе Републике Србије Млађан Динкић покушава да грешке сопствене самовоље свали на неспособног и јадног Давинића. Припадници војске су на ивици егзистенције, на дну дна. Онда се довитљиви Динкић досетио да припадницима војске повећа плате у просеку за 14,5 одсто, официрима и пилотима би наводно плате биле повећане за 30-40 одсто. Ипак војни стручњаци кажу да ће, без обзира на такав помак, будуће усклађивање плата само незнатно смањити разлику између законом прописаних висина плата и оних које се плаћају. Примера ради, професионални војници у Црној Гори већ 4 месеца нису примили плату. Да би систем одбране испунио своје задатке у другој половини 2005. године, требало је обезбедити око 7 милијарди динара допунских средстава. Ребалансом буџета није додељен ни динар.

Што се тиче црногорског Министарства финансија које у финансирању војске учествује са једва 3 одсто, ту су ствари прилично нејасне. Према нацрту буџета Министарства одбране, потребе које би по закону требало да стигну, требало је да износе 82 милиона евра. Уместо тога, оне износе 42 милиона евра. Иначе, први озбиљнији удар на финансијске потребе војске догодио се 2003. године, када су средства за потребе одбране земље износила 6 милијарди динара мање него што је било потребно. Такође, војску захватају и многи други проблеми. Новосадски корпус је управо расформиран. Ту су још и војници у касарнама који гину на сумњиве начине. Мада звучи страшно, понекад се намеће закључак да неко намерно убија наше војнике како би додатно дискредитовао војску. И на све то, увек се нађу „паметни генерали“ који предлажу свакаке глупости, попут формирања посебне војске Србије и посебне војске Црне Горе. Према том предлогу, војска Црне Горе би, замислите, имала чак 2000 војника, од чега 400 официра! Невероватно, каква моћна војна машинерија. Још нам само фали учествовање у мировним мисијама. Тако имамо 17 припадника, од чега 11 војних посматрача у Бурундију, Конгу, Либерiji, Обали Слоноваче, и ко зна где већ. Моћни смо и угледни, нема шта!

(аутор је студент Факултета цивилне одбране)

НИС на лоповској трпези

Припреме за једну од највећих пљачки у Србији, пљачки којом ће ДОС-ов режим крунисати своју петогодишњу владавину, приводе се крају. Кад она ускоро буде реализована, готово сви из структуре власти, сви из шајкунског лобија, који су помогли „Булдожер револуцију” и сви барјакчари и јуришници те револуције ће бити збринути и подмирени. Једино ће држава Србија и њени грађани остати ускраћени за имовину коју су стицали деценијама и опљачкани до костију

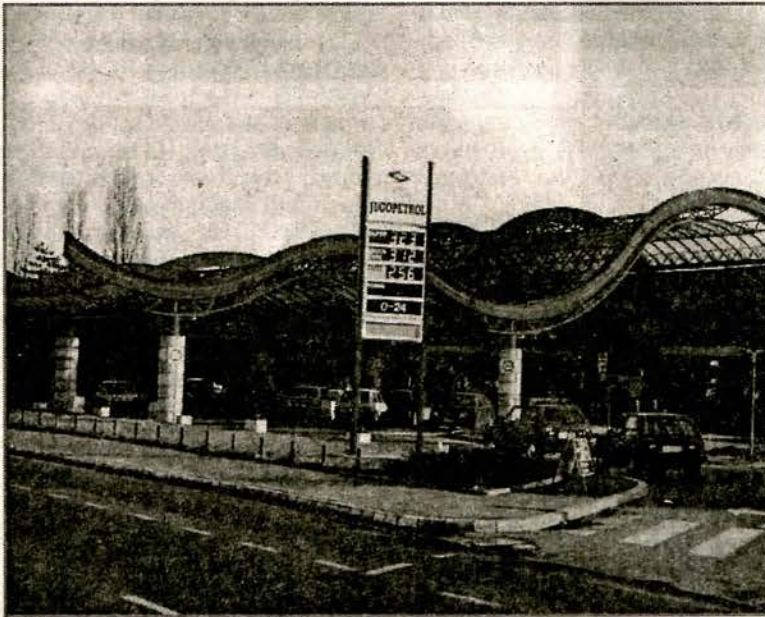
Пише: Момир Марковић

Од настанка државе као институције па до данашњих дана све државе које бар мало воде рачуна о својим интересима препуштале су приватном сектору и приватној иницијативи контролу над свим привредним сегментима, осим неколико најважнијих. У ту категорију спадају пре свега енергетски извори и производња енергетских ресурса. Свуда у свету су енергетски извори и ресурси под стриктном контролом државе. Из више разлога. Прво, држећи их под контролом, држава прати развој свих привредних грана а потенцијалима које енергетски ресурс има, држава утиче на равномерност раста свих грана привреде. Друго, материјална средства која овај ресурс упумпава у њену касу и буџет, омогућавају држави да контролише раст цена и утиче на социјалну сферу. Држава тим средствима обезбеђује елементарне услове и подиже ниво стандарда грађана. И на крају, капитал који је сконцентрисан у енергетском сектору представља државно богатство а равномерном експлоатацијом минералних сировина, пре свега угља, нафте и гаса спречава се раубовање и штите се извори и резерве.

Сулудим законским пројектом, који је недавно усвојен у републичком парламенту уз огромно негодовање опозиционих посланика, пре свега посланика Српске радикалне странке, досовски режим је отворио врата невероватној пљачки и отимачини свега што данас представља имовину јавног предузећа НИС, у које је држава деценијама улагала огромна средства. Уосталом, после свих пљачкашких приватизација које су „ови” до сада спровели, још само НИС и Електропривреда Србије и представљају неку вредност и имовину коју ова држава поседује. О коликој се имовини и каквом државном капиталу ради, могло се знати све до „Булдожер револуције” и оног шестог октобра кад су огромне хорде пљачкаша измилеле из досовских буџака и кренуле да прождиру све чега се из докопа. Након тог тренутка подаци о вредности целокупне државне имовине, па самим тим и НИС-а постају невероватно чувана тајна. Готово је немогуће доћи до прецизних ин-

формација шта све представља власништво НИС-а широм Србије, широм бивше Југославије и широм света. Последњи званични подаци из периода пре октобра двехиљадите године говоре да је НИС имао капитал у многим предузећима у свету. Многа од њих је формирао властитим средствима, а нека су формирана кроз вид заједничког улагања. Према проценама познаваоца тржишних кретања, у питању су енормна средства. Набројаћемо само нека од ових предузећа и представништва, чији је НИС власник или сувласник. То су пре свега: НАП „Комбик оил” из Франкфурта, НАП „Москва”, „Петрокомерц” Лондон, „Мако-нафта” Скопље, „Новобанис” Солун, „Ранис” Москва, РДС- „Нафтагас” Лондон, „Јусико” Лондон, Представништво у Москви, у Луанди и Пекингу. Како сазнајемо из добро обавештених извора, у НИС-у данас влада велика непознаница о томе каква је судбина ових предузећа, односно да праву истину о томе зна једино привилегован руководећи лоби.

До списка предузећа у земљи, у којима је НИС сувласник, као и до података о имовини којом НИС располаже а која није везана за експлоатацију, прераду, транспорт и дистрибуцију нафте већ су у питању одмаралишта, хотели, летовалишта и сл, готово је немогуће доћи. На основу поузданих информација којима располажемо, попис власништва и улагања у земљи представља читаву књигу од неколико десетина страница. Основно питање је каква је судбина те имовине и, уколико је још власништво НИС (уколико није „приватизована”, читај опљачкана), коме су је властодршци наменили. Уосталом, главни разлог због кога се крије овај списак

имовине НИС-а лежи у чињеници да пљачка и даље перманентно траје. Од доласка ДОС-а на власт иста гарнитура ведри и облачи овим предузећем, додуше уз повремену промену руководећих позиција, и то онда кад на видело исплива нека афера. Тада се играчи помере за једно место, тако да заменик постане помоћник, помоћник директор, директор председник Управног одбора а председник Управног одбора заменик директора. Тако или некако слично. Углавном сви остају у седлу и сви настављају даље

да черече и плачкају. Наравно, уз обилату помоћ од стране режима и коалиционих партнера који режим чине. Такве се плачке не спроводе без помоћи, или бар жмурења власти. Поменуто криминално коло наставља по систему „рука руку мије”. У том колоплету нема поштених. Питање је само ко је колико успео да украде.

Стара пословица каже да лопов не краде колико му треба већ колико му се пружи прилика. Кад је недавно Анкетни одбор испитивао криминал везан за Електропривреду Србије, на површину су испливале огромне малверзације у НИС-у око продаје мазута по невероватно ниским ценама фирми ИФТ и већ чувеном двојцу Лазаревић-Хамовић, због чега и није усвојен извештај Анкетног одбора. Па ипак, брука и лоповлук се нису могли сакрити, јер су посланици Српске радикалне странке обелоданили комплетну документацију која овај криминал разоткрива и наравно, висину штете која је настала само по овој трансакцији. А колико је оваквих и сличних трансакција било, само Бог може знати и наравно полиција, уколико би јој се омогућило да уради свој посао.

Пре неколико месеци полиција је, интервенишући по пријавама запослених, однела пун комби документације. Да ли су смели, могли и хтели да документацију прегледају и установе лоповлук, питање је, јер до сада није покренута истрага ни поднете кривичне пријаве по било ком основу. Уколико би неко покушао да дође до одговора где је на крају завршила документација, морао би поприлично да се намучи не би ли дошао до одговора. Такође, поставља се питање шта је са документацијом везаном за већ обелодањен лоповлук око увоза сиријске нафте, шта је са вештачки створеним несташицама мазута и еуро дизела. Како то да нико не може директно у рафинерији купити мазут и Еуро дизел, већ искључиво преко фирме извесног Новаковића, који је једно време седео у фотелји ДОС-овог мини-

стра. Није згорег да се подсетимо да је Новаковић за министра дошао са вашингтонског бироа рада, а за кратко време свог министровања успео је да купи стан од неколико стотина квадрата у Толстојевој 54 и да отвори телевизијски студио у Лондону за своју супругу, новинарку. Новаковићевој радној биографији мора се придодати и кумство са Војином Лазаревићем.

Неизбежно питање је и како сав Еуро дизел остаје у рафинеријама а до границе се „шетају” само папири. Зашто се не раскринка спрега између ове банде и царине. Зашто се дневно у НИС-у само на путовања у иностранство списа по 10-15 000 евра? Да ли грађани Србије и запослени у НИС-у знају да њихови директори на својим путованијима по белом свету одседају у најскупљим хотелима, хране се искључиво у најелитнијим ресторанима у којима се

Подсетник

Анкетни одбор Скупштине Републике Србије је утврдио да је фирма ИФТ купила од НИС-а 160.000 тона мазута по цени од 117 до 122 долара по тони, иако је цена мазута у том периоду износила 159 долара по тони. НИС је ИФТ-у продавао мазут као странијој компанији (регистрованој као „оф шор компанији у Лондону) и она је била дужна да га извезе. Мазут, међутим, није био извожен, већ је без плаћања царине остајао у земљи и овде је прерађиван и онда по повољној цени извожен и пласиран у околне земље. Електропривреда Србије је уступила ЕФТ-у и „Интерфејсу” термоелектрану у Новом Саду за прераду мазута без икакве надокнаде, и то у периоду када је она била потребна нашем систему и када су на снази биле рестрикције. Војин Лазаревић се у јавности правдао да ове компаније ништа нису добиле куповином мазута по тако ниској цени већ да је, напротив, зарадио НИС. С циљем да обмане јавност, Лазаревић је рекао да су ЕФТ и „Интерфејс” у једном наврату од НИС-а купиле мазут по 104 долара када је он у Лондону коштао 96 долара. Међутим, добри познаваоци прилика тврде да су котације мазута релевантне за наше тржиште са медитеранских берзи, а не са било којих светских. Такође, да је ЕФТ купио мазут у Лондону, морао би да га допреми до Новог Сада и тако плати трошкове шпедиције, осигурања, манипулативних трошкова и губитака. Ти трошкови би износили најмање 50 долара по тони. Значи, лондонски мазут би коштао најмање 150 долара и то без царинских дажбина, колико је у том тренутку и износила рафинеријска цена. Лазаревић у својим тврдњама да је држава профитирала није био усамљен, одмах су му у помоћ прискочили и његови „пословни” пријатељи, између осталих и председник Надзорног одбора Милисав Ђурица. Можда је држава ипак профитирала? Како? Врло једноставно. Ако се има у виду да је Демократска странка од стране управо ових „бизнисмена” финансирана још од 1999. године, после „Кумановског споразума” и Резолуције 1244, а да је Горан Новаковић, тадашњи министар рударства и енергетике уселио своју приватну фирму ЕРГ у просторије које су припадале Хамовићевом ИФТ-у, то значи да је корист државе била у томе да су се у име народа овајдигли представници народа. Они који су представљали власт управо те државе.

Иако Влада Србије грађанима сервира причу да ће се урадити таква приватизација у којој ће држави остати 51 одсто капитала, рачунице показују да ће у оним деловима компаније који ће се прогласити јавним предузећима нема ни приближно тих 51 одсто. Чак и кад се не узме у обзир сва она имовина коју НИС има у другим предузећима у земљи и иностранству. Уосталом за њих то и није важно. Важно је да су већ одредили услове које испуњава кандидат за приватизационог саветника. Просто се назире ко је тај будући изабраник. Само му слика фали.

једе златним есцајзима и све то плаћају „Виза“ картицама на терет компаније. Бошко Вучуревић, директор „Нафтогас промета“ је једном изјавио да му је „најлуђе“ било у Америци. Он лудује по свету док радници НИС-а и грађани, чије је власништво НИС остају збуњени. А да директори НИС-а не троше паре само на путовања, већ да добар део средстава компаније издвајају и за разна спонзорства и да „много воле“ спорт показују подаци да је само у једном случају извесни Милош Томић, човек кога планирају да поставе на место директора „Србија гаса“, поклонιο кошаркашком клубу „Војводина“ државних пара у износу од 3.500.000 евра. Додуше, уз то је сам себе предложио и за председника управног одбора овог клуба. Кад човек воли. И испунила би му се жеља да није оног проклетог „али“, које је, како народ каже, кварило срећу и многим девојкама. То његово „али“ било је у чињеници да је већ био председник управног одбора НИС-а, па је у кошаркашком клубу постао само „члан“. А какав би, рецимо, директор био Вучуревић кад би дозволио да га у овој работи престигну потчињени.

Што и он не би дао неки евро државних пара за спорт. Он је пливачком клубу на Спенсу, у коме „случајно“ тренира баш његов син, у виду донације уплатио 1.200.000 динара. А пошто је ово пара које је дао изгледало мало, у припреми је још један уговор о спонзорству. О коликој се своти ради, видећемо ускоро. Ако га полиција не ухвати. И њега и све његове сараднике. Или бар већину њих, јер сви имају путера на глави. Уосталом, постоје индиције да сви имају фирме у белом свету и да искључиво преко својих фирми увозе и нафту и деривате.

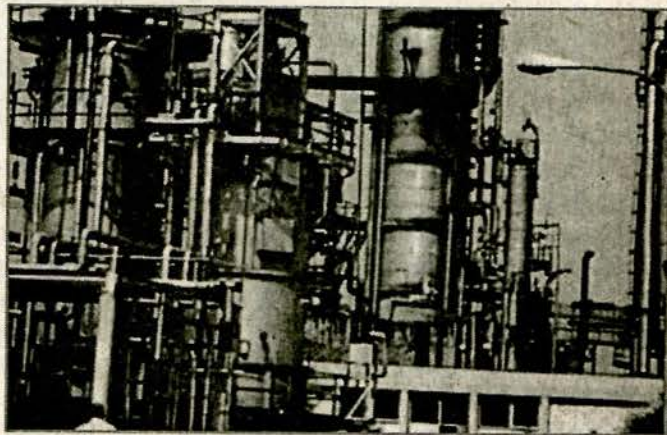
Државни органи би морали да испитају чије је стварно власништво фирма „Шемпетра“ из Беча, преко које је увезена огромна количина нафте и деривата. Ту би се почело одмотавати криминално клупко. Наравно, морали би испитати и чињеницу да је, рецимо, МК „Комерцу“ отписан дуг који са каматом износи око 310.000.000 динара, или пословање везано за реконструкцију хотела „Сплендид“ у Прчњу, где је због „надуваних“ цена од стране фирме „Про инг“ (такође фирма Миодрга Костића), већ отворена афера. Отворена и затворена, јер је послове организовао неки Никола Гак, човек који важи за експерта у оваквим мутним радњама. За његово име се везује и реконструкција бензинских пумпи, такође преко предузећа Костића, као и ненаплаћено потраживање од неких 10.000.000 динара за деривате испоручене још пре две хиљаде, кад је био директор. ДОС га сменио али га овај „скраћени“ ДОС вратио, иако човек има више од 67 година. Није новина да се чак квартално утврди да само један део предузећа оствари негативну курсну разлику или, што би наш народ рекао,

губитак од 850.000 долара. Или, рецимо, да се на тзв. „хуманитарном дизелу“ изгуби (читај украде) дизела у вредности од 95.000 евра. Има се, може се. У крајњој линији, то ће платити запослени и грађани.

Просто је немогуће набројати све афере, све лоповлуке и сав криминал који се у НИС-у дешава. Поготово ових дана, пред трансформацију и продају. Једини разлог је тотално обезвређиване имовине компаније и продаја у бесцење. А да би се цена максимално срозала, у самом НИС-у покренуте су крајње невероватне активности. Једна од њих је, рецимо, одлука да се заустави рад новосадске рафинерије. Гашење ове рафинерије је потврдио и Срђан Попов, који је изјавио да ће рафинерија Нови Сад бити „залеђена“, јер је производња у овој рафинерији „нерентабилна“. Због тога се сирова нафта више неће прерађивати у овој рафинерији наредних шест месеци. Управо до тог времена мисле да ће цена максимално пасти и да ће се рафинерије толико обезвредити, ставити на тацну и сервирати „пословним“ пријатељима. Здрав разум не може да прихвати да је свуда у свету једна од најисплативијих грана у области нафтне индустрије управо прерада нафте, а да једино код нас није рентабилна, тим пре што је управо рафинерија у Новом Саду све до сада рентабилно производила и да је из сирове нафте извучила преко секундарног постројења додатне количине тзв. белих деривата, односно бензина дизела и других најисплативијих деривата. Једини одговор је управо у припреми за багателну продају.

Пљачка садашњих и бивших радника НИС-а ће тек бити посебна прича. Садашњи и бивши радници, којима је законом одређено за расподелу до 15 одсто капитала ће, кад се све сабере и одузме, имати око 4 одсто. Динкић је већ најавио да ће запосленима поделити око 200 евра по години, за разлику од Мађарске, која је поделила запосленима по 1800 марака или Румуније и Бугарске, које су дале по 1000 марака. Схватио и Динкић да се не може дати и радницима који су тај капитал стварали, одричући се и станова и плата и много чега другог, а да истовремено остане за све оне који су им блиски. За тајкуне, који су углавном до капитала дошли на неморалан, непоштен и лоповски начин. Поставља се питање да ли ће у приватизацији НИС-а учествовати и оних 4.500.000.000 долара српских пара које су биле на Кипру, док их Динкић није пронашао, а онда им се губи сваки траг.

Међу запосленима влада општи страх за егзистенцију и огромно незадовољство што се криминал не расветљава, лопови не хапсе и имовина, коју су у крајњој линији они годинама стигали развлачи на све стране. Афера је безброј и да је правде, самој руководећој гарнитурџи и људима повезаним са њима следовало би неколико стотина година робије.

Хуманост из интереса

Док се у нашој земљи говори о неспособности судова који наводно нису на нивоу рада Хашког трибунала и зато им се не могу успијети процеси из Хага, у Руанди је другачија ситуација. Руандским традиционалним судовима је успијела огромна већина процеса. Ови судови се зову на локалном језику Гакака, што је име за тројланак у центру села где се одржавају племенски сајмови

Пише: Мр Дејан Мировић

У нашој јавности се већ дуже време води полемика о карактеру Хашког трибунала. Појављују се две супротне тезе. Једна је да је Хашки трибунал антисрпски суд, политичка творевина под контролом САД, створена са намером да се оправда разбијање СФРЈ и агресија НАТО-а на РС и СРЈ. По анкетама, велика већина нашег народа заступа овај став. Другу тезу заступа агресивна мањина самозваних правних експерата и острашћених политичара. Они тврде да је Хашки трибунал производ „хуманитарне политике“ такозване међународне заједнице. Да би видели која је тврдња тачна, размотрићемо пример грађанског рата у Руанди.

Руанда се налази у средишњем, екваторијалном делу Африке. Ова, по површини мала земља (26.338 км²) је густо насељена. Године 2005. је имала 8,4 милиона становника.¹⁾ Дакле, више него било која држава настала на просторима (изузимајући СЦГ) бивше СФРЈ. Око 84 одсто становништва је из племена Хуту (Банту-црнци), а 15 одсто су Тутси хамитског порекла (досељеници из Етиопије и Египта).²⁾ Хуту племе се углавном бави земљорадњом, а мањински Тутси сточарством. Руанда је, заједно са суседним Бурундијем, од 1890. до 1916. године била немачка колонија. Од 1916. до 1962. године била је под белгијским суверенитетом. У јулу 1962. године Руанда и Бурунди постају независне и самосталне државе. У Руанди су доминантне католичка са 56,5 одсто удела у становништву и протестантска вера, са 26,6 одсто.

Према званичним подацима, корени сукоба између Хутуа и Тутсија потичу још од средњег века, али чињеница је и да су Белгијанци владали земљом уз помоћ Тутсија. Хуту популација подиже устанак 1952. године и после 7 година борбе успева да сруши локалног владара који је из племена Тутси. Тада је убијено неколико хиљада Тутсија, а протерано око 150.000. Потомци ових протераних Тутсија оснивају у избеглиштву Руандски патриотски фронт (РПФ) и започињу нови грађански рат 1990. године. До кулминације сукоба је дошло у априлу 1994. године. Након обарања авиона у коме су били председници Руанде и Бурундија, Хутуи су за 100 дана побили 800.000 људи из племена Тутси.³⁾ Геноцид огромних размера је највећим делом извршен уз помоћ гладног оружја. Страдали су и припадници племена Хуту који су сарађивали са Тутсијима. Само у граду Русама на истоку земље побијено је 20.000 Тутсија у локалној цркви и њеној околини.⁴⁾ Градоначелник Русама је преко мегафона издавао наредбе и лично учествовао у злочинима. У јулу 1994. године, Тутси прелазе у контранапад и протерују 2 милиона Хутуа.

Американци не би требало нигде војно да интервенишу у свету. Посебно не би требало лицемерно да хуманитар-

ним разлосима оправдавају своје нападе на суверене земље као што је то био случај са НАТО агресијом на Савезну Републику Југославију и Републику Српску.

Пример Руанде говори да су такозване хуманитарне интервенције заправо само оправдање за остваривање виших политичких циљева у сопственим интересним сферама.

Док су трајали ови злочини, Запад, на челу са САД, није ништа урадио да их спречи. Тираде, пароле и фразе о „људским правима“, „хуманитарном бомбардовању“, „новој моралној политици“, које смо током деведесетих слушали од америчке администрације, као да нису важиле за Руанду. Посебно је срамно то што су САД могле са малим снагама и у кратком року да зауставе геноцид у Руанди. То признају и два главна заговорника „хуманитарног бомбардовања“, Бил Клинтон и Весли Кларк. Клинтон каже за догађаје у Руанди: „Нико се није довољно усредредио на слање снага да се заустави покољ. С неколико хиљада војника и уз помоћ савезника, рачунајући чак и време потребно да их пошаљемо, спасили бисмо многе животе. Неуспех заустављања трагедије у Руанди једно је од највећих разочарења у мојем мандату“.⁵⁾

Бивши амерички председник је можда хтео да се оправда признањем да се није мешао у свој посао, или је полутворено констатовао да не постоји никаква америчка „хуманитарна политика“. Вероватно је истина негде између. Генерал Кларк, који се тако жестоко залагао за бомбардовање СРЈ 1999. године, углавном из свог штаба у Западној Европи (само је једанпут за 78 дана дошао до границе са Косовом), каже за Руанду: „Такође смо били међу земља-

ма одговорни што снагама УН у Руанди није дозвољено да интервенишу када је пола милиона људи тамо раскомадано мачетам⁶⁾. Бивши амерички државни секретар Хенри Кисинџер овако коментарише догађаје у Руанди: „Можда постоје случајеви геноцида у којима неактивност долази у сукоб са америчком историјском перцепцијом себе саме и моралних и хуманих обзира као универзално примењивих – поготово ако се дешавају у земљама које се могу брзо ставити под контролу. Покољи у Руанди и Сијера Леонеу припадају тој категорији. У сваком случају, диспозиција релативно мале војне силе могла је зауставити геноцид⁷⁾. Јасно је да не постоји никаква „хуманитарна политика“ САД. Геноцид у Руанди то показује.

Оружани сукоби на овом подручју још увек трају. Протерани Хутуи су у суседним земљама основали организације које се боре за повратак у Руанду. То је узрок перманентне нестабилности између Руанде, Конга и Бурундија. Руанда је 1996. и 1998. године извршила упаде на исток Конга. Тада је на дуже време окупирала провинцију Итури и изазвала свеопшти рат 1998. године. У њему је учествовало 6 афричких армија, погинуло је преко 3 милиона људи. Рат је завршен тек 2001. године.⁸⁾ У јуну 2004. године председник Конга, Кабила је објавио мобилизацију оружаних снага због поновног упада руандских снага на територију Конга. У сукоб се умешала и Уганда са својим трупама. Председник Руанде, генерал Катамеа, отворено прети другим народима у региону. У децембру 2004. године обавестио је Савет безбедности да је „Руанда дуго била стрпљива, верујући да ће међународна заједница разоружати Хуту крвнике сакривене на истоку Конга. То се није десило: сада је време да Руанда преузме ствар у своје руке⁹⁾. Ово је очигледан пример „говора мржње“ и позивања на рат. Међутим, Хашки трибунал се није усудио да подигне оптужницу против Катамеа. У међувремену, оружане формације племена Хуту су нападе избеглички логор у западној Бурундији, у коме су били смештени припадници племена Тутси који су избегли из Конга. Побијено је најмање 160 особа.¹⁰⁾ Дакле, рат несметано траје, врше се убиства и етничко чишћење, али такозвана међународна заједница не реагује.

Руанда би требало да буде доказ да се не суди само Србима, и да Хашки трибунал није изузетак у међународном правном систему. Међутим, приступ Запада у случају Руанде показује сву недоследност и лицемерност такозваних „бораца за људска права“. Притисци, уцене и претње прате сваку посету Карле дел Понте Србији. САД су посебно агресивне и пружају Карли дел Понте највећу подршку. Насупрот томе, у Руанди (која је скоро непрекидно у рату против суседа) је Карла дел Понте доживела велико понижење. У августу 2003. године она је смењена са положаја главне тужитељке Трибунала за Руанду. Смењена је на захтев председника Руанде генерала Кагамеа. САД јој нису пружиле никакву подршку. Дел Понте је по сваку цену хтела да остане на функцији главне тужитељке Трибунала за Руанду, чак је понудила да напусти суђења у Трибуналу за бившу Југославију¹¹⁾ (жалила се јавно у интервјуима да-

тим у том периоду да се генерал Кагаме жестоко извикао на њу приликом њиховог сусрета). Међутим, све то није било довољно. Можемо закључити да је Хашки трибунал основан са намером да се суди Србима. Он је оруђе у рукама америчке политике. Дел Понте је само пуки извршилац налога из Вашингтона. Пример њеног смењивања из августа 2003. године је најбољи доказ за то.

Док се у нашој земљи говори о „неспособности судова“, који наводно нису на нивоу рада Хашког трибунала и зато им се не могу уступити процеси из Хага, у Руанди је друга чија ситуација. Руандским традиционалним судовима је уступљена огромна већина процеса. Ови судови се зову на локалном језику „Гакака“ што је име за пропланак у центру села где се одржавају племенски скупови.¹²⁾ Суд се састоји од 19 угледних људи који нису правници. Примењује се обичајно право. По искривљеној логици овдашњих заговорника Хашког трибунала, испада да су и руандски обичајни судови бољи од наших. Овакав бесмислен закључак је могућ када примените такав западофилско-мазохистички начин размишљања. Владика Николај Велимировић је давно још писао о оваквом подржавању глупости из користољубља. Ако примените здраворазумску логику, доћи ћете до истине. Хашки суд је политичка творевина, под маском УН, створена да суди само Србима.

Фусноте:

- 1) www. world factbook
- 2) Војна енциклопедија, Војно издавачки завод, Београд, 1974, књига 8, стр. 231.
- 3) Клинтон Б.: „Мој живот“, Наклада Љевак, Загреб, 2004, стр. 367.
- 4) www. BBC, 17. 6. 2004.
- 5) Клинтон Б.: „Мој живот“, Наклада Љевак, Загреб, 2004, стр. 367.
- 6) Кларк В.: „Модерно ратовање“, Самиздат Б92, Београд, 2003, стр. 78.

- 7) Кисинџер Х.: „Да ли је Америци потребна спољна политика“, БМГ, Београд, 2003, стр. 232.
- 8) „Политика“, 4. 12. 2004. – Т. Вујић.
- 9) „Политика“, 4. 12. 2004. – Т. Вујић.
- 10) „Политика“, 15. 8. 2004.
- 11) Др Шешељ Војислав: „Поцепана хашка инквизиторска одежда“, Српска радикална странка, Београд, 2004, стр. 238.
- 12) Раичић Д.: „Политика“, 11. 9. 2004.

Зашто је православна богомоља на планини Румији узнемирила дукљанске авети

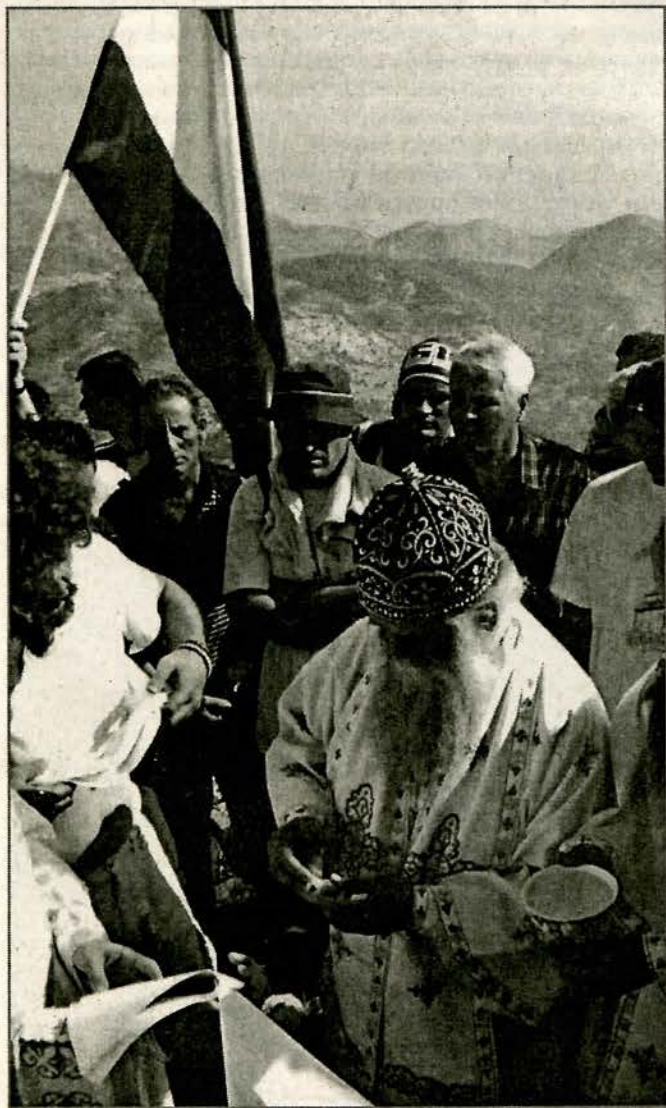
Коме смета српска светиња

Још од мучког убиства кнеза Владимира народ Црне Горе сваке године је на Тројичин дан износио на планину Румију крст и камење за изградњу темеља Цркве, јер је легенда говорила да ће, кад буде довољно камења и довољно измољених молитава, једнога дана Црква слети са неба на сам врх Румије. У молитавама и изношењу камења сваке године су, поред православних верника, учествовали и католици и муслимани, па чак и атеисти. Ове године је, уз сарадњу Војске Србије и Црне Горе, на врх Румије изнео и милошћу Божјом, речима и молитавом његовог преосвећеног митрополита црногорског и епископа српског Амфилохија освештана мала богомоља и ипак испуњена жеља свих верујућих у православној Црној Гори.

Као што је један од највећих смртних грехова у православлу скрнављење и рушење богомоља, ма којој религији припадале, исто је тако подизање храмова и богомоља најбогоугодније дело, којим се стиче милост Божја и право на царство небеско. Поготово кад се изградњом храма испуњава завет, обећање предака и вековна жеља верујућих. Легенда о румијској цркви, која је вековима преносена са колена на колена у Црној Гори, коначно је материјализована. И то баш како се у самој легенди говорило. Црква је слетела са неба. Наравно, не сама, већ уз Божју и људску помоћ. Уосталом, и у самој легенди се не говори да ће она сама слетети на врх планине. Говори се само да ће слетети. Слетела је уз помоћ хеликоптера и постављена на темеље које су људи, који вековима излазе на дан Свете Тројице и износе камење из подножја планине, изградили и припремили. Уосталом, и само изношење камења има за циљ ритуално окајавање грехова кроз муку и напоре, тако да је та вековна припрема темеља значила истовремено и

прочишћење душа верника. А кад је црквица освештана и кад је у њој, тачније испред ње, ове године на Тројичин дан одржана и прва литургија, једна булумента неверујућих, неодговорних и несвесних разгаламила се широм Црне Горе против изградње и вознесења цркве. Скупила се ту екипа разних фела и профила, почев од дукљанских мрсомуда, преко пузајућих монтењегринских политиканата, па закључно са официјелним Миловим канцеларијским апаратчицима. Сви су се они из петних жила упињали доказати „стручно и научно“ зашто цркву на Румији није требало поставити и да кнез Владимир није ни био православца а да је Немања окупирао Црну Гору. Са таквом „научном“ потпором, монтењегрински главари утврдише да за врх Румије није урађен ни генерални ни детаљни урбанистички план, па је тако црква изграђена без грађевинске дозволе и да се неће уклопити у урбанистичко решење, кад се једном уради. Главарима у Црној Гори, у којој није урбанизовано ни пола Подгорице и где свака девета кућа на приморју има

грађевинску и употребну дозволу, смета што се на врху Румије гради црквица православна, те да ће је због тога рушити. Кажу, кад се стане пред цркву, види се половина Црне Горе. Па коме то смета што половина Црногораца види цркву и што црква „види“ половину Црне Горе. Србима православним не смета. Напротив, служи им као светионик, као путоказ, као смерница на Божјем путу.

На велико изненађење црногорског режима, освештању цркве Свете Тројице на Румији присуствовало је неколико хиљада људи. Филип Стојановић, посланик Српске радикалне странке био је један од њих. Према његовом казивању, колоне верника из Подгорице, Бара, Никшића, Цетиња, Берана кренуле су према Румији на ходочашће у касним поћним саишма. Колону у којој се налазио Стојановић предводио је митрополит црногорско-приморски Амфилохије Радовић. „Иако су данима пре освештања храма у Црној Гори створене велике тензије, овај догађај је проишао у свечарској атмосфери каква и приличи. Пућ до врха планине је доста тежак али ни он ни врућина нису нас омели да стигнемо до врха и присуствујемо испуњењу вековне жеље житеља овог краја да на Румији буде саграђена црква”, каже Стојановић и додаје да је након освештања цркве митрополит Амфилохије искористио прилику да се захвали војсци и грађанима храма али и члановима црногорског парламента ишао су својим кришима успели да привуку хиљаде људи на свети планину.

Велика Госпојина у Пећкој патријаршији

ОСТАВИТЕ НАМ МАКАР СУЗЕ!

Поносна као и увек, изван сваког времена и простора, иза великих врата и зидина и једног check-pointa пред којим италијански КФОР зауставља сваког ко „не треба да прође” својој Пећкој патријаршији

Ту на првом камену зида, на који вам рука, од слабости и срамоте падне, оставиће душу своју, док коленима покушаваће да одржиће усравним телом и ипак сачуваће и оно мало достојанства које вам ова „српска круна” остави и знаће да ситуиће пред векове који ће вас вриском прозваћи за заборав у који сте смесили свеињу...

Пише: Марина Рагуш

Како то у животу увек бива: случај је хтео да се нађемо баш тамо...

Ово је скоро типичан почетак многих бестселера, који по својој драматичности тако подсећају на живот који се дешава између низа случајности. Такође, ово је почетак приче за коју верујемо да вас неће оставити равнодушним. Уосталом, зато је и делимо са вама који будете имали храбрости за редове који следе!

Време дешавања је око празника Велике Госпојине, на релацији Високи Дечани–Пећ. Очекује се да стотинак прогнаних Срба из Метохије дође у посету српским светилиштима.

Њихов долазак је био неизвестан до самог краја – обзиром да се у ове пределе може само уз претходну најаву КФОР-у, њихово одобрење и, уколико наредба не каже друкчије, њихову пратњу.

Богу хвала, како то случај хоће, дошли су сви. Био је то приказ од кога застаје кнедла у грлу, стежу се груди, гужва се капа, скида марама, а од боли сузе теку саме, без иједног гласа, без иједне гримасе.

Неко од припадника КФОР-а хтео је да слика приказ, тек, једна од жена је успела да изговори: Оставите нам макар, сузе... остатак реченице се изгубио у јецају који је као ехо одзвањао међу окупљеним избеглим и расељеним Србима са Метохије.

Превод странцу у униформи КФОР-а, био је потпуно непотребан.

Блиц је севнуо у супротном правцу, камера је снимила пејзаж који је једини остао нетакнут у свој својој лепоти.

Као неми сведок историје, та је природа слала једну те исту поруку, коју, чини се, шаље вековима:

Ово је ваша земља!

И заиста, као стрела нам је истина засвирала у синапсама: свако ко је помислио да има тапију на те горе и на те шуме и на Бистрицу – у какву је замку прелести упао!!!

Стоје они ту, као и пре девет векова и стајаће и даље као неми хроничари догађаја који ће исписивати нова поглавља српске историје. А сви ми ћемо проћи, многи несвесни чињенице да оно што радимо данас, већ одјекује у вечности!

С тим горким укусом у устима, који је ова истина оставила за собом, стигли смо до улазних врата Пећке патријаршије.

Знате ли како изгледа када се душа порађа?

Да ли знате, који интензитет боли људски организам може да поднесе пре него се потпуно преда несвесном стању?

Уколико још не знате, одговоре на ова питања ћете свакако добити пред вратима Пећке патријаршије.

Кад вам рука падне на први камен високог зида, кад затурате пред последњим пребивалиштем српских архиепископа – е, ту ћете пред истином да клекнете за опроштај.

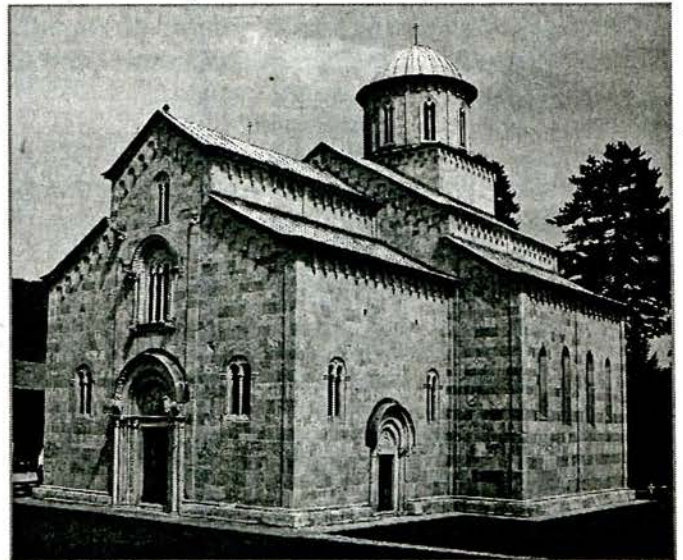
Молићете за опрост, за сваку грешну мисао, и знану и незнану; молићете речима које вам до тада нису биле знане, тећи ће речи молитве саме од себе, као сећање из неког давно одсањаног сна, и свака ће се уливати у ток Пећке Бистрице и тако одјекивати временом које спрема ново поглавље народу заглављеном по ко зна који пут у „причу са тужним крајем”.

Молићете за опрост, јер сте заборавили своје претке, своје корене, свете краљеве, јер сте Светоме Сави окренули леђа и заборавили да је неко давно, пре много времена, дао завет и у ваше име да ће бранити српство како му Господ дао!

Вероватно сада одустајете, јер мислите да се овде ради о препознатљивој српској патетици и можда неки од вас, маштовитији, већ чују гусле негде у позадини. Варате се, ово је само фактичко стање духа просечних, који су се затекли у делу Метохије која на српство личи још само на омеђеним српским светилиштима, добро чуваним од стране италијанског КФОР-а.

Први сусрет са Добршлом

Тишина на неким местима има специфичан звук, попут хука планинске реке коју не видите, али је чујете и што сте јој ближи звук је чистији, као и ваздух који посебно мирише у присуству чистоте. Тада знате да сте на месту где време нема никаквог смисла, где је све толико велико да

себе не можете да пронађете чак ни у траговима... Онда рука, истовремено крхка, са које сваку жилу можете видети како дивље куца пред налетом чисте српске крви; али исто тако и довољно снажна да вас мајчински подигне и сакупи...

Тада смо први пут срели госпођу Добрилу.

Попут Парижанке, грациозног хода и префињених манира, правилно распоређених црта ретко лепог, топлог лика, ова је жена у неком моменту 1999. тамо негде далеко оставила сва блага материјалног света и дошла у Метохију, у своју Пећку патријаршију – да помогне себи да разуме и другима да се спасу...

Она је разумела, а за друге... како кажу добре књиге – увек има времена!

Даље нас не питајте за ову даму српског порекла, на крају или на почетку, није ни битно ништа спрам тога да је можете наћи испред конака за дрвеним столом, под дрветом које има најбољи преглед на врата и на све који улазе а посебно на оне који излазе... Да, њу ћете пронаћи ту, уколико одлучите да је потражите.

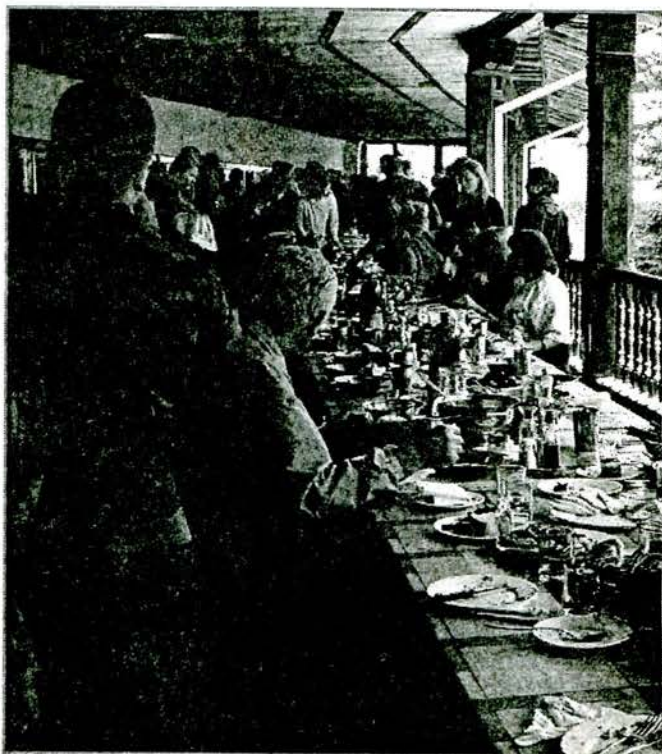
Вреди ли?

Вреди колико и одлука да добијете ону најтежу, али и једину битку која се броји – за свој дух!

Са толико снаге ова жена води праву дипломатску борбу са многим знаним и незнаним, који су свратили у српску новију историју са овим или оним умишљајем.

Они са лошим су се Бо'ме добро оклизнули пред Добрилом; они са добрим намерама су били у прилици да поседу и попију кафу и воду са најчистијег извора Добрилиног, чини се непресушног знања.

Примера ради, а колико смо успели сами да посведочимо, ова је жена на неколико светских језика, једну групу странаца подсећала на то да тло које газе мирише на српство више од осам векова и да добро пазе јер је сваки педаљ те земље на којој су стајали натопљен крвљу и жртвом народа чији је једини грех слободарски дух!

Док смо тако седели, сакривени крошњом дрвета и док смо пад шећера надокнађивали најслађим укусом ратлука, Добрила нам је била водич кроз заборављене ходнике историје. Једна по једна мати из сестринства Пећке патријаршије је полако прилазила, убрзо смо све биле као подешене на исту фреквенцију... једна би почињала, друге су само настављале тај мистични вез изговорених мисли. Тек, пред нашим су се очима низале све изгубљене битке, све

Тачно време настанка скупине цркава крај Пећке Бистрице, комплекса познатијег као Пећка патријаршија, се не зна, али се верује да је настала на месту где је (још за живота Светога Саве) основан метох манастира Жича; иначе тадашњег седишта српске архиепископије. Дакле, у тринаестом веку почиње да се броји живот ове српске светиње.

Архиепископ Арсеније I, желећи да средиште српске цркве буде на мање угроженом месту и ближе средишту српске државе, је на овом жичком метоху код Пећи подигао цркву Светих апостола. Око 1250. ова је црква према налогу Арсенија I живописана.

Архиепископ Никодим је око 1320. подигао цркву светог Димитрија.

Деценију касније, око 1330. године његов наследник архиепископ и познати књижевник Данило II саградио је храм посвећен Богородици Одигитрији. Овом је храму придодео црквицу светог Николе.

Од XIII до XV века, па и касније, све до XVII века у црквама Патријаршије сахрањивани су пећки архиепископи и патријарси.

У време аустро-турског рата крајем XVII века Пећка патријаршија је прошла кроз тешка искушења. Пећка ризница је тада била скривена у једном кубету манастира Грачанице, али су је на доставу 1688. године Турци нашли и опљачкали. Када је патријарх Арсеније III побегао у Аустрију 1689. године, пећки паша Махмуд Беговић опљачкао је све што се у Патријаршији стекло. Касније је патријарх Мојсије са муком откупио отету земљу, а 1720. године подигао је ограду око манастирског здања.

Током друге половине осамнаестог и у деветнаестом веку, у све тежим економским условима једино је било битно одржати манастир. Средином деветнаестог века предузимљиви игумани подижу нова здања у манастиру.

После завршетка Првог светског рата, тачније 1924. године, у Пећкој патријаршији је, после уједињења српске цркве, устоличен први патријарх обновљене Патријаршије, Димитрије.

Од тада се сви српски патријарси устоличују у Пећкој патријаршији.

На основу грађе књиге *Пећка патријаршија*, аутора Драгана Петковића.

На позив Његовог преосвештенства, владике и игумана манастира Високи Дечани, господина Теодосија, делегација општине Земун је поводом празника Велике Госпојине боравила у манастиру Високи Дечани. Том приликом је трочлана делегација: Весна Марковић, шеф протокола, Оливера Ивановић, начелник Управе и Марина Рагуш, саветник председника, посетила и Пећку патријаршију.

У име председника општине, госпође Гордање Поп-Лазивић, манастиру Високи Дечани уручен је скроман поклон, клима уређај, у знак искрене заинтересованости за даљу сарадњу која би могла да унапреди, иначе великим проблемима оптерећен свакодневни живот дечанског братства.

сами издајници... а онда, и оне славне које смо заувек добили, и она света српска имена на чијој слави се сви дижемо.

Ето, шта смо – рече мати – тек шачица људи која је неком Божијом промисли сваки пут умела да преокрене ток историје. Да, ми смо од оних малих народа који се упишу у поглавље светске историје посвећено прекретницама!

Да ли нам је то на добро или не, просудиће време! Оно то увек уме на најбољи начин.

Тешко је било расплести овај рад, створен према случају, који је све нас окупио са разлогом који ћемо, вероватно, сазнати у неком времену.

Вече се полако најављивало, ваљало је поћи натраг до Дечана и утонути у тишину ноћи, где се мисли окупљају у редоследу који нам тек да смисао дана који је остао иза нас!

Бденије пред Велику Госпојину

Типик бије последњи позив за службу Господњу... почиње Бденије пред велики православни празник. Мирис тамјана се шири храмом који се појањем Дечанског братства узноси на небо директно! Погнуте главе, с молитвом на уснама, тражимо опрост у име своје, у име свих који нису у прилици... или јесу али им треба још по неки дух да моли за њих, за нас. Сви као један, сви исти, без тела, без идентитета, тек пронађене душе на огромном простору неба омеђеног каменом и иконописом који прича све приче које је требало да чујемо, а нисмо.

Вођени руком светог краља, уз дубоки наклон приљубљујемо своја лица уз сваки део храма, јер је сваки педаљ освештан свакодневним литургијама и присуством Духа Светог. Из сата у сат, губили смо на тежини а добијали на снази. Управо оној, на којој можете да будете данима без сна. Тако је и било... уз одсјај свеће и покајнички ход детета које је признало свој грех и за опрост добило најтоплији пољубац у чело, какав само отац може да да, упутили смо се ка својим келијама... свако са по неком, само својом мисли на којој смо се држали током ноћи.

Велика Госпојина нас је обгрлила свом својом чистоћом. Владичица је окупила стотине људи на сабору духа који се до неба дизао. Јутрење, причешће, смех и сузе – све су то боје народа који никад неће бити јасан „цивилизованом свету.“ Премда, и не треба ми да будемо јасни њима, већ једни другима... али то је већ нека друга прича. Можда вам је испричамо неки други пут.

Јутро нас поново доводи код монахиње Добриле.

Ма, ко би то баш знао да објасни. Уосталом, зар је битно?

Биле смо опет све заједно, сада у већем броју, испод крошње истог дрвета, за истим столом и наставиле баш тамо где смо стале претходног дана. Овај пут уз један трагичан догађај – убиства двојице српских момака.

И опет исто, невини страдају да би се послала порука осталима... Ово су била деца, нечија деца која су пре тога и волела и радовала се; и туговала и понекад потукла, али онеспособљена да мрзе, а посебно неког због друге вере. Или, онеспособљена да убију, како би тиме потписали поруку послату некоме.

Тим их млеком српска мајка није дојила!!!

Туга и јад и страх који рађа питања. Шта сад? Како даље?

Позната је ово рецептура, из шиптарске кухиње – све се зна... али опет, шта сада?

Питање је које су монахиње редом понављале.

Док су други долазили, свих стотину и више Срба, који су били у Дечанима, лице им је одавало то исто питање.

А ми одговора немамо – шта рећи а да не звучи лицемерно.

Ми смо, колико следећи дан у Београду – и шта? Шта рећи њима, које остају са народом којег је тек у траговима у понеком селу около манастира.

Шта рећи људима којима је сваки дан премија, сваки покрет хазард – шта рећи, кад једино што би се разумело јесте присуство – бити ту са њима, живети тим животом, е, онда би реч имала тежину! Онда би вас можда понекко и са слушао! Можда бисмо и ми тада лакше говорили, и можда бисмо их лакше гледали у лица. Без срамоте, и без тог осећаја да вас нема, да сте толико мали, једва видљиви и мраву. Можда...

Но, једно је сигурно, кафа са Добрилом пред наш повратак, биће тек једна у низу будућих сусрета на релацији Земун-Пећ. Сасвим је сигурно да је ова жена успела да отвори врата за која смо били уверени да смо их заувек затворили.

И знате шта на крају морамо да вам кажемо: да ништа није заувек и да случајности **нема!**

Ово је била званична верзија боравка делегације Земунске општине у манастиру Високи Дечани и Пећкој патријаршији поводом Велике Госпојине...

Незванично... то можда неки други пут...

Овај је шексџи посвећен једној Оливери која је после једног изласка, после двадесетих година животоа у Пећи, сасвајајући живу главу, заувек најусијила свој дом; родну кућу, где више никада неће моћи макар да додирне зид о који се небројено пушта наслањала и да се сејни своје прве радосије, своје прве сузе... свих својих љубави и разочарења... јер, сада у њеној кући живи нека друга, шиптарска породица, која на шућој муци гради своје усјомене!

За Оливеру и све оне који деле истиу судбину, с надом да ће се једног дана враћити на своје!

Унутрашња логика Ватикана према српском питању

Писац: Милан Лекић

Духовно антипод изворном јеванђељу, милитантна у методама и нескривено секуларизирана у свом историјском развоју, дочекала је католичка црква паневропски покрет и буђење евроентузијазма средином прошлог века.

Ауторитаривној идеологији јереси католичког догматизма која је одавно одбацила евхаристијски карактер, језуитски идеолог Роберт Белармин и оснивач Језуитског реда Игнације Лојола, у позном средњем веку, придодали су пропаганду (*Propaganda Fidei*) и најперфиднија средства психолошког насиља и потчињавања невољне савести. На тај начин, од раније коришћено начело примене силе у наметању вере – *brachium secularae*, постало је темељ милитантног католичког догматизма на чијем се путу према Истоку испречио српски народ.

Судбина је хтела да се судар двеју стихија, Истока и Запада, углавном одигра на нашим територијама. Политички вртлог великих сила, као сенка, пратио је верски антагонизам: по последицама за укупну историју нашег народа, најчешће трагичан. Ипак, иако вером подвојена и расцепљена, наша национална целина и данас живи са својим бременим наметнуте историјске кривиче.

Негативна улога Ватикана у историји српског народа није, међутим, била резултат случајних околности акумулације грешака црквених пастира и световних владара из доба реформације и противреформације. Напротив, оне су одраз историјског развоја западног хришћанства које је довело до коренитог отуђења суштине црквене истине и свести и погубног црквеног прагматизма.

Из тих разлога не изненађује контрадикторност унутрашњег средства савременог начела католичке цркве – „мир и поновно сједињавање Источне и Западне цркве по сваку цену“ које активно заступа нови папа Бенедикт XVI. Овај екуменизам говори о непроменљивој природи ватиканске логике, у којој принцип *brachium secularae* још увек није одбачен.

Католичко религијско отуђење разумевања постојања и истине изврнуло је јеванђеоске претпоставке поимања људског живота и створило другачију цивилизацију, која данас тежи свеопштој доминацији.

Сукоб српске културе и католичког обрасца доминира Балканом од VII века до данас и више је него актуелан. Потпуно познавање историје католичке цркве у њеној целини требало би да представља суштину српског одговора. Разобличавање фалсификата са којима живи сужена српска историјска свест, могуће је једино познавањем и разумевањем највећих историјских фалсификата на глобалном плану, смишљених у Ватикану – *Пејирова јосланица, итајске лажне декрејалије, Консилијинова даровница*. Неке од њих мењале су суштину вере, друге токове цивилизације.

Зато ће овде прво бити обрађена општа историја католичке цркве кроз одређена раздобља, а затим детаљно анализирани мотиви и методе фалсификовања историје српског народа у радионицама Тајног архива Ватиканске библиотеке и Бечког архива. Изгубљену наду хришћанске

Европе да ће се католичка јерес вратити истини могуће је вратити само јавним разобличавањем њене идеологије.

Кратак историјат католичке цркве

Субверзивно теолошки однос католичке јереси према суштини хришћанског учења злоупотребом „моћи вере“ и „примене силе у наметању вере – *brachium secularae*“ у делима св. Аугустина (413-426), као и секуларизација Римске цркве и њене империјалистичке амбиције, дефинисали су унутрашњу логику Ватикана – која је у теолошком смислу антипод хришћанској истини а по практичним последицама свог политичког деловања веома често и покретач највећих трагедија у светској историји. Сва несрећа те идеологије потиче из кривога тумачења аутентичног предања Цркве и црквеног јединства, присвојеног „папског примата и непогрешивости“ и незаситих територијално-јурисдикцијских претензија, непримерених васељенској природи ранохришћанске (правоверне – православне) цркве.

Док се у првих седам векова после Христа Исток бавио најфинијим духовним питањима у борби за очување чистоте изворног учења, обликовањем литургијске праксе, канонизацијом црквених закона и црквеном организацијом, Рим је „разрешавао“ сотеролошка – практична питања спасења која су се наметала у личном животу хришћана (првобитна милост, слобода људске воље и греха), намерно демисионирајући почетну идеју Творца. Истовремено, постављао је све веће захтеве за преузимање и световне власти, двоструком, често и троструком игром савезника или противника франачких, немачких или француских краљева показао јасну тежњу за формирањем папске државе.

Претходни услови које је за тај циљ требало испунити били су оспоравање легитимитета Цариграда, затим разбијање црквено-политичког јединства (*симфоније*) царства и, на крају, шизма са правоверјем, чиме би дух хришћанства, као најснажнији обједињавајући фактор византијске многоетничке и културне унутрашње различитости, престао то да буде. Добро уочивши снагу германске бујице и њену будућу улогу у Европи, папство ју је током читаве историје инструментализовало за своје политичке циљеве.

На догматском плану нападнути су никејско-цариградски Символ вере и канонски поредак и дисциплина у Цркви. У православљу, аутентичним предањем, поред Бога Оца и Сина Божјег Исуса Христа, за треће божанство проглашен је и Дух Свети, који од Оца исходи (Други васељенски сабор у Цариграду 381.) Међутим, после пада Западног римског царства, прво у Шпанији (VI, VII век) а затим у другим деловима Западне Европе, у изворни Символ вере католици ће унети измишљен *филиокве* (да Дух Свети исходи и из Оца и из Сина Божјег), што ће до данас остати суштинска догматска разлика источног и западног хришћанства. У Риму ће се Дух Свети спомињати тек од 1014, али *уз филиокве*, у време понтификата папе Бенедикта VIII (1012-1014). Тиме је Бруну из Туола, првом немачком папи, Леону IX (1049-1054) био припремљен догматски терен за дефинитивну католичку шизму 1054. Рим је изменио суштину Христове вере тиме што је узрочно начело постојања живота поставио не у сло-

боди личности (православље), већ у нужности (примена силе) наметнутој егзистенцијалним налогом првобитно дате суштине (Бога). Филиокве је представљало врхунац манипулације суштином вере.

Поред тога, поредак и дисциплину у Цркви одредиле су одлуке Првог васељенског сабора у Nikeји (325), којима је потврђено „првенство Антиохије на Истоку, Александрије у Африци, Рима на Западу“ (канон 6.) и признато посебно достојанство Цркви у Јерусалиму (канон 7.). Међутим, римски епископи, који ће се од осмог века називати папама, и тада и данас неосновано ће тврдити да Рим има општи примат, што је за православну цркву неприхватљиво. Такође, Рим злоупотребава и канон 3. Другог васељенског сабора у Цариграду (381), где је „првенство части међу једнакима дато и Цариграду и Риму“. Да би се у самом почетку црквеног живота сузбиле јеретичке тенденције гностичког синкретизма (манихејство, марционство, енкратизам, монганство), које су претиле јединству вере, Трећи васељенски сабор у Халкедону (451), каноном 7. „забрањује састављање нове вере“, а каноном 28. „изједначава повластице Цариграда и Рима“.

Хришћанство је дошло са Истока са Исусом из Назарета, Јеврејином по телу, рођеним, такође, на Истоку. Син Божји распет је у Јерусалиму. Прве хришћанске општине настале су на Истоку. Све књиге Новог завета и Јеванђеља написане су у другој половини првог века на грчком језику. Најстарији фрагмент рукописа датира из периода од пре 150. године, и пронађен је у Египту. Све ово није довољно „слободной савести“ католичанства да би тврдили да римска црква има примат. Докази „предањем“ завештана предаја св. Петру који се одрицао Христа Петрова посланица која је доказани најранији фалсификат римске цркве: Црква св. Петра у Риму, саграђена на ранохришћанској основи, која је у средњем веку бруталним грађевинским захватом добила свој данашњи изглед, табла изнад врата цркве на којој на латинском језику стоји натпис „Римска црква, мајка свих црка-

ва“. Ватиканска логика посебног смисла као вечити изазов истини. Арогантно изврнута суштина почетка постала је матрица будућих фалсификата историје.

Јединство цркве и државе било је суштина хришћанско-византијског смисла живота, док је јединство саме цркве представљало најснажнији кохезиони фактор многоетничке империје са мноштвом грчко-римских али и паганских богова и митова. Духовна хомогенизација око једног Бога била је последња шанса и нада у спасење пред незадрживим налетима варвара на северозападу и Арапа на истоку царства.

Сва лепота хришћанске вере уклопила се у правом тренутку у политичке разлоге који су натерали Константина Великог да Миланским едиктом 313. године прогласи равноправност хришћанске вере са осталим верама. Ипак, проглашење хришћанства за званичну вероисповест Римског царства није спречило пад његовог западног дела под власт варвара (476.)

Предосећајући ту опасност, западни (Валентијан III) и источни римски цар (Теодосије II), заједно са Проклусом, цариградским епископом, одговарајућом уредбом 437. године учвршћују политичку и црквено-јурисдикцијску границу Истока и Запада у Истри. (Migne s Patrologia Latina, *PLI*, 50, 581-619, (Париз 1844-64), *PL Supp 3*, a1 ф: ЛП, *Liber pontificalis I*, c vi f: – (J.N.D. Kelly, Оксфордски речник папа, стр 42-43, 1986) Сама Истра била је приватно власништво византијских царева и самим тим природна граница Истока и Запада. Ово је једини правни документ из опште историје који недвосмислено повлачи ту фамозну границу тамо где је једино и могла бити. Њено тенденциозно померање на Исток (Зрмања, Цетина, Неретва, Дрина) током касније историје резултат је опсесивних политичких потреба католичке цркве коју је, нажалост, прагматични конформизам појединих утицајних представника модерне српске историографије прихватио као „одавно доказану ствар“.

Балканска политика Ватикана која, такође, има своју дугу историју, има и свој симболични почетак у време када српски народ све више улази у писану историју. Први римски архиепископ који је истакао „посебно право“ на грчки Илирикум био је истовремено и први архиепископ немачког порекла – Гот, Бонифације II (530-532). Око две стотине година после њега, један други Бонифације, Винфрид, Апостол немачки покушао је самоиницијативно да направи нову територијалну организацију Западне цркве у коју је укључио и Илирикум.

Аспирације Бонифација II на Илирикум у веку у коме је доминирала личност и политика византијског цара Јустинијана I (527-565), који ће последњи пут избрисати границу Истока и Запада и ујединити царство ослободивши западни део империје од германских завојевача, јасно говори о атмосфери у Риму. Тада, у VI веку, Константинопољ је био центар хришћанске пентархије, коју је Јустинијан називао „пет чула васељење“: Константинопољ, Рим, Александрија, Антиохија, Јерусалим. Титулу васељенски имале су све главне службе у царском граду. Када је Јован Посник (528-595) епископ цариградски, узео титулу екуменски патријарх, епископ Рима Гргур Велики (590-604) успротивио се оваквом наменовању и први пут у историји Цркве наговештен је сукоб око црквеног примата.

Разлози за повређеност папе били су довољно јаки за његово једнострано прекидање зависности Рима од Цариградске патријаршије и повезивање са западноготском црквом.

У то време Срби све снажније улазе у историју римско византијског света.

(Аутор је 1987. године у Америци основао Центар за мултидисциплинарне студије српске историје)

Следећи наставак: **Од духовног примата до световне власти.**

Ватикан штити терористе

Пише: Др Бранко Надовеза

Рад Јована Деретића „Срби и Арбанаси“ представља редак научни допринос јер пре свега представља синтезу свих релевантних научних радова из те области. Јован Деретић за себе каже да је обновитељ „Српске историјске школе, која је била укинута после Берлинског конгреса“. Он сматра да Срби постоје још од антике (први се помиње поход Нина Белова 2025. године, пре нове ере: „Историја Срба позната је пуних три миленијума пре долазак Албанаца половином једанаестог века на територију Србије“ (страна 8). Срби су насељавали цело Хеленско полуострво осим грчког дела, а Илирија у римско доба била је Јапанска Србија. Порекло Албанаца је са Кавказа. На Балкан су дошли случајно 1043. године, када су млади цар Србије Војислав и побуњеник против Византије Ђорђе, звани Манијак узели део Албанаца за борбу против Византије, од тада се они почињу ширити у Елиру. Све до пада под Турску управу 1470. Албанци и Срби су живели у релативно добросуседским односима. После Ђурађа Кастриота почињу сукоби Срба и Арбанаса: „Антихришћанска политика у Турској, безаконје и недостатак контроле ишли су у корист Арбанаса. Преласком на ислам они постају привилеговани слој друштва“ (стр. 46). Од тада почиње отимање српске земље и геноцид над Србима: „После српског устанка 1689. Турци су вршили одмазде у којима су извршиоци били Арбанаси“ (стр. 51). Од тада почиње терор Арбанаса над Србима, прелазак на Косово и Метохију уз помоћ Турака. Већи злочин помиње се 1574, када је око Ђаковице убијено 2000 Срба. Синан паша, пореклом Арбанас, спалио је мошти Светог Саве 1594. узевши их из Милешева. Уништавање и пљачке српских храмова, то је било са њихове стране јасно да се та земља жели отети од Срба хришћана и заборавити да је она икад била њихова. О томе Јован Деретић наводи низ примера. Ослобођење Старе Србије 1912: „Хришћанске државе чији су сународници били под Турском влашћу нису више могле да слушају вапај браће која на мукама умиру, нити да више трпе цинизам великих европских сила“ (страна 73). Од народа који служи азијатској деспотији велике силе стварају 1913. албанску државу, која има за циљ „не допустити стварање велике српске државе“ и ослабити утицај Русије на Балкану. „Стварању независне државе Албаније на српској територији претходиле су многе радње тадашњих великих европских сила, у првом реду Аустроугарске и Италије“ (стр. 83).

Са нестанком Турске, Арбанаси настављају да служе свим великим силама које су против Срба. Како у Другом светском рату прилазе фашистима и нацистима; тако стварају пет оружаних формација: „жандарменту, фашистичку милицију, регимент Косово, албанску војску и 21. СС дивизију Скендер бег. Све ове оружане формације биле су употребљаване искључиво за терорисање и прогањање Срба. Тако је око 200.000 Срба протерано са Косова и Метохије“ (стр. 109). Комунисти, интернационални и срп-

ски, ишли су на руку Албанцима, стварањем Косова као аутономне јединице и доласком на Косово око 200.000 Албанаца из Албаније, тако да по попису 1948. на Косову има 498.000 Албанаца и 200.000 Срба. Уставом из 1974. покрајине се фактички изједначају са републикама. У периоду Друге Југославије од 1948 – 1988, Албанци су на разне начине потискивали Србе на Косову. Ниједну обавезу као национална мањина нису испунили, а српске власти су биле неодлучне. Посебно после распада Југославије они су увидели да добијају своју шансу. Јован Деретић истиче да је Ватикан стао на страну Албанаца, муслимана а не Срба хришћана; „Арбанашки тероризам и прогањање Срба, Ватикан је окарактерисао као геноцид над Арбанасима и позвао је америчку владу и председника да нападну Србију“ (стр. 162). Агресија НАТО на Србију 1999. представља крај хришћанске Европе: извештај генерала В. Вокера, неуспешне конференције у Рамбујеу и догађаји у Рачку јануара 1999. су пресудили за напад на Србију, „само у току 1998. године

терористи ОВК су извели 1885 терористичких напада у Србији“ (стр. 168). Од тада Косово је под окупацијом САД, НАТО и антихришћанског дела западноевропског света, од тада „рушено је и уништавано све што је српско, куће, споменици, гробови, цркве и манастири. Имамо утисак да се историја креће уназад и да се вратило оно најрђе турско доба. Све је то рађено пред очима 50.000 војника КФОР-а и представника УНМИК-а“ (стр. 173). Јован Деретић наводи низ примера страдања Срба на Косову од окупације НАТО до данас, ни сам, по мало, не схватајући Европу истичући да су „Арбанаси цивилизацијски проблем“, да живе различито од свих европских народа а по крволочности, склоности ка убијању жена, деце и немоћних могу се поредити само са Хрватима и „између свих народа у Европи Арбанаси се могу издвојити као један посебни и од свих различит народ,

заправо као један феномен“ (стр. 181). Критички се осврће на књигу Ноела Малколма о Косову „Историја Косова од Ноела Малколма је, као што смо на почетку напоменули, политички памфлет, оправдање агресије НАТО пакта на Србију“ (стр. 196). Јован Деретић решење види у поштовању историјског и међународног правног принципа: „На Косову и Метохији постоји сукоб историјског и етничког принципа у решавању националног и територијалног питања“ (стр. 198), затим „за Србију, Косово и Метохија су под окупацијом НАТО а не под контролом УН“ и сви остали уговори и споразуми не важе. Прво што треба да се уради јесте враћање целокупне територије Косова и Метохије под суверенитет државе Србије и завођење реда и закона“. Јован Деретић у целини подржава Меморандум Српске радикалне странке у шест тачака о Косову, доносећи га у целини. Косово је за Србију стара Србија, света земља, без које нема будућности. На мисао Мортонна Абрамовића албанског лобисте у САД да насиљем Албанаца треба изазвати интервенцију Запада на Косову, Јован Деретић закључује „па када је то тако, што важи за једне – важи и за друге! Оно што нам на силу отмете, силом ћемо повратити кад тад“ (стр. 202).

ЈОВАН И. ДЕРЕТИЋ

С Р Б И

И

АРБАНАСИ

- Недавно је Цеца песмом запалила Скопље. Па шта. Лабус запалио Ериксон, Давинић војску, Динкић и Лаловић пензионере, а да нису ни зинули.
- Динкић певао банкарима на скупу у Београду. Како ли ће тек певати кад га ухапсе због уништавања српског банкарства.
- Није их брига што динару прети банкрот. Они су провизије узимали у еврима.
- Не требају народу народне канцеларије него народни хлеб.
- Јелашић је и даље наш најбољи трговац. Вилу од два милиона евра купио за 380.000.
- Замало да Б 92 ономад ухвати Радована Караџића код Кучева. Били су на лицу места и репортери и сниматељи и полиција и ови из Хашке канцеларије. Једино није био Радован.
- И док Б 92 и остали јуре Радована, Карлу дел Понте би задовољио и Младић.
- Кад смо већ код хватања, и Наташа Кандић би да ухвати Тому Николића. Ако јој дозволи.
- Концесионар ће од Веље Илића добити аутопут Хоргош-Пожега, који је до Београда већ изграђен. Шта ће добити Веља?
- Чим отворе афере, затвориће министре.
- Министар војни крао, генерали муљали а ови ухапсили капетана.
- Ако ухапсе Давинића, с обзиром да је министар војни, хоће ли у затвор понети војничко ћебе или ће морати да купује цивилно.
- Све је у бирању. Народ изабрао њих, они изабрали народну имовину.
- Не краду све што им падне под руку. Бирају.
- Владан Батић се више не свађа са комшијом. Згазио га пре неки дан колима па овај завршио у болници.
- Овај што је прешао код Карића каже да ће добро проћи. И Карлеуша је била код Карића а знате шта су јој радили.
- Јован Симић, Тадићев саветник, поводом хапшења Лукића, изјавио да верује да у Аргентини постоји мала заједница криминалаца из Србије. У Београду у једној згради у близини скупштине такође постоји заједница криминалаца, али ова није мала.
- Марјан Ристичевић није случајно довео магаре пред владу. У жестокој конкуренцији у странци изабран је најпааметнији кандидат.
- Кад год се примакну избори, неко покуша атентат на Бориса Тадића и баца бомбу у двориште таште Јожефа Касе.
- Влада издвојила паре за реконструкцију затвора. Паметно. Неће ваљда улагати у школе. Они у школу више нећи ићи.
- Не прети Карићу затвор због Мобтела већ због лоповлука у њему.
- Наши кошаркаши играли изузетно. Али у дискотеци, ноћ пред утакмицу.
- Стање писмености у Србији се нагло поправља. Недавно је дипломирао и Тијанић.
- Сад кад је стекао диплому, Тијанић ће псовати на „научној основи“.
- На захтев социјалиста да уђу и они у владу, Коштуница (преко Бакареца) поручио – стрпите се. Вероватно до следећих избора.
- Изгледа све раде систематски. Прво су војску довели до агоније а сад за министра војног предлажу патолога.
- И овога пута злато у кошарци освојили плави. Јесте плава боја, али грчка.
- Биће, изгледа, опет реконструкција владе. Коштуничини најављују енергичну борбу против криминала.

Момир Марковић

У Београду је, 2. марта 2003. године, основан

КОМИТЕТ ЗА ОДБРАНУ ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА

Регистрован као невладино удружење грађана, нејрофитног карактера, Комитет има за циљ организовање подршке др Војиславу Шешељу у његовој борби пред Хашким трибуналом.

Удружење ради на афирмацији идеја др Шешеља: идеја слободе, мира, равноправне међународне сарадње, демократских стандарда, грађанских, политичких, економско-социјалних, националних, културних и других права човека садржаних у највишим међународним правним и политичким документима.

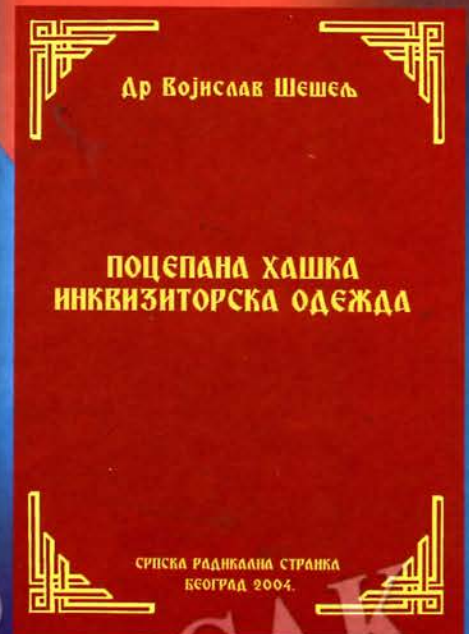
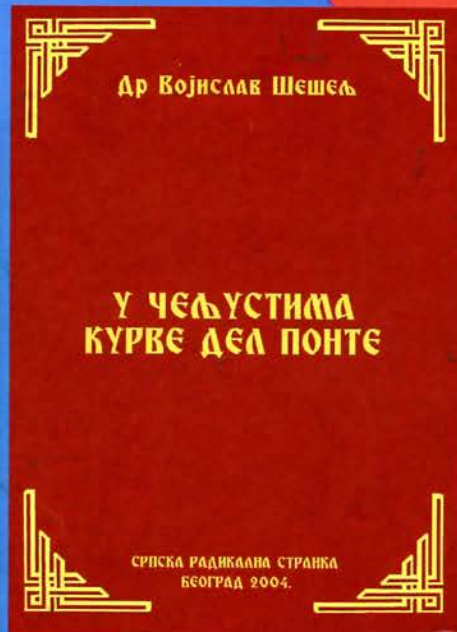
Главни задатак удружења је прикупљање свих врста доказа ради обарања измишљене оптужнице којом се кривица сваљује не само на др Шешеља, него на целокупни српски народ. Истовремено, удружење интензивно ради на објективном информисању домаће и стране јавности, преко свих доступних медијских средстава. У свом раду, Комитет је отворен за сарадњу са свим појединцима који могу допринети победи др Војислава Шешеља, као и за сарадњу са сличним организацијама у земљи и иностранству.

Рад удружења финансира се искључиво путем донација, спонзорства и добровољних прилога.

Контакт адреса: Трг победе 3, 11080 Земун
телефон: 011/316-46-21
Текући рачун: 2160-111003-68, Делта банка
Девизни рачун: 908-20501-70;
54280/1247-77555-1, Комерцијална банка а.д.

ПРКОСНИ СРПСКИ ЈУНАК ПРОТИВ ХАШКИХ ИНКВИЗИТОРА

КЊИГЕ ПРОФ. ДР ШЕШЕЉА КОЈЕ САДРЖЕ
ДОСТУПНЕ СУДСКЕ ДОКУМЕНТЕ

У ПРИПРЕМИ СЕДАМ НАЈНОВИЈИХ КЊИГА ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА РЕЧ ЈЕ О ЗБИРКАМА ХАШКИХ ДОКУМЕНАТА

У ИЗДАЊУ
СРПСКЕ
РАДИКАЛНЕ
СТРАНКЕ

ТВРДИ ПОВЕЗ
ЗЛАТОТИСАК

